

3/1992

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post-Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ }
Vol. 16 }

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 5-వ తేది గురువారము
శ్రీ విభవనామ సంవత్సర ఆషాఢమాస బహుళ ద్వితీయ.

No. 81
నంచిక ౮౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారీచే వేలకు వేలు
యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల యాపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబుకెట్టిపీథి, మద్రాసు
ఈ
249, ఫోరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి

టి ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

గమనింపదగ్గ ముఖ్య విషయములు

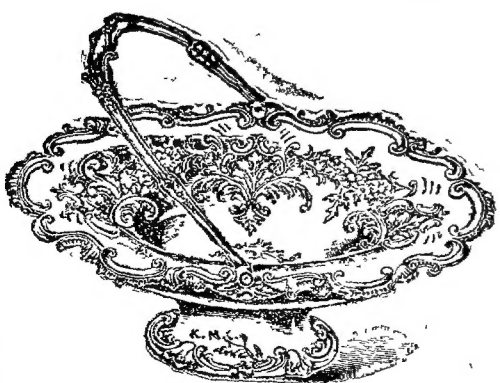
- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 29182-0-4 నికరాదాయము (Surplus) ఇది చాల అరుదు.
 - (2) 1927 సంవత్సరములో మరణము వల్ల గాని, మరేవిధమైనట్టి గాని క్లయిమ్ము లేకపోవుట కుభనూచకము.
 - (3) ఖర్చులు ప్రిమియము ఆదాయములో మొదటి సంవత్సరము 100-కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% ఇది మితవ్యము మనకు దాఖలా.
- “భీమాకంపెనీలు మొదటి సంవత్సరము నికరాదాయమును (Surplus) కనుపరచుట అరుదు. ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్స్ కంపెనీవారు అట్టిది మొదటి సంవత్సరములోనే చూప గలుగుట ప్రశంసనీయము” (స్టేట్సుమన్ వత్రిక.)
పలుకుబడి గల ఏజెంట్లు తీరము మీదను, కమిషన్ మీదను కావలెను.

య. మంగయ్య, కార్యదర్శి.

“తంజీవిలాసమునంద”! స్థాపితము 1890!! తెలిఫోను నెం పోరూం 3860, రెసిడెన్సు 3861

ఒక గొప్ప సదుపాయము.

ప్రాతకమలములు, పచ్చలు, కెంపులు, మంచిముత్యములు

మున్నగువాటిని మేము క్రయమునకు
తీసుకొనెదము.

తరువాత మీకు వెండిసామానులు, బంగారు
సీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వురాగములచే
అమర్చబడిన నగలు యేసైజులో కావలసినను
సిద్ధముగా నున్నవి. హాజరులో లేనివి ఆర్డరిచ్చిన
త్వరలో తయారుచేసి యిచ్చెదము.

కోటా మునిరత్నంశెట్టి అందు సన్ను,

వజ్రాలు, రత్నాలు, బంగారు, వెండినగల వర్తకులు, 216 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు జదులు
ప్రాయములు రు 1-0-0 నై ప్రతిప్రశ్నకు
0-4-0 ప్రశ్న ప్రాయములు తెలుపవలెను.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరుత్తణి.

ప్రకటన

(2046)

రోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాబులవ్వారాగాని
రోగలక్షణములను తెలుపుచు చేసినచో రోగవ్యభావము
పుచ్చుకొనవలసిన మందు, వధ్యము, వగైరాలు వివరముగ
తెలిపియుగ ప్రాసంగికములు.
(నెం 3)
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

మహానూర్యావర్తి

ప్రశస్తమైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది.
తలదీయటం, నోటిసీయటం, కాళ్ళచేతులు మంటలు, నోటి
బాత, గుండెలలోమంట, మొదలగు ప్రత్యేకరకమునకు ఏద్రా
యోధము. శ్రీ ముక్త్యాలరాజావారి సంస్థానమున రాయరంజ
2-నెల రు 1-కి రు 5/-
2126
ఆర్థరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు

(75-8851)

4 మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది
1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా
నుండుటయే గాక ఆతీర్థము, వాయున, జలుబు,
జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కఫము, చిన్నబిడ్డ
గుణము, కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు
వ్యాధులను మారిండుటయే గాక బలమును, జీర్ణ
శక్తిని, తోగొగ్గమును గలిగించు వరప్రసాదము.
ప్రతి గృహమం దుండదగినది. 250 మాత్రల నీసా 0-4-0
12 నీసాలు 2-8-0. వి. పి. చార్లెస్ నిస్పిట్లకా 0-8-0.
పి.కె.పి. ఆంధ్ర కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేట్, నెల్లూరుజిల్లా.

తెల్లదొరల ప్రాబల్యము

జర్మనీ పూర్వచక్రవర్తి కెయిజరు తెల్లజాతుల భావి దశగూర్చి ఈ క్రిందివిధమున తమ యభిప్రాయమును చెల్పుచున్నారు:—

“రంగుజాతులచే పలు ప బడు మున్న స్వేచ్ఛా పా రాటము పరిపూర్ణాభివృద్ధి నందియున్నది. స్వేచ్ఛజాతులవా రీయద్వయమును పాటింప నిరాకరించుచో తమకు తామే నిందించుకోవలసివచ్చును. ఎందుకనగా రాబోవు దినములలో వీరికిని రంగుజాతులవారికిని భూరమగు పారాటము లుద్భవింపక తప్పవు. భూగోళము దెచ్చటజూచినను అల్ల రలు ప్రతిదినమిందును దీయన్నవి చీకా, ఇండియా, ఆఫ్రికా జావా, ఫిలిప్పైను దీవులు, మలేజియా, వీనిలో నెచ్చట జూచినను మరియొక భూరసంగ్రామ ముచలం స్పష్టముగ గానించుచున్నది. నేను సింహాపనాసీపడ నయియుండగా ననేక సంవత్సరముల క్రిందటనే యీ యద్వయముగూర్చి ముందుగా నూచించి యుంటిని. ఇది తప్పనికార్యమని నేనప్పుడే నమ్మియుంటిని. నా పలుకులాపము యమున నా లకింప బడి యుండినచో, దీని నాటంక పరులుకు సాధ్యపడి యుండేది. మన నాగరికత అంతయుం దకుండ గాపాడబడవలె నన్నచో, రెండువిషయము లత్యవసరము. మొదటిది, తెల్లజాతులలో నైకమత్యబలము. రెండవది, రంగుజాతుల సాంప్రదాయములకు తెల్లజాతులు సానుభూతి చాపుట.

తెల్లజాతుల కిప్పుడు ఐకమత్యబలములేదు

గత మహాసంగ్రామ మివిషయమును స్పష్టపరిచినది అధినివేశసానములగు సామ్రాజ్యముల కిందులన కష్టములెక్కువయగుచున్నది. బ్రిటీషు రాజనీతిజ్ఞులును, ఫ్రెంచి రాజనీతిజ్ఞులును, తమ సామ్రాజ్యకాంక్షను తమ ప్రజల దృష్టికించుదురు కు కరచి, గత మహాసంగ్రామము వోక ధర్మ యుద్ధ ము వలె గాన్పించునట్లుగా జూటకపు జాట్లనుడి. ముందు సంవత్సరములలో కాంగ్రే ప్రజలను హింసించియుండిన బెల్జియను యోధుల మృత్యువృత్తములు భూమినుండి వెకలింపబడి అవి కాంతియుతులగు బెల్జియను ప్రజలకు జర్మనీయోధులచే గాంపబడిన “దుండగములే” యని రిహస్య ప్రచారకుల మూలమున విపర్య పకటనములు ప్రపంచమంతటను వ్యాపింపజేయబడినవి (ఫ్రెంచివాడు, బ్రిటీషువాడు, రంగుజాతుల కాంతిధ్వనిని వారిని తెల్ల జర్మనులచే దాడిపడలనిచ్చుట, యితర తెల్లజాతులచే నెలమాత్రమయిన నాక్షేపించబడలేదు. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములనుండిగూడ నెట్టి యాక్షేపణయూ రాకండెను.

మానవకోటికి ఘోరనేరము

కింగు జాతులను యూరోపు భూమిపై తెల్లజాతుల కెదురుగా తెల్లజాతులచేతనే నిలువనిచ్చుట, ఒక్క తెల్లజాతులకేగాక మానవకోటి కంతకును భూరనేర మొనర్చుట యగును. ఇది రంగుజాతులకు నేరమొనర్చుటగూడ యగును. ఈరాజకీయ మూఢత్వము కంటెనెక్ట్రవ యంతకముగు కార్యము చెర్నియెల్లసంధిమాత్రమే యయియుండెను.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములలో జర్మను వశములగు అమెరికనులలో చాలు అచ్చటి నీగ్రోజాతులు గూడ యీదౌర్జన్యమును ఖండితముగా నిరసించియుండిరి.

దీని యన్నిటి యొక్క ఫలితముగా రంగుజాతులకు తెల్లజాతులయెడల గౌరవభావ విప్లవము వశించినది.

అసియా ఖండజాతులను ఆఫ్రికా నీగ్రోలను యిప్పుడు కేల్గొని స్వజాతిగౌరవమును గాపాడుకొన యత్నించుట స్వాభావిక మగునట్టియు పరిణామము అయినను దీనివలన నూతన సంఘటనలు లుద్భవించక తప్పవు. ఇదివరకే యాజాతులు తెల్లజాతుల సామ్రాజ్యత్వమును దైర్యముతో నెడగొనుచున్నవి.

భూగోళము దెచ్చటజూచినను జాతినంఘటనములే

కింగుజాతులు తమస్వసానములను కాపాడుకొన యత్నించుచున్నవి. తెల్లజాతులయందు గలలోపములన్నియు వీరికి గత యూరోపు మహాసంగ్రామములో కరతలామలకములయినవి గత మహాసంగ్రామములో తెల్లజాతులు రంగుజాతులను తమలో గలుపుకొని, యూరోపు భూమిపై నున్న తెల్లస్త్రీ, పురుషులు, మిడత, వీరిని దాడిపడలనిచ్చుటవలన, నేడు మనము గాంచుచున్న ఫలితమేమనగా, జాతినంఘటనలు లెప్పుడు ప్రపంచ మంతటను వ్యాపించియున్నవి.

జాతులయొక్క కీర్తికావ్రమునకు సంబంధించిన నూత్రములు అనుల్లంఘనీయములు. అవి యల్లంఘింపబడుచో, మానవజాతులు తనంతటదామే వశించును. వివిధ రంగుజాతులెన్నడు నొంతుకులతో గలయుగూడదు. ఎందు కనగా, ఒక జాతియొక్క కీర్తిరత త్వమింకొక జాతి యొక్క

కీర్తిరత త్వమున కభిన్నముగా నుండును. ప్రతి జాతి యొక్క యభివృద్ధియు తనకు ప్రత్యేకముగా చెందిన స్వంతసామ్రాజ్యముపై నాధారపడియుండును. ఈ భావము ప్రాచ్యదేశములో నానాటికి క్షీణించుట నేను భయముతో గమనించుచున్నాను.

ఈభావములయొక్క రాజకీయార్థ మేమనగా, నానావిధములగు తెల్లజాతులను, రంగుజాతులను, గూడ, తమ తమ స్వంతసామ్రాజ్యముల నవనరించి యభివృద్ధి జేపడవలెను. సామ్రాజ్యత్వముచే నొకరిసానముల నొక రాక్షసింపరాదు. వారివారి ప్రత్యేక సాంప్రదాయములు, పరిపాలనాపద్ధతులు, నూత్రములు మన్నింప బడి వలెను. ఇవియన్నియు గూడ జాతీయత్వమునడియే యుద్భవించినవి. ఉన్నత నాగరికత పొందియున్న జాతులు దెవనిర్మితములగు తమతమ సానములకు పూర్తియగు హక్కును గలిగియుండవలెను, ఇవి నూర్చుకొండలముక్రింద, వారివారి ప్రత్యేక జీవితానధనములకారకు ప్రత్యేకింపబడిన భూభాగములు.

నాగరికతకును, భూవనతికిని, చాలగర్హరసంబంధము గలదు. అనాదిసంధియు నొకజాతికి బుట్టిల్లగు నొక భూభాగమును తగ్గింపయత్నింపుట, జీవితతత్వమునకే విరుద్ధము.

కాని, మానవజాతులు ప్రావృద్ధ్యులైవారు. అనూత్ర, అవిశ్వాసము, సామ్రాజ్యకాంక్ష, యూభావములు యూరోపుఖండము నావరించియున్నంతకాలము వైమూత్ర మనుపరింపబడుట యసాధ్యమని దోచుచున్నది. యూరోపు ఖండపు తెల్లజాతియొక్క వివిధజాతుల యంతఃకలహముల వంతమొందింపగల అన్యోన్యస్తేషభావ విస్ఫుడించుకొనినను గానరాదు. ఇట్టి భూమేర్పడుటకు ముందుగా ఏజాతియొక్క జన్యవృత్తము లాజాతికే యుండవలెనను ప్రధానసామ్రాజ్య రాజింబడవలెను

మరియొక మహాసంగ్రామము

వెర్నియెల్ల సంధిముకు, లోకలోక బడంబడికయొక, వైమూత్రముయొక్క అతిక్రమణమునకే దృష్టాంతములుగా నున్నవి. తెల్లజాతి యొక్క వివిధ జాతుల తలలో దామే కాంతి నెలకొల్పజాలకుండవలె తెల్లజాతులకును రంగుజాతులకును మధ్య న్యాయాధారముగ కాంతిని తాము నెలకొల్పజాలరని మువ్వక్త మగుచున్నది. తెల్లజాతులలో గల యజాతిద్వేషము మరియొక మహాసంగ్రామమును దారిజూపుచున్నది. రంగుజాతులయొక్క న్యాయముగోర్చిల నగించేముటకు తెల్లజాతికెంతమాత్రము హక్కులేదు. సాంకేతికజ్ఞానమందు సాధనసంపత్తియందును, తా మెక్కువవారణనంతమాత్రమున రంగుజాతులకు సాంఘికసమానత్వ మొనగకుండుట న్యాయముగాదు. తెల్లజాగరికత వ్యాపకము ప్రపంచమునకు మేలొనగూర్చుచున్నది. ఈనాగరికతను ప్రపంచమందలి యితరప్రాంతములకు వ్యాపింపజేయుట తెల్లజాతుల వారి కృత్యము గావచ్చును. కాని, మననాగరికత నితరులపై దౌర్జన్యముతో జొప్పించుటకు మన కెంతమాత్రము హక్కులేదు. మననాగరికత ప్రచారము సామ్రాజ్యత్వముతో గూడిన బూటకపు ప్రచారముగాగూడదు. స్వాధీనిత నేడు ఉన్నత జాతులన్నిటి నానందించుచున్నది దీనిఫలితముగా ప్రపంచము తీవ్ర సంఘటనలకు పాల్పడును. అప్పుడు క్రైస్తవజాతులు గట్టిగా వరీక్షించబడుదురు.

శ్రీగుంటూరు అన్నదానసమాజము

ఆయాగ్ని, గడచిన జాకానెలాఖనవరకు మామూలు ఆదివారము పంతులగు 5-కి 478 మంది దీవలకు ఈసమాజము ద్వారా భోజన మొసంగబడెను.

న్యాయతి మానుమంతరావు,

కార్యదర్శి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర అర్చక మహాజనసంఘము

ఆంధ్రరాష్ట్ర అర్చక మహాజనసంఘ కార్యనిర్వాహక వర్గ సమావేశము, 2-9-28 వ తేదీ సాయంత్రము 2-30 గంటలకు, బెజవాడ, గవర్నరుపేటలో కృష్ణమండల అర్చకసంఘ కార్యాలయమున జరుగును. ఈ సమావేశమునకు సభ్యులకు ప్రత్యేక ఆహ్వానములు వంపబడవు. సభ్యులు వై సమావేశమునకు తప్పక ధవళచేయ ప్రార్థన.

పి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యులు, నెలకెరి.

మేయోకన్య గ్రంథము

దీనబంధు ఆంధ్రమానుగారి ఆరవలేఖ

ఆంగ్ల దేశమునంటి కీలదేశములందు యువకులు 16 యేండ్లకు బురుగుతులగుదురుగాని భారతదేశమునంటి ఉన్న దేశములలో 18 యేండ్లకే పువ్వనతులగుదురు. బ్రిటనుదేశము నందు 16-17 యేండ్ల యువకుల కెట్టి నవయావన సంపూర్ణ వికాసమును పర్యాంగసౌమ్యమును కలుగునో అట్టి సౌమ్య వికాసములు, కెన్యాదేశమున 10-11 ఏండ్ల యిడుననే బాలికలకు కలుగును. వయసు తెలియనివారికి వారు నిండుప్రాయపు స్త్రీలవలెనే కనబడుదురు అని “కెన్యాఘంషిను” అను గ్రంథమున వ్రాయబడెను.

ఈ కారణమున నిపుడు అమెరికా విరోధాఖండములలో యువకులకు నిర్ణయింపబడిన వివాహావిత ప్రాయము భారతదేశమునందలి కన్యలకు వనికిరాదు. పాశ్చాత్య దేశములలో స్త్రీలకు నిర్ణయింపబడిన వివాహావిత ప్రాయము చాల హెచ్చుగానున్నది. ఇంకను శీఘ్రముగానే వివాహములు జరుగదగునని గూడ పలువురు ధీమంతులభిప్రాయ పడుచున్నారు.

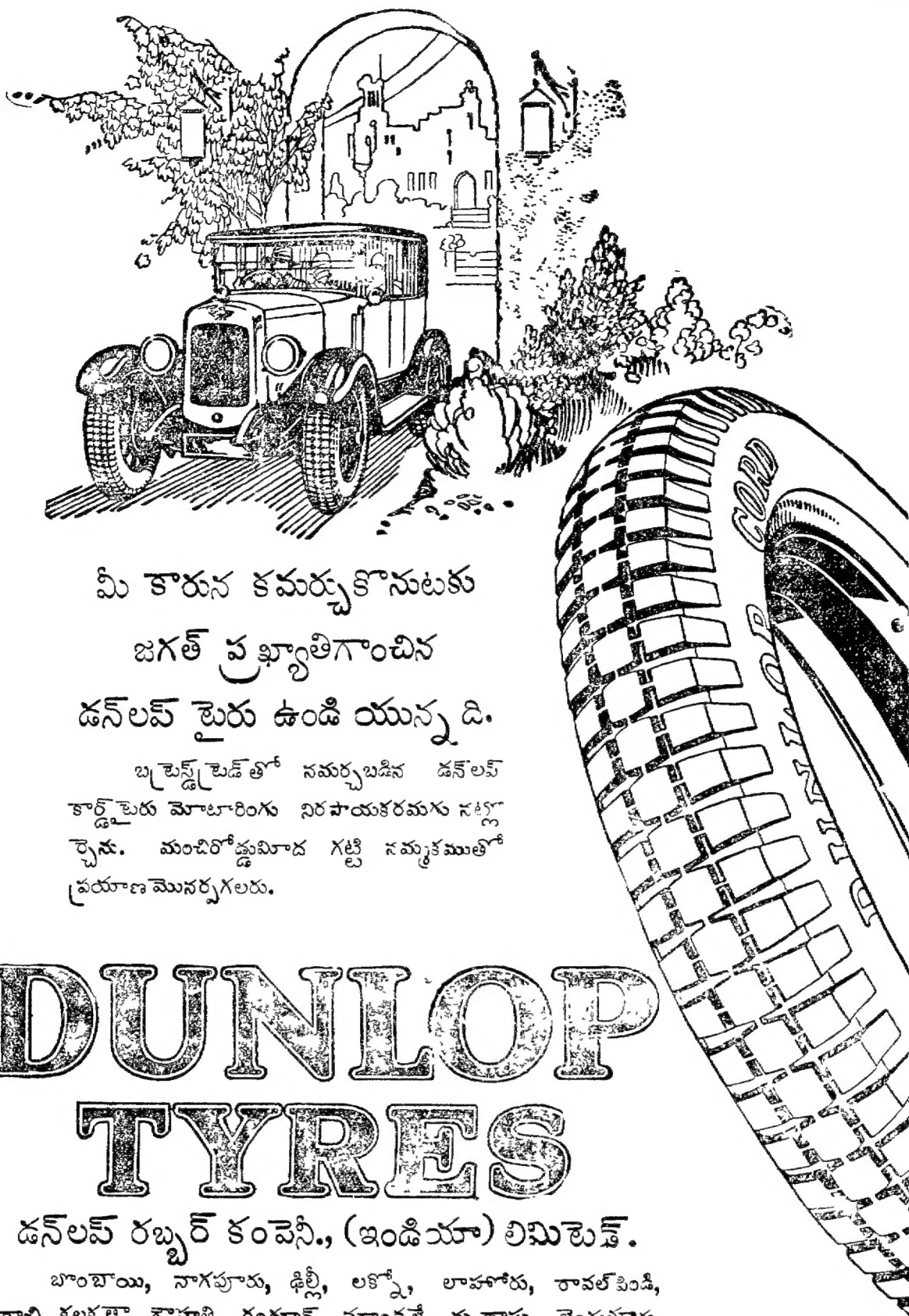
భారతదేశమునందు సరియైన ప్రాయము రాకముందును పాశ్చాత్యదేశములందు ప్రాయముముడిసిన పిమ్మటను వివాహములు జరుగుచున్నవి. ఇందులకు ప్రత్యేక కారణములు కలవు. కాని రెండుదేశములవారును గూడ సరియైన కాలమున వివాహములను చేయుటలేదనియే చెప్పదగును.

పాశ్చాత్యదేశములలో కొంతమందిస్త్రీలు 80 యేండ్ల వయసులోను ముప్పదేండ్లు దాటిన పిమ్మటనుగూడ తరుచుగా పెండ్లిచేసికొనుచుదురు. ఇది కేవలము అనుచితమేయగును. పాశ్చాత్యదేశములలో ఎక్కువయంది స్త్రీలకు తగిన సంబంధములు దొరకక వారు యావజ్జీవమును అవివాహితృణగానే యుండురు. ఇదియును అసహజమే. భారతదేశమున 12-14 ఏండ్లమధ్య వివాహముచేసెదరు. ఇదిగూడ అనుచితమే. భర్తలను గోల్పోయిన స్త్రీలలో చాలమంది కొంతకాలము కౌపురముచేసినవారు ను రజస్వలలంకాకముందే భర్తలను గోల్పోయిన బాలికలను గూడ మరల వివాహముచేసికొనరు. అదియును అసహజమే. ఈ రీతిగా భారతదేశమునందును పాశ్చాత్యదేశములందునుగూడ బహుపద్ధతిలో చాలలోపములుండగా నొకరినొకరు నిందించుకొనట చాల అధమము.

రెండుదేశములలోను సంపూర్ణగా విపులు జరుగవలెను. అది జగగలదు. వివేకముగు సానుభూతి యవసరముగాని అవివేకముతోగూడిన నింద వాంఛనీయముకాదు. పాశ్చాత్యదేశములలో వివాహానిచ్చే బాధియోగములు చాల హెచ్చుగా నున్నవి. నైతికస్థితి అధ్వాన్నముగానున్నది. ఇందులకు పాశ్చాత్యులచేతనే వ్రాయబడిన నిస్సంకేతములగు లిఖిత నిదర్శనములు చాలగలవు. వీరినంది భారతీయులు విషయములను గ్రహించి పాశ్చాత్యులను నిరసించుచు గ్రంథములు ప్రకటింపవచ్చును గాని వారు చాలమర్నాదయును వివేకమునగుల వారగుటచే యితరులమున్న నొప్పించుట కంగీకరింపజాలక అట్టి గ్రంథములను వేసిగూడ వ్రాసియుండలేదు.

భారతదేశమున భార్య జీవించియుండగా మరల ఒక్క తెనుగాని పెక్కు మందినిగాని వివాహము చేసుకొనునట్టి వర్గ తికతముగాని దీనినిగూర్చి పరిగాయెరుగనివారు దురభిప్రాయులగుచున్నారు. కొంతమంది సంసారాధిపతులు మున్నగువారు సంతానము లేకనో భోగపరత్వములనో అటుల చేయుచుండుటవలననే దేశమునందు మూభార్యాత్వము చాల హెచ్చుగానున్నదని పెక్కుమంది పాశ్చాత్యులు దురభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ దురభిప్రాయము విశ్కలముగుటచే దానిద్వితో అగింపుట చాల కష్టముగానున్నదని దక్షిణాఫ్రికాలో నాకు కలిగిన నా అవభవమునుబట్టి నేను చెప్పగలను.

జనాభాల్పకంటె మన కీ విషయమున నమృతగిన నిదర్శనము వేరొకటియుండదు. “భారతదేశమునందు హిందువులు మహమ్మదీయులు మున్నగువారిలో 100 కి 98 మంది ఒక్కస్త్రీనే వివాహము చేసుకొన చున్నారు” అని జనాభా లెక్కలలో నున్నది. ఇప్పుడు విద్య విస్తారముగా వ్యాపించుచుండుటచే బహుభార్యాత్వము ఇంకను తగ్గి పోవుచున్నది. కాని నేటికిని యీపదలిన దేశీయులు నిరసించకుండుట కడు శోచనీయము. కాని భారతదేశమునందు హెచ్చుమంది పురుషులు పెక్కుమంది భార్యలను గలిగియుండు రని తలచుట విశ్కలీ గొప్పపాపబాటు. న్యరాజ్యాధికారము లభించినచో టర్కీలో కెములపాషాగారు చేసినట్లు భారతీయులు గూడ త్వరతోనే బహుభార్యాత్వము నడచివేయగల రనుట నిశ్చయము.

మీ కారున కమర్చుకొనుటకు
జగత్ ప్రఖ్యాతిగాంచిన
డన్లప్ టైరు ఉండి యున్నది.

బ్రెస్ట్ టెడ్ తో సమర్పబడిన డన్లప్
కార్డ్ టైరు మోటారింగు నిరపాయకరమగు స్ట్రా
స్ట్రెస్. మంచిరోడ్డుమీద గట్టి సమృద్ధముతో
ప్రయాణ మొనర్చగలరు.

DUNLOP TYRES

డన్లప్ రబ్బర్ కంపెనీ, (ఇండియా) లిమిటెడ్.

బొంబాయి, నాగపూరు, ఢిల్లీ, లక్నో, లాహోరు, రావల్ పిండి,
కరాచి, కలకత్తా, గౌహతి, రంగూన్, మాన్సలే, మద్రాసు, బెంగళూరు,
కల్కికోట, కొలంబో.

4956

ఇప్పుడైనను భారతదేశమున రాజులు మహారాజులు
మన్యుగవారిలో మాత్రమే యీ పద్ధతి పెంచుకొన్నది. పూ
ర్వకాలమున సైకోపాఖండమునగూడ రాజకటుంబములవారు
పెక్కుమంది భార్యలను కలిగియుండినవారిని చరిత్రలవలన
తెలియుచునేయున్నదిగాన యిందులకు భారతీయులనే నిందిం
చుట న్యాయముగాదు. భారత ప్రజలలో రాజులపట్ల నొకవిధ
మగు గౌరవభావ మింకను తొలగలేదు. అది పూర్తిగా తొలగినచో
ఈ పద్ధతి అంతరింపగలదు.

భారతదేశమున వివాహవిచ్ఛేదపద్ధతి యెన్నడును
లేదు. ఆ భావమే వారికి దుష్కరముగా నుండును. ఇకముందు
దాని స్వభావము బొత్తుగా లేని వారి విషయమున వివాహబు
ధము రద్దు చేయుటకు కావసములు జరిగిన జరుగవచ్చును. మ
హమ్మదీయులలో వివాహవిచ్ఛేదపద్ధతి కలదు గాని చాలకొద్ది
మంది మాత్రమే దీని నవలంబించెదగ. మహమ్మదీయులతరువాత
కొన్ని శతాబ్దములకు పూర్వమే ఆవలంబించిన హిందువులు
నైతము ఈ పద్ధతి నంగీకరించుటలేదు.

వితంతువులు వివాహము చేసి కొన
గూడ దను పద్ధతి మాత్రము హిందువు
లలో నున్నది. కాని యిది మతసంబంధము కాదని యీశ్వర
చంద్ర వివాహాగరునికాలమునుండియు స్పష్టమగుచున్నది కాని
మతగురువులు దీని నామోదించుటచే దీనివలన చాల హాని కలు
గుచున్నది. భారతదేశమున వివాహసమయమున భార్య
భర్తలకు సంభోగము జరుగదు. వివాహకాలమున కన్యా
ప్రదానము మాత్రమే జరుగును. ఆటలయ్యలగుడ నట్టిబాల
వితంతువులుగూడ వివాహము చేసుకొనగూడదను పద్ధతి చాల
కఠినముగానేయున్నది. ఇది చాల అనర్థకముగా నున్నదిగాన
దీనిని తొలగింపవలెను. ఇప్పుడు చాలమంది బాలవితంతువులకు
వివాహములు జరుగుచున్నవి. గాంధీగారును రవీంద్రనాథ్ గా
రుడు గూడ విధవావివాహములను మిక్కిలి హెచ్చుగా ప్రో

త్సహపరుచుచున్నారు. గాని ఈ పద్ధతి యింకను బాగుగా
వ్యాపించుటలేదు.

హిందూ వితంతువులందరూ ఒక్కరిగానే యుండక,
కుటుంబ స్థితిగతులును బట్టి వారి కష్టములును మారుచుం
డును. కొంతమంది వితంతువులు చాల కష్టముల ననుభవించు
చుండుట, భార్య చనిపోయినచో పురుషుడు ముడుకడైనను
గూడ పెంటనే ఒక చిన్నపిల్లను పెండ్లి యాడుటకు సంఘ
మనుమతించుచున్నది గాని భారతదేశమునందును చీనా
దేశమునందును ప్రాధాన్యము కుటుంబమునకు గాని వ్యక్తి
కాదను విషయమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను.

భారతదేశమున ఆకలంకచరిత్రముగా నుండు వితంతువు
లను ప్రజలందరూ మిక్కిలి హెచ్చుగా గౌరవించుచుండును.
ఇదియే ముఖ్యవిశేషము. మధ్యయుగమున భర్త చనిపోగానే
భార్యను భర్తతోగూడ సజీవముగా కాల్చివేయుపద్ధతి యుం
డినది. దీనిని సహగమనమందురు. నూరేండ్లక్రితము చీనారామ
మోహనరాయుడును బెక్కింటకు ప్రభువును కలసి దీనిని రూపు
మాపిరి. ప్రజలుగూడ వారికి తోడ్పడిరి. అప్పుడు దేశమునం
దెట్టి విప్లవమును జరుగలేదు.

కాని సహగమనము శ్రేష్ఠతమనుగు పతివ్రతాధర్మ
మని ప్రసిద్ధిపలు రుద్రగారు (శిల్పి) నాకొనించెరి. ఇతడు ఆస్తి
కుడల క్రైస్తవుడు నందలూబాబోను వ్రాసిన సతీ యను చిత్ర
ము నన్నధికముగా నాకర్షించినది.

కొమునకాధిపతిగల సన్మ అసభకు విరాగినుల నెటు
ల గౌరవించుకో భారతీయులంతకంటె హెచ్చుగానే పచ్చరి
త్రలగు వితంతువులకు గౌరవించుచుండురు. ఇది నేను ప్రత్యక్ష
ముగా చూచినవిషయము. వెనుక నొకకాలమున నర్తాశ్రమ
ధర్మము చాల మేలు చేసినది. కాని యిప్పు డిది నిరపయోగ
మైనది. ఇప్పుడు స్త్రీలకును పురుషులకును పరస్పరసహన
గౌరవము సేర్పక పవలెను.

నేను గ్రామములలో హిందువుల కుటుంబములలో
నొక బంధువువలెనే కలసిమెలసి యుంటినిగాన నీరహస్యము
లన్నియును నేనెరుగుదును. కాని మేయొకవ్యక్తి అవకాశము
లభింపనందున ఆమె పరిగ్రహింపబాలదు.”

(ఎంసు ఇండియా 21-6-23)

రామభద్రయ్యధర్మాయుర్వేద వైద్యశాల,
నంద్యాల.

రామభద్రయ్య ధర్మాయుర్వేద వైద్యశాలకుగాను
నంద్యాల టవున్ కో-ఆర్డరేటివు సొసైటీనుండి ధర్మాయుగా
తీసిన ద్రవ్యములో వైద్య సహాయార్థం ఆరోగ్యాభివృద్ధికిగాను
100-0-0 నూకరూపాయలు ఇచ్చునట్లు కోవఆరేటివు
సంఘసభ్యుల సమావేశమునందు తీర్మానించిగా 6.

(ఆయుర్వేదాబిలాషి.)

“విశాఖపట్టణం జిల్లా ప్రాథమికవిద్యాసంఘము”

ఈసంఘముయొక్క మహాజనసభ 1928 సెప్టెంబరు 21, 22 తేదీలలో విజయనగరములోనున్న మిర్రా రాజ్ భద్ర
గిరి రామమూర్తిగారి స్కూలునందు మిర్రా రాజ్ భద్ర
పూడి కామయ్యశంతులు యం. వి. యల్. టి. గారి ఆధిపత్య
ముక్తింద జరుపబడును. గాన జిల్లాలోని అన్ని రెంజిల్ తా
వ్రతినీరులును, ఉపాధ్యాయులు అందరూను రయచేసి సభ
జయత్రయముగా జరుప ప్రార్థితులు

జి. వి. రామారావు,

కార్యదర్శి.

బెజవాడ

(స్వతంత్రవిలేజు)

శ్రీ శే. రాయబహదరు కోవెలమూడి

గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారు

జూలై 1:—కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యగారు కృష్ణా జిల్లాలో నోక గొప్ప పంపుయిన ఆతి పిన్నవయసున నా యకమణి కాగలిగెను. అందులకు కారణము ఆయన యొక్క మనోనిబ్బరము, తూటనిదానము, స్వేచ్ఛాభిలాషయని చెప్పవచ్చును. ఆ నాయకత్వము చివరవరకు అటులనే నిలిచియుండెడిది. కాని ఎవరు యూహించుకొని ఆవాంతరములు కలిగెను అందులకు గోపాలకృష్ణయ్యగారు తరవాదులు కావాలరు.

గుంటూరుజిల్లాలోవలె కృష్ణాజిల్లా కమ్యూనికేషన్ విద్య యం దభివృద్ధియైనది. కాని గుంటూరుకంటె ఎక్కువగా రాజకీయ విషయముననేది, సాంఘిక విషయముననేది కృష్ణాజిల్లా కమ్యూనికేషన్ ముందంజ వేసివారు.

పంపుము అడుగువేసినంత వడిగ గోపాలకృష్ణయ్యగారు వడిపింపబాలక పోయినారు. ముందుచెనుక లాలోచించి ముందడుగుడుట గోపాలకృష్ణయ్యగారి సహజగుణమై యుండెను. కృష్ణా జిల్లా కమ్యూనికేషన్ ను నో అటుల కాదు. చక్కని త్రోవ కన్పించుచున్నప్పుడు సుదేహించిన నాయకుని త్రోసిబుచ్చి తమ గమ్యస్థానమును చేర జూచుచుండుట. 1907, 1914 సంవత్సరముల యుద్ధములందు నాయకత్వమును వహించిన భరతనాయకులెందరు 1921 లో ముకుకునవేయలేదు?

గోపాలకృష్ణయ్యగారు స్వతంత్రాభిలాషి. పాస్త్యము యేరూపముననుండినను సహింపబాలను. బ్రాహ్మణపాశోహిత్యములన కమ్యూనికేషన్ దాస్త్యముపాలైనదని గోపాలకృష్ణయ్యగారి సమ్మతి. అందువలన వారు కమ్యూనికేషన్ త్యమును యేర్పాటుచేసెను. తాన నమ్మినదాని నాచరించువారు. అందువలన ముందుగ తమ యింటియందె ఆచరణలోనికి తెచ్చిరి.

కాని బ్రాహ్మణుల నెన్నడు పత్తియొక్కపరువనాకృతి చూడెయింపలేదు. బ్రాహ్మణులను స్నేహితులతో చూచుచుండెడివాడు. తాలూకాబోర్డులో 12 సంవత్సరములు ప్రెసిడెంటుగా నుండిన కాలములో బ్రాహ్మణుల కెట్టి అపకార మొనర్చియుండలేదు.

గోపాలకృష్ణయ్యగారు జన్మింపఁబడిన సిద్ధాంతముల నంగీకరించెను. కాని జన్మింపఁబడిన నాయకులు పెడవారిని త్రొక్కినపుడు వారిని విడిచిపెట్టెను. స్వలాభము నకై మంత్రుల నెప్పుడు ఆశ్రయించియుండలేదు.

క్రమక్రమముగ జన్మింపఁబడిన కాంగ్రెసుపక్ష సిద్ధాంతములకు చేరదీయఁజొచ్చెను. గడచిన ఎన్నికల సందర్భమున గోపాలకృష్ణయ్యగారిని కాంగ్రెసుపక్షమునకు రప్పించి వారిని కాననపథకు ఆభ్యర్థిగ నుండు ప్రయత్నములుజరిగెను. గోపాలకృష్ణయ్యగారుల చేరవచ్చో నిమిత్తమాత్రమునగెల్చి కాననపథకు నలంకరించి యుండెడివారు. కాని కాననపథనిమిత్తము కాంగ్రెసులో చేరితి ననెడి యపవాదము రాగలదని నిరాకరించెను.

జన్మింపఁబడిన మొట్టమొదట రాజకీయఖయిల వత్తుమున చూపిన కాంత్యమునకు గోపాలకృష్ణయ్యగారు అటు పిమ్మట నొచ్చుకొనుచుండెడివారు. నాన్ కోఆపరేషన్ ఉద్యమము, జన్మింపఁదగిన బయలుదేరిన క్రాంతిజ్వాలలో ఇరువత్తుమలవారు అతివాదులగుట తటస్థించెననియు, ఆ కార్యక్రమాలన జన్మింపఁబడిన రాజకీయవైదీలపట్ల నట్టికాంత్యమును పూనుట తటస్థించెనని కారణములు చెప్పుచుండెడివారు.

బెజవాడపట్టణ మభివృద్ధికి రాగలదని సంగర్భముగ వలక్కుచుండెడివారు. యూనివర్సిటీసెంటరు బెజవాడలోనుండవలయునని గోపాలకృష్ణయ్యగారు తపఃపలుకుబడినిబట్టి గట్టిప్రయత్నమునుచేసిరి. వారిమరణమువలన బెజవాడకు తీరనికొరత యేర్పడినది.

ఆర్యవైశ్యసభ

“చిత్తూరుజిల్లా వాయలపాడు గ్రామమందు జరుగబోవు పదునాల్గవ ఆర్యవైశ్య కాన్ఫరెన్సు సందర్భమున, కృష్ణి పోటీలున్న, బలవ్రవర్ధనమున్న, జరువబడును. ఆర్య వైశ్యులలో గల సాంఘికము, వస్త్రాలున్న, విలువిద్యయుండు, యితర దేవావశ్యకములుందు సేర్పరులు దయచేయఁబోరను.

పూలేపల్లె రామానుజంశెట్టి, ఆహ్వానసంఘధ్యక్షుడు.

శ్రీ శే. చల్లపల్లి రాజగారు

(ప్ర. ఫో. ఫీ.)

శ్రీ శే. శ్రీమంతురాజా యేర్లగడ్డ అంకినీడు ప్రసాద్ బహదరు జమీందారుగారు బి. ఏ.

చల్లపల్లి

కృష్ణామండలమున నత్తంత ప్రాచీనమును బ్రామాఖ్యమును నైన దేవరకోట సంస్థానమున కధీశులైన శ్రీమంతురాజా యేర్లగడ్డ అంకినీడు ప్రసాదు బహదరుగారు 1877 సంవత్సరమున జననమందిరి. వీరి విద్యార్థి దశ కాలవలన స్వీయస్థానమునందును బిమ్మట మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షవలన బందరులోని హిందూ హైస్కూలు నందును జరిగెను. అటుపిమ్మట యఫ్. ఏ. కొలుకు నోబిల్ కాలేజియందు బ్రవేశించి యాంబూప ములనలకు మాత్రమే చదివి పిదప మదరాసులోని పచ్చయప్ప కాలేజిలో చదివిన యాంబూపములను జదివిరి. అటుతరువాత సీనియర్ కాలేజిలో రాజధాని కళాశాలయందు బ్రవేశించి చదువుచు 1903 వ సం॥ వ పట్ట పరీక్ష యందు గృహార్థులైరి.

ఆంధ్రదేశ సంస్థానాధిపతులలో బట్టపరీక్షయందు శ్రీయులైన వారు పోలవరము జమీందారుగారైన శ్రీ శే. కాచ్యెర్ల కోటరామచంద్రశేఖరకృష్ణారావు బహదరుగారు ప్రథములును దేవరకోట సంస్థానాధిపతులైన యీ అంకినీడు ప్రసాద్ బహదరుగారు ద్వితీయులును నైయున్నారు. ఆంధ్రదేశ సంస్థానాధిపతులలో బట్టపరీక్షయందు శ్రీయులైనవారు వీరిరువురేయుండెడిరి. ఈ రాజాగారు దొరతనమువారియొక్కయు సంస్థానాధిపతులయొక్కయు, స్వసాంఘికములయొక్కయు గౌరవమునకు బాత్రులగుచు ననేక సమావేశముల కాహ్వానింపబడుచుండెడివారు. మదరాసులో 1908 దిసంబరమాసమున శ్రీ మైసూరు మహారాజాగారిచే దెలుపబడిన వస్తుప్రధర్వనమునకును 1909 వ సం॥ న బెంగళునందు జరిగిన పశుప్రదర్శనమునకును 1908 వ సం॥ న జరిగిన “సెంట్రల్ ఆగ్రికల్చరల్ కమిటీ” సభకును 1908 సం॥లో శ్రీగార్లూరుగారిచే నొసగబడిన యాతిధ్యమునకును 1910 లో వీలూరునందుజరిగిన “వ్యవసాయపరిశ్రామిక పశుప్రదర్శనము” నకును నాహూతులైయుండు తత్తదచిత సంభాషణములచే బ్రజలరండింపజేసిరి. ఈ కడపటిదానికగ్రాసాధిపతులగు గూడ నుండి యొసగిన యుపహ్వాన ముపట్టి కత్తెరగు బ్రయతువుడు దొరగారును, పేటియట్ పత్రికాధిపతులును విగుల శ్లాఘించిరి. ఇట్లే పెక్కుసమావేశములందు బాల్గానుచుండెడివారు.

సారస్వతవిషయమునందును నభిరుచిగలవారయి ‘సుకీల, యన నోక’ పాటకగ్రంథమునకు గృతిపతులగు నుండి తన్నాటకకర్తను సమచిత్రీతి నాదరించిరి. 1912 వ సంవత్సరమున వ్యవహారిక భాష ప్రయోగచిత్రము, పంథి, అర్థాసాస్యము, అన్యదేశ పదప్రయోగము వీనినిగుఱించి వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిలు, చెన్నాచగడ భాషమూర్తి పంతులు, కళావధానులు తిరువతిశాస్త్రిగారు మున్నగువిద్యద్ధరిష్టులు వక్తలుగ నుండి జరిగించిన మహాపండితసభకును శ్రీ అంకినీడు ప్రసాద్ బహదరుగారు గ్రాసాధిపతులగు నుండి జయవ్రదముగ నెలవేర్చిరి. 1914వ సం॥నందును అంతకు బూర్వమును జరిగిన కమ్యూనికేషన్ సభలకు వేంచేసి ప్రతిసభకును నే నూఱుయావ్యముల చొప్పున విరాళము లొసంగియుండిరి.

ఆయుర్వేదమునందేగాక, సంగీత సాహిత్య చిత్రలేఖ నాద్య శేషకళలందు నభిరుచిగలిగి, కవిశాఖినునై పెక్కుగ్రంథములకు గృతిపతులగుండి కవుల నాదరించుచున్న ప్రస్తుత శ్రీమంత్యులపురప రాధీ శ్వర ల సోదరి

మణి యైన శ్రీమతి భవానీ దేవిగారిని శ్రీ అంకినీడు ప్రసాద్ గారు 1904 వ సం॥ వివాహముయి, యీ ప్రథమకళాత్రయములన (బ్రహ్మత సంస్థాన భరిపాఠకులుగాబోవుచున్న శ్రీమంతు రాజావరామప్రసాద్ బహదరుగారిని 1906 వ సం॥ సెప్టెంబరు 29 వ తేదిని గాంచిరి. శ్రీరాజాగారు ప్రతి శుభకార్యానసరములందును విశేషాన్నిదానమును గావింపుచుందురు.

శ్రీమంతురాజా అంకినీడు ప్రసాదు బహదరుగారు 1918 వ సం॥ న నాచే రచింపబడిన “నానారాజన్య చరిత్ర” యందుక యమూల్యముయిన యుపోద్ఘాతమును రచించి దయ సేయుటయగాక నాయుద్యమాంతరమున కెక్కుడు దోహద మొనరించి యెంతయో సాహాయ మొనరించిరి.

శ్రీరాజాగారు భాషాభిమానముగలవారై విద్యావిషయక సరస్థుల కెక్కుడు సాహాయ మొనరించి యుండిరి. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీకి రూ 25000 లు విరాళ మొసంగిరి. ఇట్టి శ్రీరాజాగారు జూన్ 28 వ తేది రాత్రి మద్రాసులో స్వర్గస్థులయిన తెలుపుట కొంతయు జరిగియున్నాము. వీరి భౌతిక దేహమును సెన్సల్ రయిలులో బందరునకు గొనిరాబడి వీరి యిష్ట దేవతాస్థానమైన ‘శివగంగ’ యం దంత్యకర్మము నిర్వహింపబడెను.

వీరు కుమారరాజాగారున్న కాలమునందీయు సంస్థానాభివృద్ధికిగాక రైతుమండలాభివృద్ధికిని పెక్కుడు పాటు బడిరి. ప్రస్తుతము కాలేజి కావడిన బందరు హిందూస్కూలున కధ్యక్షులుగను, కాననరెడ్డిగారిసభకును, కృష్ణాజిల్లాలో ర్ధనమును సభ్యులుగనుండి పెక్కుదేశాభివృద్ధికరవిషయములందు బాల్గానిరి. ఇట్టి వీరి మరణమువలన వారి సంస్థానమున కేగాక యాంధ్రమండలమున కంతకును గొప్పకొలత చేహారిన దనకతప్పదు. పరమేశ్వరుడు వీరి యాత్మకు శాంతిసొసంగుగాక.

బందరు. శ్రీరామ్ వీరబ్రహ్మ కవి.

శ్రీ శే. కోవెలమూడి గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరిగారి

స్మారకసభ

ఈ నెల 7 వ తేదిన సాయంకాలము 4 గంటలకు మహారాజ శ్రీ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామిచౌదరిగారి అధ్యక్షత క్రింద గండికోటభవనమున బెజవాడ పురజనుల తరపున శ్రీ శే. ఫులగు గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరిగారి స్మారకసభ జరుగును.

అందు శ్రీవారి శాశుము చిరస్థాయిగానుండునట్లు ఒక స్మారకచిహ్నమును వీర్పాటుచేయుటకు వలయునూచనలు సయితము చర్చింపబడును. అందరు విచ్చేసి, యందు నూచింపబడిన కార్యక్రమమున పాల్గొని, శ్రీవారి యాత్మకు శాంతి చే కూర్చు ప్రార్థింతులు.

బెజవాడ } గూడవల్లి రామబ్రహ్మం, 4-7-28 } కమ్యూనికేషన్ సంఘము.

కార్యక్రమము (1928 సం॥ రం జూలై 7 వ తేది శ్రీవారి ఆర్చికపు డినము : స్వసంఘపాశోహితులతో వేదోక్త ముగ శ్రీవారి కర్మ జరుపబడును.)

7 వ తేది 7 గంటలకు ...కృష్ణాస్నానము. 7 గంట నుండి 11 గం వరకు, కృష్ణాసన్నిధి నుండి ముఖ్యపురపతిగలగుండ గండికోటభవనమునకు, శ్రీ గోగినేని పిచ్చయ్య చౌదరిగారిచే నర్పింపబడిన శ్రీ వారి గొప్ప ఆయులు చిత్రమును యేధయికారులు, యేధయిభవనసమాజములు వెంటరా, మంగళవాద్యములతో బ్రహ్మాండమును నుత్సవముతో నూరేగింపు సలుపుట.

సాయం. 4 గం లకు గండికోటభవనమున శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్య చౌదరిగారి స్మారకసభ జాగర్లమూడి కుప్పుస్వామి చౌదరిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమగుట.

4 1/2 గంటలకు:—శ్రీ వారి ఆయులపటమును కుప్పుస్వామిచౌదరిగారు గండికోటభవనమున ప్రేక్షాదగ్గట.

5 గం నుండి:—ఉపహ్వానములు పద్యములు వగైరా. రాత్రి 9 గం లకు గండికోటభవనమున వారికథాకాల తేవము.

మంగళం మరా:—భవనసమాజములలో నుగ్రహేందు లగు శ్రీపుర సేని మద్దిరామయ్యగారు, వారిసోదరులు, పర్యవే సేని చినకామయ్యగారు వగైరా స్మర్యకతాదినకీర్తనములు సల్పుదురు.

కృష్ణా తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాల రిసెటిల్మెంటు

రెవిన్యూబోర్డువారి శిఫార్సులు

సెటిల్మెంటుల చరిత్ర

కృష్ణా, తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో రిసెటిల్మెంటు చేయుటనుగురించి, స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు, గావించిన నివేదికను, అందుపై నాయాజిల్లాల కలెక్టరులు దలిపిన ఆఫీసరీయములను వర్ణించి, రెవిన్యూబోర్డువారు తుదకు ప్రభుత్వమువారి కీక్రింది శిఫార్సుల గావించిరి.

2. గోదావరి రిసెటిల్మెంటు జరిగినపుడు, ప్రస్తుత తూర్పు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలు రెండును కలసి ఒక జిల్లాగానుండెను. దానినంతయుకలపి గోదావరిజిల్లాఅని వ్యవహరింపబడుచుండెడిది. ప్రస్తుతము కృష్ణాజిల్లాఅయిదన్న ప్రాంతములపుడు కృష్ణాజిల్లాలో బందరువైపున నోక భాగమునుండెను. గోదావరిజిల్లాలో మొదట సెటిల్మెంటు 1272, 1276 ఫసలీలో (1882-83, 1886-87 సం||లలో) జరిగెను. కృష్ణాజిల్లాలో బందరు ప్రాంతములలో 1276ఫసలీలో (1886-87) జరిగెను. ఈజిల్లాలన్నిటిలోను రిసెటిల్మెంటులికి 1809 ఫసలీ (1899-1900)లో జరిగెను. దరిమిలానీజిల్లాలలో జరిగిన మార్పులు స్వేచ్ఛలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు నివేదికలో వివరింపబడెను. తూర్పుగోదావరిలో నీక్రింది ప్రాంతములకు దప్ప, హొల్లునర్త గారిపుడు గావించిన శిఫార్సునీ మూడు జిల్లాలలోను రైతువారి భూములన్నిటికిని వర్ణించును.

1. నూనూరు భద్రాచలం తాలుకాలు.

2. పోలవరము, యల్లవరము దివిజనులలో కవులన కొనగబడిన గ్రామములు.

3. పోలవరము దివిజనులో ఎల్. ఎ. కామయేడుగారి డి. నెట్టి ప్రవర్తన సెటిల్మెంటు జరుపబడిన గ్రామములు.

4. మొదటి సెటిల్మెంటుయొక్క ముఖ్య స్వభావము (ఎ) గోదావరి గోదావరిజిల్లాలో మొట్టమొదటి సెటిల్మెంటు రెండు పద్ధతులవకార మొనర్చబడెను. ఆర్. ఇ. మాన్యురగారు వీనిని నిర్ణయించిరి. అనంతరము ఏలూరులో 22 గ్రామములపై పశ్చిమ డెల్టా కలెక్టరును వర్ణింపజేయబడెను. పశ్చిమ డెల్టాలో ఏలూరు ప్రాంతమున 22 గ్రామములకును సెంట్రలు, తూర్పు డెల్టాకును, ఎగువ తాలుకాలకును రెండవవర్తి వర్ణింపజేయబడెను. ఈ సెటిల్మెంటుయొక్క ప్రధానస్వభావము లివి.

(1) జిల్లాయంతయు, ఎగువప్రాంతములు, డెల్టాయని రెండుభాగములుగా విభజింపబడెను. గోదావరినదిక్రింద నీటి పారుదల సౌకర్యముగల భాగము డెల్టాయందు చేర్చబడెను. మిగిలిన ప్రాంతములన్నియు ఎగువప్రాంతములుగ వ్యవహరింపబడెను. డెల్టాభూముల కంతకును ఒకేపన్నుల స్కేలు నిర్ణయింపబడెను.

(2) డెల్టాలోని భూములన్నియును మొరకక్రింద నమోదుచేయబడెను. నీటి పారుదలతో సాగుచేయబడిన భూములన్నిటిపైను, నీటిపన్ను ప్రత్యేకముగా విధింపబడుచుండెడిది. ఎగువప్రాంతములలో ప్రభుత్వమువారి నీటి ఆధారములక్రింద సాగుగు భూములపై ఏదోయొక కొంత నిర్ణీతమున పల్లపురేటు విధింపబడు చుండెడిది.

(3) డెల్టాలోని భూములు వానివాని తత్వమునుబట్టి అయిదు తరగతులుగను, ఎగువప్రాంతము భూములు నాలుగు తరగతులుగను విభజింపబడెను. అందులో నొక్కొక్క తరగతి లికి రెండు తరగతులుగ విభజింపబడెను. ఆది లికి వేర్వేరు ఉపభాతులుగ విభజింపబడెను.

(4) మొరకపన్నులరేటును నిర్ణయించుటగాను డెల్టా గ్రామములను, ఎగువ గ్రామములనుగూడ నాలుగుగ్రూపులుగా విభజింపబడెను. ఆయాగ్రామములలోని భూములసారమునుబట్టి వేర్వేరుగ్రూపులుగా విభజింపబడెనుగాని, రహదారిసౌకర్యముల బట్టిగాదు.

(5) పల్లపుపన్నురేటును నిర్ణయించుటగాను, ఎగువ ప్రాంతపు గ్రామములు మూడుతరగతులుగా విభజింపబడెను. ఈ విభజనమునం దేయోనిదాంతము లవలంబింపబడెనో దెలియదుగాని, భూమియొక్క సారమునుబట్టియే పదమూభజనముజరిగి యుండునని అనుకోవలసియున్నది.

(6) నల్లవరిధాన్యములు, జొన్నలు, గంటలు, రాగులు, డెల్టాలో మొరకపంటలకు ప్రమాణముగా గై కొనబడెను. ఎగువ ప్రాంతములలోనివిగాక పులవలుగూడ ప్రమాణముగదేవు కొనబడెను. లంకభూములకు పొగాకుపంట ప్రమాణముగ గై కొనబడెను. ఎగువప్రాంతములలో పల్లపుసాగునకు తెల్లవరిధాన్యములు ప్రమాణముగ కొనబడెను. యేలేరువెద్దాపురంతాలుకా లలో కొన్ని భూములకు చెరకుపైకుగూడ ప్రమాణముగ గై కొనబడెను.

(7) డెల్టాభూములకును రాజమహేంద్రవరం తాలుకా లో కొన్ని భూములకును పగలు ఫలసాయము వింపవన నిర్ణయించుటలో, మొత్తముఆదాయము నంచనావేసి, కాలవైభవములవలనను, భూమియొక్క నిస్సారములనను గలంకుముల క్రింద నూటికి 162/3 వంతున అంచనావేసిరి. తగ్గించి

నికరపు ఆదాయమును దేల్చిరి. మిగిలిన ఎగువభూముల కన్నీటికి నూటికి 25 చొ||న తగ్గించిరి.

(8) ఎగువప్రాంతములలో సామాన్యపు పల్లపుభూములపైన య 1-కి రు 1-4-0 నుండి రు 7-0-0 ల వరకును వస్తు విధింపబడెను. యేలేరుక్రింద మంచిభూములకు ప్రత్యేకముగా య 1-కి రు 6-0-0 ల నుండి 10-0-0 ల వరకునుగూడ వస్తు విధింపబడెను. డెల్టాలో సాధారణపు మొరకభూములకు య 1-కి రు 0-4-0 ల నుండి రు 5-0-0 వరకును, ఎగువప్రాంతములలో రు 0-4-0 నుండి రు 4-8-0 ల వరకును విధింపబడెను. లంకభూములపైన ప్రత్యేకముగా య 1-కి రు 2000 ల చొ||న గూడ విధింపబడెను.

(9) కృష్ణా:—ఎఫ్. డబ్ల్యు. మారీసుగారు గావించిన సూచనల ననుసరించి, కృష్ణాజిల్లా, బందరు ప్రాంతమునందు మొట్టమొదటి సెటిల్మెంటు గావించబడెను. వారి సూచనలపైన ప్రభుత్వమువారు 1864 వం|| నెప్టెంబరు 30 లేదిన ఉత్తరువుల గావించిరి. గోదావరి జిల్లాలోవలె ఇచ్చటగూడ జిల్లాయంతయు డెల్టాయనియెను, ఎగువప్రాంతములయెను రెండుగా విభజింపబడెను. ఇందుమించు గోదావరి జిల్లాలో నవలంబింపబడిన పద్ధతుల ఇచ్చటగూడ నవలంబింపబడెను. ఎగువ ప్రాంతములయందలి పల్లపు భూములును అన్నియు గలిపి ఒక్క గ్రూపులో చేర్చబడెను. (మూడవ గ్రూపు) డెల్టా ప్రాంతములో రెండు గ్రూపులే వాలునని మొదట నూచించబడెను. 1. గాని తుదకు మూడు గ్రూపులుగా విభజింపబడెను. ఎగువ ప్రాంతములలో మొరకభూములకు విధింపబడిన పన్నులరేటులే, డెల్టా ప్రాంతమున మూడవ గ్రూపులోని భూములకుగూడ వర్తింపజేయబడెను. ఎగువ ప్రాంతముల పల్లపుభూములకు తెల్లవరిధాన్యమును, మొరకభూములకు గంటి జొన్న పైకులను ప్రమాణముగ గై కొనబడెను. డెల్టాలో మొరకభూములను నల్లవరిధాన్యము, గంటి, జొన్న పైకుల ప్రమాణముగ గై కొనబడెను. కాలఃకవర్త్యములవలన గలంకు పంటవస్తువు క్రింద 1, 2 గ్రూపుల గ్రామములలో నూటికి 162/3 చొ||నను, 3 వ గ్రూపుకి గ్రామములలోను, ఎగువ ప్రాంతములమొరకభూములపందప్పమునను నూటికి 25 చొ|| నను, తగ్గించి రాబడి అంచనా వేయబడెను. డెల్టామొరకభూములకు య 1 కి రు 0-6-0 ల నుండి రు 8-8-0 ల వరకును, ఎగువమొరకభూములకు రు 0-4-0 నుండి రు 5-0-0 ల వరకును, ఎగువపల్లపుభూములకు రు 2-0-0 ల నుండి రు 6-0-0 ల వరకును పన్నులు నిర్ణయింపబడెను.

4. రిసెటిల్మెంటునందు ప్రధానాంశములు:—గోదావరి గోదావరిజిల్లాకు రిసెటిల్మెంటు స్క్రీమును జి. పి. క్లాక్కుగారు తయారు చేసిరి. 1899 జూలై 7 వ లేదిన ప్రభుత్వమువారి స్క్రీముపై ను తర్జుల నొనర్చిరి. మొదటి సెటిల్మెంటునందు వలెనే ఈ స్క్రీమునుగూడ జిల్లాయంతయు డెల్టా, ఎగువప్రాంతములని రెండుగా విభజింపబడెను. కాని ఈ రెండుతరగతులకును వస్తుల నిర్ణయించుటలో వేర్వేరుపద్ధతు లవలంబింపబడెను. రిసెటిల్మెంటునందలి ముఖ్యాంశములివి.

(ఎ) డెల్టా (1) మొరకరేటుగాక భూములన్నిటిపైను ఒకేరేటు నీటిపన్నును విధించుటచే, పేదభూములపై వస్తుల భార మధికమునటయు, సారవంతములకు భూములు తక్కువ భారముతో తప్పించుకొనిపోవుటయు తలపించుచుండుటచే, డెల్టా ప్రాంతములలో పల్లపుసాగు భూములపైన నిర్ణీతములకు వేర్వేరురేటులవకారము పన్నులు విధింపబడెను. అయిదువర్గ రహస్య కాలము వరకుగా పల్లపు సాగునందున్న భూములను, నీటి సరఫరాను నిరాకరింప బిలలేని భూములను మాత్రమే పల్లపుభూములుగా నమోదుచేయబడెను. పల్లపుసాగున కర్తవ్యము మిగిలిన భూములన్నియును, మొరకక్రింద నమోదుచేయబడెను. అయినను ఇట్టిభూములు, ప్రభుత్వమువారి నీటితో పల్లపు సాగుచేయబడు నడల, ఆభూముల కనుగుణమున మొరకరేటు వకును పల్లపురేటువకునుగల తేడాకంటె ఒకరూపాయ అధికముగా నీటిపన్ను వసూలు చేయుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఏ సంవత్సరమున పైనను నీటినిపయోగించుటకుగాని నిరాకరించుటకుగాని ఈభూ భూములకు లకు హక్కుగలదు. గనుకను ఇందువలన పరిపారనా వ్యవహారము లెక్కువ భారమును గనుకను అందుకు వరిపోరముగా పదరు రూపాయని అధికముగా వసూలు చేయుట కుద్దేశించిరి. ఈపద్ధతి నావరణలో పెట్టుటకుగాను డెల్టాప్రాంతములందు తరగతి వారీగా పునర్విభజన మొనర్చబడినపుడు.

(2) భూములు వాని తత్వమును బట్టి మూడు తరములుగా విభజింపబడెను. (1) పంట (2) రేగడ, (3) ఇనుక. ఇది ఇంకను వేర్వేరు తరగతులుగాను ఉపభాతులుగాను విభజింపబడెను.

(3) ఆయా ప్రదేశములలోని నీటి పారుదల ముదగు పారుదల సౌకర్యములను బట్టి నీటి పారుదల యాధా

రములు నాలుగు తరగతులుగా విభజింపబడెను.

4. మొరకపన్నుల నిర్ణయమునకుగాను డెల్టా ప్రాంతము రెండు గ్రూపులుగా విభజింపబడెను.

5. పల్లపుభూములకు తెల్లవరిధాన్యములపైకును మొరకభూములకు నల్లవరిధాన్యములపైకును ప్రమాణముగ గై కొనబడెను.

6. వర్తకుల లాభములక్రిందను నూటికి 15 చొ||న తగ్గించి, తెల్లవరి ధాన్యముల ధర గరికే 1 కి రు 118 ల చొ||నను నల్లవరిధాన్యముల ధర గరికే 1 కి రు 96 ల చొ||నను అంచనా వేసిరి.

7. కాల వివర్త్యములవలనను, పట్టణలోని నిస్సారములకు భూములవలనను గలంకుతరగతులక్రింద నూటికి పల్లపుభూముల ఫలసాయపు అంచనాలతో నూటికి 10 చొ||నను, మొరకభూముల ఫలసాయపు అంచనాలతో నూటికి 20 చొ||నను తగ్గించి అంచనావేసిరి.

సాగుబడిఖర్చులు

(8) పల్లపుభూములకు రు 5 నుండి రు 14 ల వరకును, మొరకభూములకు రు 2-8-0 ల నుండి రు 8 ల వరకును నుండు నని నిర్ణయించిరి.

(9) కడుగు, లంకభూములపై ఆయాతరగతుల సాధారణపు భూములకంటె ఒకటి, రెండుతరముల వస్తు హెచ్చుగ విధింపబడెను.

(10) పల్లపుభూములపై పన్ను య 1-కి రు 2-8-0 నుండి రు 12 వరకును, మొరకభూములపై పన్ను య 1 కి రు 0-4-0 నుండి రు 7-0-0 ల వరకును వడుగుయభూములపై య 1 కి రు 2-0-0 నుండి రు 9 వరకును లంక భూములపై రు 2-8-0 నుండి రు 11-0-0 ల వరకును విధింపబడెను.

(11) ఎగువప్రాంతములు:—ఈప్రాంతములలో భూములకుగాని, నీటిపారుదల యాధారములకుగాని, తరగతివారీపునర్విభజనము జరుపలేదు. ప్రాతరేటులనే నూటికి 88 1/3 చొ||పున హెచ్చించిరి. ఈవిధముగా సవరింపబడినరేటులు మొరక య 1 కి రు 5-0-0 నుండి రు 5-8-0 వరకును పల్లపురేటు రు 1-10-0 నుండి రు 9 ల వరకును హెచ్చెను. యేలేరు నదిక్రింద కొన్ని భూములపై య 1 కి రు 6-0-0, రు 10-0-0 లచొ||పున విధింపబడిన ప్రత్యేకపు రేటులు రు 7-12-0 రు 12-0-0 లకు హెచ్చించబడెను. మొదటి సెటిల్మెంటులో మినహాయించబడిన కవులగ్రామము నపుడు తరగతివారీగా విభజించి సెటిల్మెంటు జరిపిరి.....ఇతరనిగు ప్రామములలో విధింపబడిన రేటులే ఈ గ్రామములకుగూడ వర్తింపజేయబడెను.

(11) కృష్ణా:—కృష్ణా జిల్లాలో బందరుప్రాంతమున రిసెటిల్మెంటు చేయు స్క్రీమును ఎం. ఆదిగారాయణయ్యగారు తయారు చేసిరి. 1899 సం|| జూలై 27 లేదిన ప్రభుత్వమువారి స్క్రీము నంగీకరించుచు ఉత్తరువుచేసిరి. గోదావరి జిల్లాలో సెటిల్మెంటు నందలంబింపబడిన పద్ధతులే కృష్ణాజిల్లా రిసెటిల్మెంటునందు గూడ అనుసరింపబడెను. ఇవి ద్విగము కృష్ణా డెల్టాలోనిదే. మొదటి సెటిల్మెంటు జరిగినపుడు, డెల్టాప్రాంతములయందు మలంబింపబడిన పద్ధతుల ప్రకారమే ఇచ్చటగూడ సెటిల్మెంటు జరిగెను. అయినను, 81 సం||ములోగా నీభూములను కృష్ణా ఆనకట్ట క్రింద సాగునీటి దెచ్చు సూచనలు గనపింపవను కారణముచే రిసెటిల్మెంటు సమయమున నీ ప్రాంతపు భూములు తరగతి వారీగా పునర్విభజన మొనర్చబడలేదు. ఈ ద్విగములోని భూములన్నియును, మొరకగానే యుంచబడెను. పల్లపు సాగుచేయబడు భూములపై ఒకమాదిరి పల్లపురేటును నమోదుచేయుపద్ధతియే సాగింపబడెను. ఎగువ ప్రాంతములలో వలెనే ఇచ్చటగూడ నూటికి 88 1/3 చొ||న పన్నులు హెచ్చించబడెను. గోదావరి జిల్లాలోవలెనే, ఇచ్చటగూడ డెల్టాభూములు మొత్తముమీద మూడుతరగతులుగా విభజింపబడెను. కాని బెజవాడ తాలుకాలో కొంత భూమి, ప్రత్యేకముగా ఎర్రయిదు క పార భూమి తరగతిలో చేర్చబడెను. మొరకపన్నులను విధించుటకు గాను భూములన్నియు మూడు గ్రూపులుగా విభజింపబడెను. వస్తుల నిర్ణయించుటగాని మొరకభూముల నల్లవరి ధాన్యపు పైకుతోబాటు, జొన్న పైకుగూడ ప్రమాణముగ గై కొనబడెను. పన్నుల నిర్ణయించుటగాను జొన్నలధరను గరికే 1 కి రు 170 లుగ అంచనావేయబడెను. సాగుబడి ఖర్చులు పల్లపు భూములకు రు 1 కి రు 18 లనుండి 5 వరకును మొరకభూములకు 1 కి రు 7-8-0 నుండి 2-4-0 వరకును నిర్ణయింపబడెను. ఈ యంచనాల ప్రకారము నిశ్చయింపబడిన రిసెటిల్మెంటు వస్తుల రేటు డెల్టా పల్లపు భూములపై న 2-8-0 నుండి రు 10-0-0 వరకును మొరకభూములకు రు 0-4-0 నుండి రు 5-0-0 వరకును వడుగుభూములకు రు 2-0-0 నుండి రు 7 వరకును, లంకభూములకు రు 2-8-0 నుండి రు 9-0-0 వరకు నుండెను. ఈప్రాంతములలో పట్టణలంకభూములరేటు, ఎగువప్రాంతములలో పన్నులరేటు పల్లపుభూములకు రు 2-8-0 నుండి రు 7-8-0 లవరకును మొరకభూములకు య 1 కి రు 50-0-0 నుండి రు 2-12-0 వరకును నుండెను. ఇవి తాలుకాలో య 1 కి రు 0-7-0 నుండి రు 4-4-0 వరకును విధింపబడెను. (పశ్చిమము)

దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘము

ఒక ఎన్నికసంబంధముగు పిటిషను హైకోర్టులో
దాఖలుచేయబడుట

గత మంగళవారమున మద్రాసు హైకోర్టులో వ్యాజ్య
మూర్తులగు వి. రామేశ్వరయ్యగారు నొక యెన్నికసంబంధ
మగు పిటిషను దాఖలుచేయబడినది. సదరు పిటిషను శ్రీయత
వి. వెంకటేశ్వరశాస్త్రిగారి (పింటుక, కల్లివర, తండ్రియూ
శ్రీకృష్ణ) గారిచే దక్షిణ భారత వాణిజ్యసంఘముపై లేబడినది.
రాజ్యోత్సవ రోజున దక్షిణ భారత వాణిజ్యసంఘమువారు
మద్రాసు పోర్టుట్రస్టుకు తమ ప్రతినిధి నెన్సుకొనెదనది.
తమ ప్రస్తుత ప్రతినిధియగు వెంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు
మరల యెన్నికకు నిలువబడుచున్నాడు. కాని, సదరు వాణిజ్య
సంఘముయొక్క సభ్యుల రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసులో వరుసగా
యెన్నికనైనదియు, యాలోచనలు యెన్నికజరుగుటకు ముందుగా
పరిశీలనపడవలెననియు, శాస్త్రిగారివాదము. ఇంతేగాక,
సదరు సంఘసభ్యుల ప్రకారము యెన్నిక బాల్యముల
మన జరగవలెననియు, యీ నిబంధన అనుసరింపబడలేదని
యు, ఎన్నికలసమయమున పట్టణేతరసభ్యులు తమ వోట్లను
ప్రాప్తి మూలమున నుపయోగించుకొను
దువాదు. యిది వ్యాజ్య విరుద్ధ
మనియు, శాస్త్రిగారి వాదము వీరి వీక్షణ అగు ఎన్. ఎస్.
శ్రీనివాసయ్యగారి ద్వారా పిటిషను దాఖలు చేయబడినది.
సదరు పిటిషనునుండి యీ క్రింది యంశములు సంగ్రహింప
బడినవి:—

“పిటిషనున మద్రాసు నగరములో నొక గౌరవరాజ
ధాని మేజిస్ట్రేటు. చెంగల్పట్టు జిల్లాయొక్క మొదటి తరగతి
గౌరవ మేజిస్ట్రేటు. దక్షిణభారత వాణిజ్య సంఘసభ్యుడు. ప
వ్యయ్యప్ప దానములయొక్క బ్రష్ట్రీలో నొకడు. “ఫెడరే
టెను ఇండియా” వారత్రిక యొక్క సంపాదకుడు. రెండు
మండలాలయల కధిపతి. (కోరియందారు. తిరువల్లియూ
రు హైకోర్టు 228 నెం. గృహనివాసి.

రెస్పాండెంటు దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘము. భారతీ
యకంపెనీల చట్టముక్రింద ఇన్కార్పొరేటు చేయబడినది. కా
ర్యాలయము మద్రాసు ఉత్తరబీచ్ హైల్లోనున్నది.

రెస్పాండెంటు కంపెనీ, తన సంఘసభ్యుల ప్రకార
ము, మద్రాసులో వ్యాపారముచేయుచున్న ప్రతి సభ్యుడును
సంవత్సరచందా రూ. 24 లను ఆదానముల కొకసారి ముం
దుగా చెల్లించుటకు, పట్టణేతర ప్రాంతములో వ్యాపారము
చేయు ప్రతిసభ్యుడును సంవత్సర చందా రూ. 10 లను ముం
దుగా చెల్లించుటకు, నిధించి యున్నది. ఆరునెలలు కాగానే
చందా చెల్లించని సభ్యునిపేరు రిజిస్ట్రేషనుండి తీసివేయబడుటకు
గూడ విధించియున్నది. పిటిషనున మద్రాసు పోర్టుట్రస్టుకు
ప్రతినిధిగా రెస్పాండెంటుకంపెనీచే నెన్సుకొనబడియున్నాడు.
తన యుద్వ్యక్తముల మంత్రిమొందుటచే, మద్రాసు పోర్టు
ట్రస్టీ నెన్సుకొనబడుటగాను, 6-7-28 తేదీన యెన్నిక జరుగున
నియు నామోదనల పంపబడినదనియు, రెస్పాండెంటు కంపె
నీ అభ్యర్థకుడు, కార్యదర్శుని 21-5-28 తేదీన నొక నో
టీను ద్వారా ప్రకటించిరి. సంఘసభ్యుల 25 గౌరవవారికి
పంపబడునని గూడ సదరు నోటీసులో తెల్పబడినది. పిటిషను
రు రాజ్యోత్సవ యెన్నిక కొక అభ్యర్థిగా నామోదన చేయబడి
నందున సభ్యుల లెక్కను దరఖాస్తు మూలమున సంపాదించెను.
సదరు లెక్కలో చాల తప్పులున్నవనియు, చనిపోయిన
సభ్యుల పేర్లును, పకాలమున చందా చెల్లించని
సభ్యుల పేర్లును, గూడ అందున్నవనియు, పిటిషనునరు
తెల్పుచున్నాడు. వాక్యపడిన చందాలను చెల్లించినంత మాత్ర
మున మరల సభ్యత్వము గలగుటకు సంఘసభ్యుల లాభ్యకొన
వని పిటిషనునరు చెప్పుచున్నాడు. అట్టివారిని సభ్యులుగా తేల్చు
ట వ్యాజ్య విరుద్ధమనియు సంఘ నిబంధనల నతిక్రమించుట
యనియు, పిటిషనునరు తెల్పుచున్నాడు.

కాబట్టి రెస్పాండెంటు కంపెనీ సభ్యుల రిజిస్ట్రేషన్ సవరిం
క బహుటకును, పిటిషనునరుయొక్క ఖర్చు చెల్లించ బడుటకును,
కోర్టు ఆర్డరు చేయవలసినదిగ కోర్టువారిని పిటిషనునరు ప్రార్థిం
చున్నాడు.

వ్యాజ్యమూర్తులు పిటిషను రికార్డుచేసికొని దక్షిణభార
త వాణిజ్య సంఘమునకు నోటీసును బారీచేసిరి.

ముగ్గురు అభ్యర్థులు

మద్రాసు పోర్టుట్రస్టుకు దక్షిణ భారత వాణిజ్య
సంఘప్రతినిధి యెన్నికసంబంధమున అభ్యర్థులుగ నిలువబడి
యున్నవారు.

- (1) బి. బి. జి. శారాయణస్వామి కెట్టిగారు (కార్పొ
రేషను (రెసిడెంటు)
- (2) వి. వి. శాస్త్రిగారు (“ఫెడరేటెను ఇండియా”
వత్రికాధిపతి)
- (3) జి. నరసింహంగారు (అడిటరు-అక్కౌంటెంటు)

పోర్టు నెంటుజూరి గెజెటు

రాజకీయశాఖ

మదరాసునందు స్వేయిపు దేశపు గౌరవ శాస్త్రిగారు
వార్టర్ బ్రియన్ చెల్లెండుగారిని రాజప్రతినిధిగాకు నియ
మించిరి.

మ త కా ఖ

ఈనెల 4 తేదీనుండి 10 వ తేదీవరకు మదరాసు నెంటు
ఆంధ్రాను చర్చికి చామెనుగా పనిచేయ రిం. జబల్పూర్. ఎల్.
కేంబెలుగారు నియమింపబడిరి.

నన్నవరం తాలూకాలో వివాహాల నెన్సుల నిర్వహిం
గుడివాడ సత్యనందంగారికి అధికార మియబడినది.

వ్యా య కా ఖ

ఎం. ఆనంతగిరిరావుగారు అమలాపురం సబ్జుజ్జిగా
నియమింపబడిరి.

గుట్టా వెంకయ్యచాదరిగారు బి. గోవానరిజిల్లాలో
స్వేమల్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడిరి.

మ హమ్మద్ ఫక్రద్దీన్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు
ఏలూరునకు, మహాబాబ్ అబ్దుల్లాసాహెబ్ బహదూర్ గారు,
శ్రీమతి అని కేశవదేవి కుబ్జారాయుడుగారు బెజవాడకు స్వేమల్
మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

రి జి స్ట్రీ మ ను

కె. మధుస్వామిశాస్త్రిగారు కడప రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్
అన్యుర్ రెన్సునుగా నియమింపబడిరి.

రి వెన్యూకాఖ

కెస్సెల్ చార్లసు మేజిస్ట్రేట్ గారు బళ్లారి జిల్లాను
అసిస్టెంటు కమిషనరుగా నియమింపబడిరి

టి. వి. త్యాగరాజయ్యగారు చిత్తూరు నకు
డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. కె. మల్లికార్జునం గారు
అనంతపురం ప్రెజిడి డి కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

సానికల్ పరిపాలనాశాఖ

ఆర్. ఆర్. విలియమ్స్ గారు మదరాసు సర్జనజనరలు
గారి పెర్సనల్ అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

ఈ దినవారు కృష్ణాజిల్లా దేవాలయ సంఘమునకు
సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

రా. సా. సి. వెంకటరంగయ్య, కె. వెంకట రంగయ్య
పి. లక్ష్మీనరసింహం చెట్టి, రా. బి. కె. గోపాల కృష్ణయ్య
చాదరి, (వీరు కీర్తి కేఫులైరి.) రా. బి. ఎస్. హనుమంతరావు
పి. వీరయ్య పంతులు, వి. వెంకటరాజగోపాలరావు, ఎం.
శ్రీమూర్తి శారాయణ అప్పారావు బహదూర్ గారు.

ఈదినవారు చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్సు
కొనబడిరి.

జి. చెంగమనాయకు, డి. కోదండ రామస్వామి
నాయనింగారునారు. వి. మత్తయ్య నాయకు, కె. చెంప
య్యచెట్టి, పి. పట్టాభిచెట్టి, బి. వెంకటరెడ్డిగారు.

పై. గాడి లింగనగారుగారు ఆదోని తాలూకాలో గౌ
పంచాయతీయేర్పాటుదారుగ నియమింపబడిరి.

పి. వి. మల్లారావుపంతులుగారు రామచంద్రపురం
తాలూకాలోను, పై. రామచంద్రరావుగారు రాజమండ్రితా
లూకాలోను, గౌ. పంచాయతీ యేర్పాటుదారుగా నియమిం
పబడిరి.

టి. మురుగేశ మొరలియంగారు చంద్రగిరితాలూకా
బోర్డున కుపాధ్యక్షులుగ నెన్సుకొనబడిరి.

బిక్రీన వెంకటరత్నం నాయుడుగారు రామచంద్రపురం
తాలూకాబోర్డున కధ్యక్షులుగ నెన్సుకొనబడిరి.

మాదిరెడ్డి సీతారామయ్యనాయుడుగారు కాకినాడతా
లూకాబోర్డున కుపాధ్యక్షులుగ నెన్సుకొనబడిరి.

సిరామ్ వెంకటసుబ్బారావుగారు గుంటూరుపురపాలక
సంఘసభ్యులుగ 21 వార్డులను నెన్సుకొనబడిరి.

డి. రాజకేశవంగారు ప్రాద్దులూరు పురపాలకసంఘ
కుపాధ్యక్షులుగ నెన్సుకొనబడిరి.

బి. రామలింగంపంతులుగారు రాజమండ్రి పురపాలక
సంఘసభ్యులుగ నెన్సుకొనబడిరి.

వ్యాజ్యశాఖ

శ్రీమతి మార్తెనుగారు మదరాసుజిల్లా విద్యాసంఘమున
కు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. ఎం. వి. శారాయణశాస్త్రిగారు
గతఏప్రిల్ 1 తేదీనుండి ముల మదరాసులూకాలో జిల్లా
ట్రైబ్యునల్ గ నియమింపబడిరి.

మిస్. జి.ఎం. గెరార్డు మిస్. జి. హెనిలోవగారు రాగానే
తేదీచెల్లింగను ప్రెయినింగుకాలేజి ప్రెసిడెంట్ గ పనిచేయు
దురు.

రివ. ఇ. ఎఫ్. గర్బాగారు అనంతపురంజిల్లా విద్యాసం
ఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

జ్యుడిషియల్ శాఖ

రామరాజు వెంకటరామరావు పంతులుగారు ఆమ
లాపురం అడివనలు మున్సిల్ గా నియమింపబడిరి.

వెంకట్రామ్ శాశ్వత శాస్త్రిగారుగారు శాశ్వతము
ప్రెసిడెంట్ గా నియమింపబడిరి

ఫారెస్టు

ఎం. అమిర్ షాహ్ సాహెబ్ బహదూర్ శాశ్వతము
డి వి జ ను ను డి ప్రి స్ట ఫారెస్టు ఆఫీ సరు గ
నియమింపబడిరి.

మనీరీ కుబ్జారాయ్ శ్రీనివాసరావుగారు పోర్టుటీపు
రం సబ్జుజిజను అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగ నియమింపబడిరి.

మె డి క ల్

తె. జె. హెచ్. పి. గుండు వె. ఎం. డి. గారు యె.బి
చేటు ఆనుప్రతి రెసిడెంటు మేజిస్ట్రేట్ అఫీసుగా నియమిం
పబడిరి.

కె. తిరుపాదగారు వైలనుప్రెయిండు అసిస్టెంటు
సర్జనుగా నియమింపబడిరి.

ఒక పెద్ద కలకత్తా కంపెనీ ఆర్థికముగ చిక్కులలో బడుట

కలకత్తా, జూలై 5:—కలకత్తానుండి పి. ఇ. గుజ్
డతకంపెనీ. ఆర్థికపుచిక్కులలో నున్నది. ఇదియొక పెద్ద హా
ర్వికంపెనీ ప్రతి జనపసార యంత్రాలయముల వీరి కెన్నియో
గలవు. ఈకంపెనీవారికి 125 లక్షలు అప్పున్నదని తెల్
యబడున్నది. ఎక్కువేజిబాంకీలకు మాత్రమే 70 లక్షలు ఇన్
వెస్టియన్నారు. అప్పుల మొత్తములను చెల్లించవలయునని
అప్పులవాండ్లు కోరుటచే ఈకంపెనీవారికి చిక్కు ఏర్పడినది.
కంపెనీవారి మిత్రులు అప్పుల వాండ్లతో సంప్రదింపి
ఒకవిధమున పరిష్కారము చేయబడు ప్రయత్నించుచున్నా
రని తెలియుచున్నది కంపెనీ హాస్టెలిట గుజ్డతగారిపట్ల
వర్తకలంకరు నానుభూతి తెలుపుచున్నాడు.

(ప్రీ ప్రెస్.)

కంభకోగం, జూలై 4:—కావీరనదిలో నీరులేనందు
న జిల్లానుండి వ్యవసాయపువరులు ఇబ్బందిచుచున్నది.
నీరులేనందున వరిపంట నశించుచున్నది. పంటలన్నియు నశించ
ననీయు ఆహారపదార్థముల ధరలు అధికము కావచ్చుననియు
జిల్లావారు కలదుచున్నాడు.

(ఆ. ప్రె.)

వేలం నోటీసు కృష్ణాజిల్లా అఫీషియల్ రిశీవరు కోర్టు బందరు,

I. P. No. 13/27.

యన్ సాల్వెంటు:— శ్రీ రాజా బామ్మదే
వర నత్యనారాయణ వరప్రసాదరావు బహద్దరు జ
మిందారుగారు, సాతువల్లూరు యెట్టేటు పార్టు 2.

ఈ యిక్ సాల్వెంటుతాలూకు బెజవాడతా
లూకా తోటవల్లూరుగ్రామములోని యూనియన్
నెం. 553 రు గల యెట్టేటు పెంకుటియిల్లున్న, స్థ
లమున్న, సాతువల్లూరు దేవరపల్లి గ్రామముల
తాలూకు రెంటుషిక్రీటున్న బందరులో రిశీవరుఆ
ఫీసులో—ది 9-7-28:

2. బెజవాడ గవర్నరుపేటలోనున్న యెట్టే
టు బంగళామున్న, కాంపొండులోనున్న కిచెక్
అవుటుహాసునహా, నవే పోతివరంగ్రామంతాలూ
కు రెంటుషిక్రీటున్న, సదరుబంగళాలో—ది 10-7-28.

3. యేలూరు మకాంలోనున్న కుర్చీలు బ
ల్లలువగైరా, పవరుపేటలోనున్న యెట్టేటు తాళా
ఆఫీసువద్దను—ది 12—7—28,

4. బందరు మకాంలోనున్న చరాస్థి బల్లలు
వగైరా బందరులో రిశీవరు గారిఆఫీసులో—13-7-28.

వేలం వేయబడును. కావలసినవారు

వచ్చిపాడుకొనవచ్చును.
కృష్ణాజిల్లా అఫీషియల్ రిశీవరు } (నం) ఎం. రంగారామి బి.ఎ.బి.ఎల్.
యల్ రిశీవరు } ఆఫీసు, బందరు, ఆఫీషియల్ రిశీవరు

వంగరాష్ట్రపు రాజకీయ వైదిలు విడుదలచేయబడుదురా?

కాన్సుల్, జూలై 4:—బారెల్లి కారాగృహమున నిర్బంధింపబడియున్న రాజకీయ వైదిలగు ప్రాతూలు భట్టాచారి గారు గతేతగోష్ఠిగారు ఈవారమున బారెల్లినుండి కలకత్తాకు తీసికొని వెళ్ళి బీబీ బాగ్‌చాన్ సెంట్రల్ జైలునుంచుండుచున్నారని రూఢీగా తెలియుచున్నది. గట్టిపై బిటిషు కార్మికపక్షపు నాయకులు హాండ్‌పార్టుమెంటు కార్యదర్శిని సంప్రదించి బెంగాలు రాజకీయ వైదిలవిడుదలయ్యమే మాట్లాడియుండిరి. అందుపై బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు రాజకీయ వైదివిడుదల విషయమై ఆలోచించుచున్నారనియు త్వరలో వైదిలు విడుదల చేయబడిన ఆశ్చర్యకరమనవలయుననియు పలువురు ప్రముఖులు టిఫ్ఫి ప్రాయశఃపలుకొన్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఒక పార్థికస్వ మానభంగము

డాక్టరు బర్మనుగారి కేసు విచారణ
బొంబాయి, జూలై 4:—సీటికనము డాక్టరు బర్మనుగారి కేసువిచారణ ప్రధానరాజధాని మాజీసీటికన్‌జ్యూజ్ ప్రారంభమయ్యెను. కోర్టులంతయు ప్రేక్షకులతో నిండిపోయెను. కల్కత్తాలోని అది పెరుగుల పార్థికస్వ మానభంగమున రైసును సేరము డాక్టరు బర్మనుగారిపై మోపబడెను. కంప్లెయిన్మెంటు తరపు వకీలు ఇట్లు చెప్పెను:—కల్కత్తాలోని పార్థికస్వ నిందితుడగు డాక్టరు బర్మనుగారి మోపుకువెల్లి తనకండ్లను పరిక్షించుకొనెను. డాక్టరు కల్కత్తాలోని కండ్లను పరిక్షించుచు ఆమె చేతియందున్న కడియము గురించి కొన్నిప్రశ్న లడిగెను. పిమ్మట ప్రశ్ననున్న ఇరుపదెట్లను తెలిచి రవళ ఉంగరము, బంగారగొలుసులు చూపి తనకీళ్ళపైనువేసి తీసికొనెనని చెప్పెను. నిందితురీ అధిక ప్రసంగమునకు కల్కత్తాలోని కన్య అగ్రహమును బొంబాయి తనచేతివేలియందున్న ఉంగరమును చూపి తనకు త్వరలో వివాహము కానుండెనని తెలిపెను. అందుపై నిందితుడు ఆమెను కాగిలించుకొని నుద్దాడెను. కల్కత్తాలోని కన్య కేకలువైచుచు వీధిలోనికి పరుగిడెను. వీధిలో పెద్దగుంపు చేరెను.

పిమ్మట వకీలు కొంతమంది సాక్షులకు విచారించిరి. కేసు విచారణ ఇంకను జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రాజమండ్రి (స్వకీయ విలేఖరి)

గోదావరి

3, జూలై:—గోదావరికి నీరు కొద్దిగాతగిలినది

పంచాయితీకోర్టు

28-6-28 తారీఖున జరిగిన సభలో మ-రా-రా కొల్లి అప్పలస్వామిగారు పంచాయితీకోర్టు అధ్యక్షులుగా ఏకగ్రీవముగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఇన్స్పెక్టరు పరిశీలనము

ఈసంఘ సాంవత్సర సాధరణసంఘసభ యీ నెల 28 వ తారీఖున సెంట్రలువ్యాసు అఫీసులో డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. మ-రా-రా పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారిని అధ్యక్షులుగాను, ధనాలకోట నూర్యనారాయణగారు కార్యదర్శిగాను, రాడిమేటి కేవలగి రావుగారిని సహాయ కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి.

కాశీజిల్లా-కోర్టులు

కేసీజిల్లాకు వూరిఅయినది. తిరిగి కోర్టులు, కాశీ జిల్లా తెరవబడినవి. పెద్దకాలేజీలో స్టీల్‌కోరకు విద్యార్థులు రాత్రింబగళ్లు తిరుగుచున్నారు.

సిన్హా, జూలై 4:—రైల్వే ఆర్థిక స్థాయిసంఘపు సమావేశము కలకత్తాలో ఈ నెల 19 వ తేదీ ప్రారంభమగును. రైల్వేబోర్డుపెన్షనీయలు కమిషనరు పార్సన్నగారు 18 వ తేదీ కలకత్తా వెళ్లెదరు. 20 గి 25 వ తేదీ సిన్హాకు చేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

దేవీవాక్యం బడిపదవి

సర్ ఆలి ఇమాముగారి కివ్వబడును

మద్రాసు, జూలై 4:—దేవీనాయందలి ఇంటిలో కేమనలుకోర్టు అఫీ ఇన్స్పెక్టరు హెన్రీ కన్స్టేబుల్‌గా నియమింపబడిన సర్ ఆలి ఇమాముగారి కివ్వబడవలసిన ఇంటిధర్మా ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినదియు, ఈ పదవిని అంగీకరింప సర్ ఇమాముగారు సమ్మతి తెలిపిరిగనియు రూఢీగా తెలియుచున్నది. (ప్రె. ప్రె.)

కార్మిక స్తంభనము

రైల్వే సమ్మెలు

ఈస్టు ఇండియన్ రైల్వే

కలకత్తా, జూలై 5:—అసఫ్‌సాల్ రైల్వేస్టేషను వద్ద ఒక పోలీసు దళము రైల్వే కర్మాగారములలోని సమ్మెదారులు దుండగములు చేయకుండునట్లుగా చూచుటకై నియమింపబడియుండెను. ఈ రక్షకదళములలోని యొక పోలీసు భటుడు రైలు పట్టాలను దాటుచుండగా ఒక ఇంజను ఇతనిని డీకొనెను. అతని చేయి యొకటి ఇంజను చక్రము క్రింద పడి నలగి పోయెను. అతని చేయి ఆస్పత్రిలో సరికివేయబడినట్లెప్పును.

ఇంజను పోలీసువానిమీదుగా పోనియ్యవలెనను దురుద్దేశముతోనే ఇంజను డ్రైవరు ఆవాసు అరెస్టుగా అవాగ్రహించివేసియుండెనని క్రొధమునహించి యుండెనని క్రొధమున హించి ఆపోలీసు భటుని సహచరులగు ఇతరపోలీసు భటులందరను ఒక్కొక్కడిగావచ్చి ఆయింజను డ్రైవరు మీదపడి దెబ్బలు కొట్టిరి. ఇంతలో ఇదిచూచి ఆ యింజనుడ్రైవరు తోడివారలగు ఇతర ఇంజనుకునివాండ్లందరను వచ్చి పోలీసువారితో కలియబడిరి.

ఈ కలహము పోలీసువారికిని ఇంజను డ్రైవరులకును రైల్వేపనివాండ్లకును ముడిపడినది.

ఇంజను కావలా డిపార్టుమెంటు ఇనస్పెక్టరుగారు రగు ఓబ్రెయనుగారు యీఅల్లరిని అణచివేయుటకై అడ్డుమువచ్చిరి. కాని ఆయనకు తలమీద గాడ్‌మేసెబ్బలు తగిలెను. అంతట ఓబ్రెయనుగారు ఆస్పత్రికి గొంపోబడిరి. ఇంతలో పోలీసు మావరింటెండెంటుగారువచ్చి కల్లాలమును అణచివేసిరి, గత రాత్రి ప్రకాంతముగానే యున్నది. (ఆ. ప్రె.)

జబల్పూరులోకూడ సమ్మె వ్యాపించినది

కలకత్తా, జూలై 4:—జబల్పూరులో ఇంజనీరింగుడిపార్టుమెంటులో యీస్టు ఇండియన్ రైల్వేపనివాండ్లు కొందరు సమ్మెసాగించి రని తెలియుచున్నది.

కే. సి మిత్రగారు అసఫ్‌సాల్‌నుండి జబల్పూరుకువెళ్లిరి.

బామంగూచి కాల్పుల ఫలితములు

లిలోవా రైల్వేపనివాండ్లు సమ్మెచేసి గుమిగూడినపుడు బామంగూచివద్ద జనసమూహముపై పోలీసువారు తుపాకులు కాల్చియుండిరి.

ఆ తుపాకులు కాల్చినపిమ్మట న్యాయవిచారణ జరిగి యుండెను. ఈవిచారణసందర్భములో ఆ బద్దపు ప్రమాణముచేసి దొంగసాక్ష్య మొసంగినందుకై 8 గురు సమ్మెదారులు ప్రాసీక్యూషను చేయబడిరి. డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడుటకు నిర్ణయింపబడెను.

లిలోవా సమ్మె

లిలోవాసమ్మె యథాప్రకారముగానే యున్నది. పది మంది మాత్రమే తిరిగి వనిలోచేరిరి.

పనిలో తేరియున్నవారు కత్తులు కర్రలతో వచ్చి సమ్మెదారులను బెడదించి పనిలో తేరునట్లు చేయుదురని తెలియవచ్చినదనియు తమకు పరిరక్షణ మొసంగవలయుననియు సమ్మెదారులు మేజిస్ట్రేటుగారికి విజ్ఞాపన చేసికొనిరి. (ప్రె. ప్రె.)

జమ్మడుపూరు

జమ్మడుపూరు, జూలై 2:—జమ్మడుపూరులోని తాతా ఇనుము ఫ్యాక్టరీలు తెరువబడునని గొప్ప వదంతి పుట్టినది. పనివాండ్లు పనిలోనికి పోకుండవేయుటకై సమ్మెదారులు గట్టిపడ్డ సాత్వికనిరోధముచేయ నిదమగుచున్నారు. ఈసాత్వికనిరోధమువల్ల అల్లరులు జరుగకుండుటకై ఆయాధిపాలులైన పోలీసుదళము పహారా యిచ్చుచున్నది.

సమ్మెదారులకు క్రొత్తనాయకుడు

జమ్మడుపూరులోని ఇనుము ఫ్యాక్టరీలోని పనివాండ్లు సమ్మె చేయుండుటచేత ఆ సమ్మెదారులలో సంఘమునకు హామిగారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

జూలై 3 తేదీనుండియు సమ్మెదారులు సాత్వికనిరోధముచేయుట నిలిపివేసిరి. (ప్రె. ప్రె.)

సైమనుకుమీషనువారితో సహకారము

పాట్నా, జూలై 5:—కాసనసభకు ఉపసంఘములకు ఎక్కువ అధికారము లివ్వబడుటచే భారతకాసనసభవారు సైమనుకుమీషనువారితో తోడ్పడవలయునని ఛాబోపు భారత కాసనసభయందు రాజ ప్రభుత్వంపై ప్రతిపక్షింగుకారక తీర్మానమునుపాడింప నోటిసు పంపియున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయస్థానవార్తలు

సౌతుఇండియను చేంబరు ఆఫ్ కామర్సు - ఎన్నికలు

శ్రీకృష్ణశాస్త్రి

వేంకటేశ్వరశాస్త్రిగారి ఆక్షేపణ లంగీకరింపబడుట

జూలై 6 వ తేదీన పోర్టుట్రస్టు పదవకి ఇండియను చేంబరు ఆఫ్ కామర్సునుండి ప్రతినిధిని ఎన్నుకొనబడుటకు నిర్ణయించబడెను. ఈ ఎన్నిక జరుపుటకు తయారచేయబడిన ఎన్నికపట్టిక శాస్త్రియముగ తేవందున సౌతు ఇండియను కామర్సువారు తప్పుల నైరించవలసినదని ఎన్నికలకు అభ్యర్థిగ నిలువబడిన వారలలో నొకరగు వావిళ్ల వెంకటేశ్వర శాస్త్రిలు గారు సేతు న్యాయమూర్తి రామేశ్వరగారి యెదుట పిటిషను దెట్టిరి.

తాము సౌతుఇండియను చేంబరుయొక్క సభ్యులుగ నుండి ఆసంఘము తరపున పోర్టుట్రస్టులో ప్రతినిధిగ నుంటిమనియు, సదరు ప్రాతినిధ్యము ఖాళీయగుటచే తిరిగి ఆపదవకి ఎన్నిక జరుగుటకు ఈనెల 6 వ తేదీ నిర్ణయించబడినది సౌతు ఇండియను చేంబరుఆఫ్ కామర్సు అధ్యక్షుడును కార్యదర్శియు మేనెల 31 వ తేదీన తెలుపుచు ఎన్నిక పట్టిక బంపెననియు, ఆ పట్టిక యందు చనిపోయినవారలను, 6 నెలల నుండి సంఘమునకు చందాని యిచ్చి వారలను ఓటర్లుగ అప్పు వేయబడుటచే సదరు ఓటర్లుల్ని క్వాల్రిఫైయెనది కాదని పిటిషనురు కోర్టువారికి విన్నవించుకొనెను.

వి. సి. రామస్వామి అయ్యంగారు సౌతుఇండియనుచేంబరు ఆఫ్ కామర్సువారి తరపున హాజరై సంఘమునకు చందాను చెల్లించనివారలను ఓటర్లుగ చేర్చుటకు సంఘముయొక్క ఉద్యోగస్తుల ఉద్దేశ్యముకాదని వాదించిరి.

సౌతుఇండియను చేంబరు ఆఫ్ కామర్సువారు 6 నెలల నుండియు చందాలు సంఘమునకు చెల్లించనివారలను, చనిపోయినవారలను రిజిస్టరునుండి తొలగించి ఎన్నికల జరుపుటకుతూ ర్యము రిజిస్టరును సవరించవలసినదని న్యాయమూర్తులు ఆజ్ఞాపించిరి.

ఈపిటిషనుయొక్క ఖర్చులగుర్చి న్యాయమూర్తిగారే వియ్యు దెలిపియుండెదరు.

! బాల్యవివాహములు

కర్నూలు ప్రజల ఖండనము.

కర్నూలు పోరులు ఈనెల 2 తేదీన వి. రత్నసభావ తయ్య వి. వీ. వి. ఎల్. అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై యీ క్రింది తీర్మానముల నేకగ్రీవముగ నామోదించిరి.

చిరకాలమునుండి వచ్చుచున్న హిందూసంఘ ఆచారములకు వ్యతిరేకముగ నుండుటచేత కారదాగారి వివాహచట్టము నీసభవారు ఖండించుచున్నారు. ఒకవేళ ఈచట్టము కాసన సభవారు రంగీకరించినను ప్రభుత్వమువారు దీనిని చట్టము గానింప నూడదని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

2. ఈ తీర్మానమును రాజప్రతినిధిగారికి పంపుటకు సభాధ్యక్షుల కధికార మొసంగబడెను.

మదనపల్లిలో ఖద్దర్ ప్రచారము

నారాయణవరమునందుండి సంచారఖద్దరు వస్త్రాలయము 1928 ఫలిరం జూలై మాసం 6 వ తేదీలగాయకు 12 వ తేదీవరకు మదనపల్లికి మార్చబడును. అన్నిరకముల ఖద్దరు యూనియన్‌బోర్డు అఫీసునందు ప్రదర్శించుటకు బోర్డు ప్రసిడెంటుగారైన శ్రీయ్యతులు నీలం రంగనాథంబార్యుడు గారు దయతో యుత్తరవంసంగి. ఖద్దర్ ప్రచారకుల మూలముగా ఇంటింటికి పల్లెపల్లెకు పంపి అసభ్యులకు అమ్మబడును.

మఖాం చిత్తూరు, } సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠి,
4-7-1928 } గౌరవకార్యనిర్వహత.

కలకత్తా, జూలై 4:—డిప్యూటీ ఇండియను ప్రెజ్డెంట్ కమిషనరుగ నియమింపబడి యస్. ఎస్. గుప్తగారు జూలై 3 లాఖున కెయిజరిహింద స్టీమరుతో లండనుకు ప్రయాణ మయ్యెదరు. గుప్తగారు కలసలు కె. పి. గుప్త గారి కుమారుడు. 1918 ఫలవత్సరము వి. సి. ఎస్.లో చేరిరి. లండనులో ఇండియా హై కమిషనరుగనున్న సర్ ఆల్తులు చటర్జిగారి అలుపు. (ప్రె. ప్రె.)

కొండవల్లిలో శ్రీవరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారియొక్క ఉపన్యాసము

పైయోగీశ్వరులవారు కొండవల్లిలో 30.6.28 వ తేది సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీకృష్ణ దేవరాయ లైబ్రరరీనున్న బోర్డుస్కూలులోనున్న దేవాలయములయొక్క గొప్పగొప్ప దేవరహస్యములనంతయు బాలకాలికలతో సహా చెప్పిపోయినట్లు మిక్కిలి తేటగాచెప్పిరి. మహావిష్ణువు అదిశేషునిపైబ్రవ్వలింది యుండ నపుడు తనసాధియందు బ్రహ్మనుద్భవించియుండవట్లు గా పాపాపముతో చేసి దేవాలయములలో నుండియున్నార. ఇట్లుండియున్న భావ మేమని నడియిర్వకులనుగాని లేక మరి కొంతపెద్దలనుగాని అడిగినచో అదియేవిరహస్వార్థమో మాకు తెలియదు. పూర్వీకపు పెద్దలు యిట్లుచేసియుండియున్నారని చెప్పుచులేగాని దీనిరహస్వార్థములను చెప్పజాలరు. దీనిరహస్వార్థమేమిటో దానిని పైయోగీశ్వరులవారు చెప్పుచున్నారు. ఉపన్యాసములో యీవిషయమును గురించి చాలావిపులముగా చెప్పుదురు. కాని, వాటివంతయు యీ పత్రికలో తెలుపుటకు వీలులేనందున దానిలోనివిషయభావములనుకాత్రమే వ్రాయుట యైనది. ప్రయోజనాలంతయును మహావిష్ణువు అంతరించెను. అట్లు అంతరించి ప్రపంచమును మాయనపుడు కాశీరామేశ్వరాది మహాదేవత్యత్రేత్రములను, గంగా, యమునా, సరస్వతి, సింధు, రావేరి మొదలగు మహానదులను లేక యెచ్చటమోచినను యేక బయలుగానుండెను. అప్పుడు మరల ప్రపంచోత్పత్తిచేయుటకు గాను మహావిష్ణువు అదిశేషునిపై వ్రవ్వలింది “బ్రహ్మ”యని తలంచెను. మహావిష్ణువు అట్లు బ్రహ్మను దలంచినంతమాత్రమున నే తనసాధియందుండి బ్రహ్మచేపుడు ఉద్భవించెను. బ్రహ్మచేపుడు తనసాధియందుండి పుద్గులించినచెనుక మరల ప్రపంచోత్పత్తిచేయుమని బ్రహ్మకు మహావిష్ణువు అజ్ఞాపించెను. “బ్రహ్మ” యనితలంచినంతమాత్రమున నే బ్రహ్మచేపుడు తనసాధియందుండి పుట్టెను. కనుక లోకమునందున్న జనులకందరకును తలంపులు సాధియందుండి పుట్టుచున్నవని లోకులు చెప్పిపోయెదటగాను పూర్వీకపు పెద్దలు మహావిష్ణువుసాధిలో బ్రహ్మ పుట్టినట్లుగా రాతితోచేసి దేవాలయములలోనుంచిరి. కనుక, ఓపురుష శ్రేష్ఠులారా! మీకు ఏకలంపు పుట్టుచున్నచో ఆకలంపు బొడ్డు నందుండి పుట్టుచున్నదని తెలిసికొనుడు. ఆకలంపును మొదటి ఆక్షరము బయలుదేరినపుడే ఆ ఆక్షరము ను బయలుదేర నివ్వక ఆకాశే నగాదీవేయ వలయును. ఆకలంపులను నగాది వేయటకు ఉపాయము చెప్పుచున్నారు. మొట్టమొదట చెన్న పట్టణ మని తలంపు పుట్టబోవుచున్నది. చెన్న పట్టణమునకు మొదటి ఆక్షరము “చె” యను నక్షరము. ఆ “చె” యనెడి ఆక్షరము సాధియందుండి ఉదయించునపుడే కండ్లను మూసి “నిలబడుమనసా! నీ వెక్కడికి యేవనికొకాను “చె” యనెడి తలంపుతో బయలుదేరు చున్నావు. వీడి! బయలుదేరు చూతము” అని తలచి బొడ్డునద్ది మనోనేత్రముతోనే బయలుబయలుగా చూచుచుండ వలయును. అట్లు చూచుచుండినచో ఆ “చె” యనెడి ఆక్షరము ఉదయించిన చోటుననే అంగి టావును. ఈలాగే ఎవరెవరికి యేదేవతలంపులు పుట్టబోవు చున్నవో ఆకలంపులకు మొట్టమొదటి ఆక్షరమును పుట్టినవ్వక ఆలాగే అంగిటివీసినచో మరల యేకలంపులను పుట్టజాలవు. తలంపు పుట్టినపుడు ఆకలంపునకు మొట్టమొదటి ఆక్షరము యేడియో ఆ ఆక్షరమును వెలుపలకు రానివ్వక నిలుపుదల చేయవలయు నని భావము. అట్లు నిలుపుదల చేసినచో దాని వెనుక రాబోవు విషయములయొక్క ఆక్షరములంతయు రాక అంగి తడుపరి తాను బయలు బయల్దేరి నిలిచిపోవును. తలంపు లనెడి మనస్సును నిలుపుదల చేయుటకు యిదియే ఉపాయము. దీనికన్నను ఉపాయము ఈ ప్రపంచమున మరెయిదొక్క లేదు. ఇందుకు ముక్తికోపనివత్తుప్రమాదమును జెప్పుచున్నారు.

“ఉపాయ ఏక ఏవాస్తి మన ప్రవృత్తి నిగ్రహే మానసేభ్యుదయేనానో మనోనానో మహాదయః”
 నితి అద్భుతమైన ఉపన్యాసములు యిదివర కెవరు చిని కని యుండజాలరు.

కొండవల్లి. పువ్వుల పిచ్చయ్య.
 చలక్తా, జూలై 4:- సర్ దేవుడు యూత్ గారు నిన్నరాత్రి బండ్లలో మరణించిరి. (శ్రీతెను.)

బాగోల్లి పన్నుల నిరాకరణము బొంబాయిలో అత్యద్భుతదృశ్యము

నర్దారో వల్లభభాయి పూలక్రింద అంగిపోవుట - బొంబాయిపొరులసానుభూతి వల్లభభాయిగారి రాక

బొంబాయి, జూలై 4:- రనకుమార్ త్రోవోడను, కుప్రసేద్ దక్షిణ ఆఫ్రికా సత్యాగ్రహవిరుదాన ఇమామసాహెబుగారి తోడను వల్లభభాయిపటేల్ గారు లైబర్రిగగానే, వారిని గౌరవించుటకు చేరియున్న విద్యార్థి బృందముతోను పూలాలంకృతుని చేసిరి. విద్యార్థులతో కొంతకాలము మాట్లాడించి వల్లభభాయి గారు ముఖారు హుల్లులోనున్న తన అన్నగారి యింటకి బోయిరి.

బొంబాయి పోలీసులలోను క కా క ల ల ల లో ను విద్యార్థులు బాగోల్లి పూకకార్డుమై తయారుచేయబడిన గుండెలను వ్రాతపూర్వకములను అమ్మిరి. వాటిమీద యువకులు ప్రపంచమును మార్చివేయగలరు అని చెక్కబడియున్నది.

అత్యుత్సాహకరమగునభిలో నర్దారో పటేల్ గారు రుపన్యసింతుట

బొంబాయి, జూలై 4:- బొంబాయి యువజన సంఘ యజమాన్యమున ఎంపైర్ థియేటరులో జరిగిన పథ బార్ డోల్లి సత్యాగ్రహము విషయమై ప్రజల యత్యుత్సాహమును ప్రకటించెను. ఆపెద్దపాటి కిటికీలబాడుచుండెను. వల్లభభాయిగారు నే సభికుల కరతాళధ్వనులచే భూనభోరకరాకములు బ్రద్ద లయ్యెను.

వల్లభభాయిగారిని పథకరింగించుచు నాటిమేకగారు వారికి సర్దారో విరుదమునోసంగిరి. ఒక్కరకపు చుక్కయొ నను లేక బాగోల్లిలో ప్రభుత్వమును ప్రభింపజేసిన మహావీరు డని నుడిచెను. అంగ్ల హైందవపత్రికయగు టైమ్సు మాడీనిస్కోపు కొనినది. (హర్షధ్వనులు) బాగోల్లిలో చాలమంది జప్తులచేయు చుండుటచే వల్లభభాయిగారు యంతకు పూర్వము రావీలులేక పోయెను. ఇప్పుడు వారి జబ్బునై తగ్గినగడక వారికి తీరిక గలిగినది.

వల్లభభాయిగారి యుపన్యాసము గుజరాతీ భాషలో వల్లభభాయిగారు ఘంటనేపు ఉపన్యసింపెను. మధ్యమధ్య వార్ష ధ్యానములు మోగెను. ఉపన్యాసానంతరము ద్రవ్యసహాయముచేసినవని కలుపుకు తెల్పిరి. ముగ్గురు కన్యలు హారతియచ్చి వల్లభభాయి నుడుట కస్తూరిల కడు నిడుట చూపరలమనములకు హృద్యముగను ఉత్సాహకర ముగను సుండెను.

పురవిధులలో ఊరేగింపు హిందూ మహమ్మదీయసోదరుల

అద్వితియోత్సాహము

బొంబాయి, జూలై 4:- ఈ ఎంపైర్ థియేటరులో పథ మంగిసినరకార్త పభికులందరు బాడుబద్దీ పురవిధులంద మారగిరి. వల్లభభాయి, మణిలాల్ కొధారి, ఇంక ప్రముఖులగు శ్రీపురుషులు మోటారులలో నాసినై యుండిరి. మహాత్మా గాంధీకై, వల్లభభాయికై అను కేకలు విన్నుముట్టెను. గ్రాఫర్లు మార్చెట్ వద్ద బొంబాయి వరకబృందము వల్లభభాయిగారిని పుష్పమాలాలంకృతులను చేసి, 150 యాపాయలు కానుకగా సమర్పించిరి. అచ్చటనుండి బయలుదేరి యీ ఉత్సవము జామ్నూమనీడు ప్రక్కగా బయలుదేరెను. అచ్చటి మహమ్మదీయులు వల్లభభాయిని గౌరవించి కొంత ద్రవ్యము నోసంగిరి. వారు వేక ఇమామ బహదరుండ పోవుచుండగా వెండి, జర్మనుసిల్వర్ నాణెముల వర్ష ముకురినెను. ఈవిధిలో వల్లభ భాయికి కండ్లెండువోట్ల పుష్పమాలలు వేసిరి. అంతట ఊరే గింపు గిర్దామగుండా వెళ్లెను.

ఈవిధిలో ‘అంగ్ల య పరిపాలన అంతరించవలెను’ ‘సామ్రాజ్యమునకు వివాదము సంభవించును.’ అను కేకలు హెచ్చు గా వినిపడెను. 7-80 ఉత్సవము చావరికి చేరునప్పటికి వల్లభ భాయి పూవుల భారమునకు అంగిపోయెను. అచ్చట అత్యుత్సాహకరములగు కరతాళధ్వనులతో సర్దారో వల్లభభాయి ఉపన్యాసమిచ్చుటకు వేదిక వెక్కెను. బొంబాయి నగరపు విద్యార్థులే వీరులనియు, వారే దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించ గలవారనియు నుడివినవ్వదు ‘వల్లభభాయికై, అను కేకలతో పుష్పపుష్పి యిరిగిని గురిగెను. అనంతరము ఉత్సవము ముగి గెను. (శ్రీ. తె.)

లాలాజీ నారంజీగారి లేఖ బొంబాయి, జూలై 4:- తన కానసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నియ్యుచు భారత వర్తక సంఘ ప్రతినిధికును లాలాజీ నారంజీగారి లేఖను గవర్నరుగారికి వ్రాసివారు.

బాగోల్లి సమస్య కేవలము ఆర్థిక సమస్య. సిక్కుల మొత్తములో ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును భేదము కలిగెను. ప్రజలు స్వాతంత్ర్యమును విచారణను కోరుటతో అధర్వ మేషియు లేదు. పిర్గామ్ తాలూకాలో ఖురల విచారణ జరుపవలెనని ప్రభుత్వము వారు తీర్మానించి వివేకమును బాగోల్లిమాదా విచారణ సంఘ మవసరమని నిరూపించినది. బాగోల్లి ప్రజలకు వ్యతిరేకముగు సిక్కులను విధించుటతో ప్రభుత్వమువారు అధర్వ మార్గములను ద్రోకినారు. ప్రజల నడంబడుటకు నిస్సహాయులును కాంక్షలు నునగు బాగోల్లి ప్రజలపై దుండగములను చేయుచున్నారు. బాగోల్లి రహితులకు మిలిలేని హాని కలిగినది. ప్రభుత్వమునా కి నష్టములను పూడ్చవలసియుండును. ప్రభుత్వమువారు తమపెంకె వట్టును సాగించుకొనుటలో ఆర్థిక మాత్రములను మరచిపోయి నారు. 1, 25, 000 యాపాయలకు 50,600లకులపైకులను పాడు చేసి రహితుల ఆర్థిక స్థితిని పాడు చేయ వారు తలపెట్టివారు. పెరులను నష్టపెట్టే ప్రభుత్వ మెచ్చటనైన నున్నచో ఎంత తొందరలో ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘమును నియమించిన అంతమందిది. రాజధాని ఆర్థికస్థితి చాల బాగుపడును. ఈవిషయవరసిక్కులవలన గవర్నరుగారికి యిచ్చ మైనను ప్రభుత్వసభ్యు లావ్యకొనక పోయిన నతి జేషియు చేయ జాలడని ప్రుజమగుచున్నది. నాకు తెలిసినంతవరకు ఈ ఉద్యమ ము ప్రభుత్వమువారి అధికారమును ప్రభింపజేయుట కేర్పడి యున్నది గాదు.

బాగోల్లి ప్రజలు విచారణ సంఘము సిక్కులను మార్పు వరకు ప్రాతీతియన చెప్పవని చెప్పినను ప్రభుత్వమునా లొప్పు కొనుటలేదు. ఒకతాలూకా కి యధికారమిచ్చి బాగోల్లి తాలూకా కిట్లు చేయుట స్వాతంత్ర్యముకాదు. కావున నాసభ్యత్వ మునకు రాజీనామా నియ్యుచున్నాను.

* టైమ్సు పత్రిక ప్రభుత్వ ప్రకటనా ధికారిని ఖండించుట *

ప్రజలయొక్కయు, పశువులయొక్కయు బాధలు దుర్భరములు

బొంబాయి, జూలై 4:- ప్రభుత్వ ప్రకటనాధికారి మున్సి వ్రాసినది సత్యముగాదని వ్రాసినది వట్టియబద్ధమని యీ రోజు టైమ్సు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక ప్రత్యేక విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

ప్రభుత్వ ప్రకటనాధికారి యిట్లు వ్రాసెను. “బాగోల్లి తాలూకాలో పశువులు మనుష్యులు ఒకే యిండ్లలో నుండవలసి వచ్చుటచే ప్రజల ఆరోగ్యము చెడినదని యు, మనుష్యులు పారిపోయిరియు, పశువులు వ్యాధిగ్రస్తము లయినవనియు మున్సి గారు వ్రాసిన వ్రాతలు సత్యవిరుద్ధములుగా నున్నవి. మున్సి గారు బాగోల్లి వెల్లి రికార్డు తనిఖీ చేసినయెడల ఏదో కన్న మే నెలలో 7 జబ్బులు మాత్రమే హెచ్చిన ట్టరడుకనుగొనియుండును. జబ్బులు సాధారణముగానే యున్నవ నియు, ప్రభుత్వ నాకర్షలోను బరోడాలోను జబ్బులు కొంచె ము వృద్ధియైనవి. 5 గురు జప్తు ఉద్యోగియులు 220 చదరపు మైళ్లలో 88,000 ప్రజలలో 137 గ్రామములలో నిట్లు పశువుల ను మనుష్యులను బంధించుట సాధ్యమా?

దీనికి ప్రత్యుత్తరముగా టైమ్సు విలేఖరి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

తమ యిండ్లలో పశువులతోబాటు నివసించుటచే బాగోల్లి ప్రజలును, పశువులను అనేక కష్టములకు భరించవలసివచ్చె యి. తుయ, బంకవిరేచనములు, నీరసము ప్రజలలో హెచ్చిన వి. పశువుల యెడలిపై రోగాలులు లేచినవి. అని నిలుచోలే నంత దుర్భరస్థితిలో నున్నవి. జప్తు ఉద్యోగియులు వనిచేయు చుండగా యిండ్లలోనే మలమూత్రవిసర్జన చేయవలసివచ్చుట చేరెను. పశువులు పేద మాత్రము వినుచుటచేరెను అంటుబాధ్య ములు ప్రజలకపోవుట విక్కిలి యాశ్చర్యకరముగానున్నది. (శ్రీ తెను.)

(నిన్నటికేరువాయి)

ప్రకటన:—ప్రతివర్తకుడును తనచేయవర్తకమున
బహుగ్రహంభూతులకు తెలుపుట ముఖ్యావశ్యకము. ఎవరివద్ద
ఎక్కడ ఏవస్తువదారకునో ఎవరికెరుక అందుచే తన లొట్టు
వ్యాపారము, నెలదియగుటకు, తద్వారా తేరమభివృద్ధిచెందుట
కు, ప్రకటన ముఖ్యావశ్యకము ప్రకటన యనేకవిధముల, అనేక
కరకములుగా చేయవచ్చును. కరకప్రకటనలు, వార్తాపత్రికలు,
గోడకాగితము, రంపకార్థము, మొదలగువాటిద్వారా పలు
విధములుగా ప్రకటనలొనర్పవచ్చును. ఈ హుంకెంత పెచ్చి
చిన యంతలాభమొచ్చును. ఇచ్చుట సామాన్యవర్తకులకు చె
య్యదు. తెలిసినను మొదలుగా డబ్బు ఎచ్చింకవాసిండు. ఈ
యొక్కీమర్కమలన్నియు అంగ్లేయులర్థకం వారితో బహుమ
లియ గొప్పవర్తకలకును తెలియును. అందుచేతనే టీ కాఫీ సిగ
రెట్లు గ్లాకోన్ మొదలగు వాటిద్వారా ముదతమునండి కోట
నుకొట్ట రూపాయల నెత్తికొనిపోవుచుండిరి. ఈ ప్రకటనవర్త
కలకుమాచి గ్రహించవలెనేగాని తెలవసాధ్యముకాదు. ప్ర
తివారము సూతసప్తధరులనవల: విలచి, వర్తకమభివృద్ధిజేసి లాభ
మును పొంద ప్రయత్నింపుడు.

(Man is the maker of fate) అను సామెత ప్రకారం ఆద
వ్వనకుడుగట్టుకు వాని ప్రయత్నమే గారామనే చేస్తున్న
యున్నది. ప్రయత్నించనిదే యేవనియు కాబాలకు. ఈశ్వరుని
మీద భారము వైచిత్ర్యము చిన్నవస్తువును సంతోషింపకనష్టముచి
నస్సుకు విచారము పొందక, ప్రాప్తమయి వ్యాపారము చేయ
వానికి తప్పక జనుము గల్గును. లోబలను నునింప జూడక
లోబుకాకొలి నెగగొట్టు ప్రయత్నములుచేయక వ్యాపారము
చూచు వర్తక లాభమును పొందుచుండి ఈశ్వరుని తప్పక పన
యును చేయును. ప్రతివత్సరమును ఈశ్వరుని దయను గర్వ
చేసుకొనిన భగవదునుగ్రహము మట్టివానిమీద ప్రసాదించుటకు సమ
యములేదు. అట్టివాని కిహుపక్షముగలములు గల్గును. ఏ పక్ష
మైనను ప్రయత్నించి పొందవచ్చునుగాని శాత్రుత్వములు శా
గల పలుకుబడివల్ల శా విశ్వస్థమువల్ల శా ప్రయోజకత్వము
వల్ల శా ప్రయత్నమువల్ల నీంత వదలి భోచ్చికినని గర్వింపక
ఈశ్వరానుగ్రహమువల్ల శాదళి వత్సెనని డల్లమవాడే నిజముగా
ఈశ్వరానుగ్రహమును పొందగలడు.

జోశ్యుల సారాయణమూర్తి.

మా సములేనా?

శ్రీనివాసయ్యగారు

లేబరు పక్షనాయకులగు రామ్మే మాక్స్ నాల్డు గారు ఇంకొక మారు హిందూదేశమున కున్నత దళను సూచించిరి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్య లేబరు సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, యిటుల బలికినటుల న్యూఢిండియా పత్రికకు జేరినవార్త దెలుపుచున్నది. “సంవత్సరములు గాక, కొలది మాసములలోనే, మన కామన్ వెల్త్ లో మరియొక డోమినియను (స్వతంత్ర దేశము) చేరును. ఇది వేరొక జాతికి సంబంధించినది. ఈసామ్రాజ్యములో సమానస్థానము నాక్రమించుచు, ఆత్మగౌరవముతో నిలువగల డోమినియను ఏర్పడగలదు. ఇది ఏదన, ఇండియాయే.”

మాక్స్ నాల్డు గారు ఇండియాను గూర్చి ఏదియో యొక సందర్భమున బలుకుచున్నారు. వీరిటీవల గావించిన ప్రతిపాదనము బట్టి, కొలదిమాసములలోనే, హిందూదేశము అధినివేశరాజ్యస్థానము నాక్రమించునని యూహింపవలయును. మాక్స్ నాల్డు గారు మనఃస్ఫూర్తిగ నిటులజెప్పుచున్నారా, లేక యిహాసమాధుచున్నారా? అటుగాక హిందూదేశముగూర్చి విశాలభావమును దెలిపి, విచిత్ర వాగ్దానముల గావించి, రాబోవు ఎన్నికలలో వోట్లను సంపాదించదలచిరా? నూతనముగ మొలచిన మాక్సుటనుకుక్కు పక్షముకన్న, తమకు హిందూదేశముపట్ల ఎక్కుడు అభిమానముగలదని, వీరు చూపదలచిరా?

శ్రీనివాసయ్యగారు హిందూదేశవ్యవహారములగూర్చి యిటీవల గావించిన యుపన్యాసమునకు, మాక్సుటనుగారు అధ్యక్షతవహించి, హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము నొనగవలయుననియు, భారతీయేచ్ఛకు ప్రతికూలముగ పార్లమెంటునభవారు నిర్ణయము గావింపరాదనియు ఖండితముగ బలికిరి. మాక్సుటనుగారి నుడువులు, మాక్స్ నాల్డుగారి కర్ణేంద్రియములకు ములుకులై యుండును. ఇందువలన మాక్స్ నాల్డుగారిపట్ల భారతీయనాయకుల లక్ష్యములేగ్గునని, వారు భయపడియుండురు. అందుచే హిందూదేశమునకు వెంటనే అధినివేశ రాజ్యస్థానము లభించు ననియు, మిగిలినరాజ్యములతో నిది తులనాగుననియు, వీరు పలికియుండురు. మాక్స్ నాల్డుగారిపుడు, ఇంగ్లండును పరిపాలించుటలేదు. వీరు కన్సర్వేటివు మంత్రుల హృదయమర్థములను గ్రహించిరా? బ్రిటీషుమంత్రుల ప్రకటనల బట్టిచూచిన, వీరికెట్టివిశాలభావములేదని విదితమగుచున్నది. ఇండియామంత్రి యగు బర్క్లె హెడ్డు ప్రభువుగారు, తమప్రస్థానాంతము నింకను విడువలేదు. బ్రిటీషు అధికారులే హిందూదేశమును చిర

కాలము పరిపాలింపవలసి యుండు ననియు, వారు లేచి పోవుచో హిందూదేశము అరాజకములో మునుంగు ననియు, వీరు భయపెట్టుచున్నారు. ఇట్టి యభిప్రాయములనే, ఇతర కన్సర్వేటివు ముఖ్యులును జెప్పుచున్నారు.

వీరల దృష్టిలో, మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు సయితము విప్లవకర మయినవే. వీరుగాక, హిందూదేశమునందు బనిచేసిన, సివిలు సర్విసు సభ్యులగు బట్లరు, గ్విన్ను, ఓడ్వయరుగార్లు మున్నగువారెందరో, హిందూదేశమునందు బ్రిటీషు అధికార ప్రాబల్యమును తగ్గింపగూడదనియు, కేంద్ర ప్రభుత్వపు నిరంకుశస్వభావమును కడలింప గూడదనియు, మొరలిడుచున్నారు. భారతశాసనసభను గూడ నామినేటు సభ్యులతో నింపవలయు ననుచున్నారు. తుదకు రాష్ట్రములలో గూడ లా ఆర్డరు శాఖను ప్రజలకు ఒప్పగింపవెట్టగూడదనుచున్నారు. సైమను కమిషను సభ్యులలో గూడ కొందరిట్టిప్రతికూలభావములే చాటుచున్నారు. లేబరుపక్షమువారయినను వేరువిధముగ ప్రవర్తించుచున్నారా? హార్టుమరకగారి ప్రలాపములు ప్రపంచమందంతటను మారుమోగినవి. హిందూదేశ సమస్య రాజకీయసమస్య గాదనియు, స్వార్థపరులగు రాజకీయ సంస్కర్తలు తమ యధికారమును నిలుపుకొన బ్రయత్నించుచున్నారనియు, బీదలను వెతల పాల్వేయదలచి రనియు, పారిశ్రామికపరిస్థితులు చక్కబడినగాని, హిందూదేశము స్వపరిపాలనమున కర్హముగాదనియు, లేబరు ముఖ్యులు దెలుపుచున్నారు. ఈరీతిని, కన్సర్వేటివులును లేబరు సభ్యులును చేతులగలిపి, ఇంపీరియలిస్టు దృష్టిబజువుచు, హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును నిరాకరించుటలో దిట్ట లగుచున్నారు.

ఇట్టి అననుకూల స్థితిలో, మాక్స్ నాల్డు గారు మధ్యమధ్య హిందూదేశమునకు అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును వాగ్దానముచేయుట చోద్యముగ నున్నది. ఇంతకు పూర్వము వారిటుల వాగ్దానము చేసిరి. కాని, వారి సంపూర్ణవ్యాసమును చదివిన పిమ్మట, ఆశలన్నియు అడుగంటెను. ఈమారు వీరు కొలదిమాసములలోనే అధినివేశ రాజ్యపు హక్కు లభించు నని చెప్పట, మరింత ఆశ్చర్యము గలిగించుచున్నది. మాక్స్ నాల్డుగారికవంక సైమను కమిషనుకు ప్రోద్బల మొనగుచున్నారు. తమ పక్షమువారిని కమిషనులో జేర 'ప్రోద్బలపరచిరి. అంతకు పూర్వము హిందూదేశమున కిచ్చెదమని చెప్పిన స్వయంనిర్ణయాధికార వాగ్దానమును వీరు విడనాడి, సైమను కమిషనుకు జోహారు లొనర్పవలయు నని, భారతీయులను ప్రేరేపించిరి. వీరి ఆజ్ఞలను శిరసావహింపనందులకు భారతీయులపై వీరు మండిపడసాగిరి. వీరు అధికారపదవియందున్న పుడు, హైందవస్వపరిపాలనాశయమునకు తోడ్పడి ఎరుగరు. మీదుమిక్కిలి బెంగాలు ఆర్డి నెన్సు నామోదించి, దేశభక్తులనేకుల కారాగృహనిర్బంధములకు వీరు తోడ్పడియుండిరి. పిమ్మట నయినను, వీరు హిందూదేశ స్వేచ్ఛకు ప్రోద్బల మొనగ రయిరి. సైమనుకమిషను నియామకమునాటినుండియు, వీరు బర్క్లె హెడ్డు ప్రభువు, బాట్లవినుగార్లతో చేతుల గలిపి, వారిపొగడ్లకు పాత్రులగుచుండిరి.

ఇట్టివారూరక వాగ్దానముల గావించుటవలన,

వాని కెట్టివిలువ యుండునో యూహింపవచ్చును. సైమనుకమిషనువారే అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును సూచించెదరని వీరియుద్దేశ్యమై యుండునా? వీరి టేబుల రిపోర్టుచేసినను, పార్లమెంటు సభవారు మాత్రము తప్పక నట్టిస్వాతంత్ర్యమును హిందూదేశమున కిచ్చెదరని, వీరు కలగనిరా? ఈరెండును గాక, మాక్స్ నాల్డుగారు పిమ్మట “డోమినియను” అను శబ్దమునకు వేరు అర్థము జెప్పెదరా? హిందూదేశ మిప్పుడున్న విధమున నున్నను, డోమినియనే యగునని వీరు పలికెదరేమో తెలియదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు, హిందూదేశము సభ్యురాలైనను, దీనిస్థితి యిసుమంతయు మారలేదు. ఇటులనే అంతర్జాతీయ సంఘము లనేకములలో ఇండియానుగూడ జేర్చుచున్నారు. ఇట్టి అలంకారములవలన, ఇండియాగౌరవము గాని, ఇండియా వ్యక్తిత్వముగాని పెంపొందుటలేదు. బ్రిటీషు అభిప్రాయమే ఇండియాద్వారా వెల్లడియగుచున్నది. ఇట్టియలంకారగౌరవములు లేకుండినను మేలే. ఐర్లెండుకు స్వపరిపాలనము లభింపకముందు, ఇట్టి గౌరవములు లేకుండెను. ఈజిప్టుకికను అట్టిగౌరవము లభింపలేదు. కాని, వీనికి గలిగిన నష్టమేదియులేదు. హిందూదేశమునకు ఎక్కుడు గౌరవము గలుగలేదు. లేనిపోని ఖర్చులుమాత్రము ఇండియాపై బడుచున్నవి. స్వాతంత్ర్యరహిత మగు ఇండియా ప్రతినిధు లెక్కడకు బోయినను, పరిహాసపాత్రు లగుచున్నారు. మాక్స్ నాల్డుగారు “డోమినియను”కు సంకుచితార్థము తెలిపి, సంపూర్ణస్వపరిపాలనము లేకున్నను ఇట్టి హోదా లభించునని చెప్పచో, దీనితో బనిలేదని, భారతీయులు బదులు జెప్పవచ్చును. మాక్స్ నాల్డుగారి యుద్దేశ్యమేదియైనను, భారతీయులు ఐకమత్యముతో మెలగి బార్డాలీ రయితులు చూపిన పట్టుదలను, కష్టానుభవశక్తిని, సహనమును, ఇంద్రియ నిగ్రహమును, చూపగలుగుచో, స్వరాజ్యము కొలదిమాసములలో లభించుననుటకు సందియము లేదు.

మాక్స్ నాల్డుగారి వాగ్దానమును సఫలపరచుటకు బ్రిటీషువారు గాక భారతీయులే సమర్థులు. ఏడాదిలో స్వరాజ్యము లభించు నని గాంధీమహాత్ముడు పెనుక వాగ్దానము జేసినపుడు, బార్డాలీ రయితు లిపుడు చూపుచున్నశక్తి నే, భారతీయులెల్లరును చూపవలయునని గోరియుండిరి. తుదకు కద్దరును గట్టి విదేశవప్రభుపాపార్థమును సాధించుటకయినను, ప్రజలు పాల్పడక అంతఃకలహములతో ప్రోద్బుచ్చుటచే, స్వరాజ్యము గగనకుసుమ మయ్యెను. అప్పుడు గనుపించిన స్వరాజ్యసందర్భము పిమ్మట అదృశ్యమయ్యెను. గాంధీమహాత్ముడుగాని, మాక్స్ నాల్డుగారుగాని, ప్రజల స్వయంకృపిలేనిది, స్వరాజ్యమును దెప్పింపజాలరు. ఏకల్యవృక్షముమీదినుండియో స్వరాజ్య మూడిపడజాలదు. స్వరాజ్యము ప్రజలచేరువుననే గలదు. ఇంగ్లండునుండి దిగుమతియగుననియు, ఇతర దేశములనుండి దిగుమతి యగుననియు, ఈపక్షమువారనుగ్రహించెదరనియు, ఆపక్షమువారనుగ్రహించెదరనియు ఆశబెట్టుకొనుకొలదియు, స్వరాజ్యము దూరముగ జనుచుండును. స్వేచ్ఛను సంపాదించిన దేశములన్నియు తమస్వశక్తివలననే గడించినవి. హిందూదేశము

స్వతంత్ర్య సమర సమయమున గాన, అహింసాపథమున స్వేచ్ఛను సంపాదించవలసియున్నది. గాంధీమహాత్ముడు గావించిన మహాపదేశ మిదియే. భారతీయుల సంకల్ప మిడేరుచో, నానాభాష్ట్ర సంఘము గాని, ఇతర సంఘములుగాని చేయజాలని శాంతిస్థాపన సుకరముగ నెరవేరగలదు. భారతదేశము మానవ ప్రేమను పురికొల్పి, శాంతిబీజములను వివిధ జాతుల హృదయములలో నాటి, దౌర్జన్యమును పారద్రోలగలదు. శాంతికాములందఱును, హైందవ స్వాతంత్ర్యమునకు తోడ్పడుట ఎంత యవసరమో, దీనినిబట్టి సులభముగ గ్రహింపవచ్చును. మాక్స్ నాల్డు గారు ఏయుద్దేశ్యముతో అధినివేశరాజ్యపు హద్దోదా హిందూదేశమునకు స్వల్పకాలములో లభించునని చెప్పినను, అయ్యది తప్పక నెరవేరు గాక యేని కోరెదము. ఇందుకై భారతీయులు తదేక దీక్షతో కృషి నలిపి, స్వరాజ్యసందర్శనము బడ సెదరుగాక

సు. బ్రాహ్మణ గారు : మ ద రా సు మె యి లు

డాక్టరు సు. బ్రాహ్మణ గారు క్రియలలో వెను దీసినను, విశాలభావములను వెలిబుచ్చుట నేర్చి కొనిరి. ఇందువలన వీరికి కొంతనష్టముగూడ గలుగు చున్నది. మద్రాసు మెయిలు బోలు ఆంగ్లో-హైందవ పత్రికల ఆగ్రహమునకు వీరు అప్పడప్పడు గురియగుట తలస్థించుచున్నది. ప్రతినంధమువారు ను తమ మేలును, తాము కాపాడుకొనుట మంచిదే యయినను, ఇతర సంఘముల యభివృద్ధి కడ్డ గలి గింపగూడదనియు, హిందూదేశము స్వతంత్ర దేశ ములలో నొకటి యగుటకు ఎల్లరును తోడ్పడ వలయుననియు, అవసరమగుచో, స్వలాభమును గూడ త్యజింపవలసివచ్చుననియు, సుబ్బరాయును గారు నాడారు సంఘమునకు హితవౌనగిరి. వీరు సూచించిన ఆదర్శమునందెట్టి లోపము క ను పింపదు. దేశముపై ప్రేమగలవా రెవరయిన ఇట్టి సందేశమునే యొసగకమానరు. మద్రాసు మెయిలుపత్రికకుమాత్రము, సుబ్బరాయునిగారి హితోపదేశము వెగటుగదోచినది. ప్రధానమంత్రి పదవిని నిర్వహించుచున్నవారు వాస్తవపు సంగతు లను జెప్పవలయునుగాని, బాధ్యతలేని వక్తలవలె త్రాడు బొంగరము లేని విషయములను వివరింప గూడదని, మెయిలుపత్రిక మందలించుచున్నది. స్వతంత్రదేశ మనిన, అధినివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్య మా, సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమాయని, యీ పత్రిక యడుగుచున్నది. ప్రధానమంత్రిగూడ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాదర్శమును సూచించుచో, భూమ్యా కాళములు తలక్రిందులుగవా? సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యమును ఆదర్శముగ నయినను ఉంచుకొనుట దోనమగును గాబోలు. ప్రత్యేకసాంఘికక్షేమము ను, భారతదేశక్షేమమునకు లోబడజేయవలయు నని, సుబ్బరాయునిగారు చేసినహితవు మెయిలు పత్రిక కేమాత్రము రుచింపలేదు. హిందూదేశము సం దేశసంఘమునకును, దేశభక్తి లేదనియు, వివిధ సంఘములును ఒండొరులయెడ విరోధభావము జూపుచుండుననియు, మెయిలుపత్రిక తలంపు. సాంఘిక విభేదములను పెక్కుచగలిగినంతవరకు పెంచి,

నమయము వచ్చినపుడు, భారతజాతీయత యనునది లేదనియు, అందుచే భారతీయులు స్వపరిపాలనా ర్హులు గా ర ని యు, చాటుట కు, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు వీని ను హయోగించు చుండును. అందుచే నిట్టి వాదముల సంతక పరిశీలింప నవసరములేదు. సుబ్బరాయునిగారు కద్దరు ఉద్యమమును తరుచుగ ప్రశంసించుచున్నా రు. నాడారుల సభలోగూడ దీనిని శ్లాఘించిరి. గాంధీమహాత్మునిగొప్పతనమును కొనియాడిరి. ప్రతి వారును కద్దరువ్యాప్తికి తోడ్పడుచో, ప్రజాసామాన్యమునందు నిరుదోగ్యము తొలగునని, వీరు చాటిరి. ప్రధానమంత్రి యిటుల బలుకుట ప్రోత్సాహకరమే యయినను, ప్రభుత్వమువారు కద్దరుకు మాటలలో గాక చేతలలో గూడ తోడ్పడునటుల జూడవలయును. మైసూరు సంస్థానమును మరి కొన్ని సంస్థానములును, కద్దరు ఉత్పత్తికిని కద్దరు వ్యాప్తికిని తోడ్పడుచున్నవి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారింతవర కెట్లినహాయము నలిపియుండలేదు గృహదర్శిశ్రవణులను నెలకొల్ప వలయునని, సుబ్బరాయునిగారు కోరిరి. మద్యపాన నిషేధమును, ప్రజలే సాధింపవలయును గాని, చట్టమువలన ప్రయోజనములేదని, చెప్పటబట్టి, వీరి సంకుచితాభిప్రాయము వెల్లడియగుచున్నది. నిషేధ చట్టములేనిది, నిషేధము కొనసాగుట దుర్లభము. గ్రామ పునర్నిర్మాణాశక్త్యకత గూర్చి ముచ్చటించుచు, గ్రామాభివృద్ధికి ప్రభుత్వమువారు నలిపిన కృషిని వివరించిరి. కాని, ఇది అత్యల్పమని చెప్ప వచ్చును. ప్రభుత్వము ప్రజలకు సంపూర్ణబాధ్యత వహించువరకు, సుబ్బరాయునిగారు సూచించిన సంస్కరణములు నెరవేరు నని తోచదు.

పైమను సంతృప్తి
పంజాబులో సెలెక్టు కమిటీ ఏర్పడినందులకు, పైమనుగారు తమ ఆహ్లాదమును తెలిపిరి. సెలెక్టు కమిటీవారు విధించిన నియమములవలన, పైమను గారికి కొంతభయ ముదయించెను గాని, రహస్య విచారణపు ఏర్పాటును తిసివేయుటవలన, ఆ భయము తొలగెను. పైమనుగారిచ్చిన సాంస్కృతికమును హిందూదేశము మొత్తముమీద మెచ్చు కొనలేదు. దేశసాంఘిక లండరును దీనిని తృప్తి కరించిరి. కాని, ప్రజాభిప్రాయము పైమనుగారి నెన్నడును బాధింపదు. హిందూదేశమునుండి ఇంగ్లండుకు వెడలినవారిగౌరవాధ్యమై జరిగిన విందు సందర్భమున ముచ్చటించుచు, పైమనుగారు చమత్కారముగ ప్రసంగించిరి. లోపములు అన్ని జాతులకు నుండు నని చెప్పిరి. కాని, హిందూదేశమున గను పించు లోపములను గోరంతలు కొండంతలు నేరూట, బ్రిటీషువారికి పరిపాటియయినది. ఇంగ్లండు స్వగతుల్యమనియు, హిందూదేశము సరకకూపమనియు జెప్పట మామూలయినది. మిస్ మేడో గారి గ్రంథము వ్యాప్తిగాంచుట కిట్టి వైఖరియే కారణ మగుచున్నది. ప్రతివారికిని తమ రాజకీయాభిప్రాయములపట్ల పట్టుదల యుండుట సహజమే గాని, తమ యభిప్రాయము తప్పని తెలిసినపుడు దానిని మార్చుకొనుట యవసరమని, పైమను గారు బోధించిరి. వీరు బహిష్కారవాదులను ఎత్తిపాడుచు చున్నారనుటకు సందియములేదు. కాని నిజముచెప్ప వలసినచో, పైమనుసంఘమువారు తమలోపముల

నెరిగియుండినను, వానిని సవరించుకొన నిరాకరించు చున్నారని, చెప్పకతప్పదు బ్రిటీషు ప్రముఖులు ప్రతిష్ఠాకొరకై ప్రాశంసించుచున్నారని చెప్పట కెట్టి సందేహములేదు. భారతీయులు ఏమాత్ర మను గ్రహముజూపినను, కృతజ్ఞత చూపుట కలవాటు పడియుండిరి. అట్టివారు వ్యర్థముగ పంతము బట్టి రనుటకన్నను, అన్యతము వేరుండదు.

లేబరు సమావేశము :
భారతీయ ప్రతినిధుల ఆత్మగౌరవము కామకావెల్లు లేబరు సమావేశమునుండి భారతీయ ప్రతినిధులు వెడలిపోయి, ఆత్మగౌరవమును దేశగౌరవమును నిలువబెట్టిరి. మాక్స్ నాల్డుగారి ఆర్భాటము లేటు లున్నను, లేబరు సమావేశము వారు సైమను కమిషను విషయముపట్ల ప్రాన్య దృష్టితో ప్రవర్తించిరి. వీరి దృక్పథమును, భారతీయ కార్మిక ప్రతినిధులు నహించక, సమావేశము నందు పాల్గొన నిరాకరించిరి. బ్రిటీషు లేబరుపక్ష మువారు, భారతీయ కార్మికులపట్ల ప్రేమ చూపి నటుల నటించినను, ముఖ్యవిషయములందు వారి కోర్కెలను తృప్తికరించుచున్నారు. భారతీయకార్మికులు దేశభక్తి చూపకుండునటుల ప్రయత్నించు చున్నారు. వీరు సైమను బహిష్కారము నామోదింపరని చూపుటకు, బ్రిటీషు లేబరు ప్రముఖులు ప్రయత్నించి, విఫలమనోరథులయిరి. భారతీయ కార్మికప్రతినిధులకు నిజ మిష్టము, బాగుగ గోచరించియుండును. ఇకనయినను భారతీయ కార్మికులు, బ్రిటీషు కార్మికులపై నాధారపడక, తమ బాగును తాము చూచుకొనుచు, దేశశ్రేయమున కై పాటుపడుట, శ్రేయస్కరమగును.

సామ్రాజ్య కార్మిక మహాసభ
బ్రిటీషు కార్మికపక్షము వారి చర్యను ఖండించుచు చమనులాలుగారొక తీర్మాన ముపసాదించెదరు
కలకత్తా, జూలై 5:—బ్రిటీషు కార్మికపక్షమువారు మహాసభనువాటికి తోడ్పడ తీర్మానించుకొనినందులకు వారిచర్యను ఖండించుచు ఒక తీర్మానమును సామ్రాజ్య కార్మికమహాసభయందు దురహితంగా దివాను చమనులాలుగారికి అనకాళి జులై 5నది. ఎంతోకష్టముపై వీరికి ఈ సభకాంక్ష దొరికినదనియు ఈ తీర్మానమును బలపరచ గోర్వొయిగారికి అనకాళి విద్యుదమునో లేకో చెప్పినో లేదనియు ఛార్జర్స్ పత్రిక లండను నిలేపడడు జులై 5నాడు. (ఫీ 1వె.)

విధిలో పల్లమువల్ల ప్రమాదము
కలకత్తా కార్మి కేషనువారు పరిహారము చెల్లించుట
కలకత్తా, జూలై 4:—కలకత్తాలో ఇంటినిరుగనున్న జి థామ్సునుగాడు 1925 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 20 వ తేదిన మోటారు కారులో పోవుచుండి, ఓ గో పల్లము త్రవ్వబడి యుండెను. పల్లమును తెలుపుటకు గుర్తులేనందున మోటారు బండి పల్లములో పడెను. బండిచేడి పోవుచుండగా థామ్సును గారికి బలము గాయములు లగిలెను. తనకు నష్టపరిహార మొస గలయెనుగని థామ్సునుగాడు కార్పరేషనుకును చాఖలు చేసిరి.
థామ్సునుగాడు త్రాగియుండినవియూ అందుచే అడ్డుకు కట్టియున్న ఒల్లలను చూడక బండిని పోనిచ్చుటచే ప్రమాదము సంభవించెననియు కార్పరేషనువారు వాదించిరి. కాని తుదకు రాజీపడుటకు అంగీకరించిరి థామ్సునుగాడు తాగి యుండిరను ఆరోపణను కార్పరేషనువా రుపసంహరించుకొని 2500 రూ ప్యములు పరిహార మొసగిరి. (ఫీ 1వె.)

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ అంతర్జాతీయ కార్మికసభ

భారత ప్రతినిధులు సభనుండి వెడలిపోవుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 5:—కార్మిక పక్షమువారు నైమను కమిషనుపట్ల జూపిన వైఖరిచేత ఆసభవారివలంబించిన పద్ధతిచేత భారత ప్రతినిధులు సభనుండి వెడలిపోయిరి. ఈ మూలముగ భను ఆసభనుండి జూపిరి.

పారిశ్రామిక శాంతిసభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 4:—సమిష్టి సంఘమువారు తాత్కాలికముగ సమర్పించిన నివేదికమును పారిశ్రామిక శాంతిసభవారు మోడించిరి. వాటియ పారిశ్రామికసభ 'నేర్పాటు' జేయవలెననిరి. 'క్రేడ్' యూనియను కాంగ్రెస్ జనరలు కవున్స్లీవారు యజమానుల ప్రతినిధులు జనరలు కవున్స్లీల సంఖ్యతో సమానముగను గలిసి ఐదుపగ వరిశ్రమలు, పారిశ్రామికాభివృద్ధిని గూర్చి ఆలోచించవలెననిరి. మామూలుగ బయలుదేరులిగా చాలు రాయబారులచే వరిశ్రమలముగాకుండుటచే సమిష్టి సంఖ్యతో సంఘములను అనగా బాటిసంఘము 'నేర్పాటు' జేయవలెననిరి.

కార్మికపక్షము వైఖరి

చమకలాల్ గారి ఖండనము
రాండుటేలిలు సభ గావలెననుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 4:—నైమను కమిషను పట్ల కార్మిక పక్షము వారి వలంబించిన వైఖరిని చామకలాల్ గారి ఖండనచేత కార్మిక పక్షమువారు అధికారములో నున్న ప్రభు భారతీయుల కట్ట జేసినవలెను అజ్ఞేపించిరి. నైమను కమిషనుకు ప్రతిపూలముగ నుట్టాడిరి. తక్షణము భారతదేశమునకు స్వపరిపాలనాసాధారణమును వర్తింపజేయు పద్ధతులను కనుగొనుటకు బ్రిటు ప్రతినిధులు భారత ప్రతినిధులు కలిసి సమావేశమున నటుల రాండుటేలిలు సమావేశము 'నేర్పాటు' జేయవలెననిరి. తీర్మానము నుపసాదించుటకు ముందుగా దానిని ప్రతినిధులకు అందజేయక పోవుటచే ఆ తీర్మానమును గూర్చి చామకలాల్ గారి వ్యవస్థాపించుటకు ప్రారంభించుటకు అధ్యక్షులు చెలిసిరి. ఆ తీర్మానమును గార్యక్రమములో జేర్చలేదట. ఆ తీర్మానమును మేదన.

భారతీయుల ఆశయములకును ఆఖిలభారత క్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ విధానమునకును ప్రతిపూలముగ నుండు సంతకరకు నైమను కమిషను అక్కరలేదు. స్పష్టముగ భారతీయులకు స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని నీయనంతరమును, విచారణలోను, వరిశ్రమలోను భారత కమిటీలకు సమావాధికారమును సమాన ప్రతిష్ఠి నీయనంతరము నైమను కమిషను తమ కక్కరలేదనిరి.

ఈ తీర్మానమును నిరాకరించిన పిదప బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమును ఖండించిరి. అన్నమ టలన, చేసిన బాసలను తప్పిరి. భారతీయ లకు పెద్ద అపనమ్మకము బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమునందేర్పడినదనిరి. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు, నైమను కమిషను ఆమోదించిరి బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమున భారతీయులకు అననమ్మకము విస్తారముగ గలవలెను. భారత ప్రతినిధులు సభనుండి వెడలిపోవుట తమ కారణమేగలదు. ఈ తీర్మానమును నిరాకరింపటచే ముందుగా కు ద్వేష్యమును సభవారు పడుట గొనిరి. ఇందువలన కార్మిక పక్షము వారు తప్పుగ అవలంబించిన విధానమును ఖండించుటకు తీర్మానమును చెప్పుటయే ఉత్తమ ముద్దమనిరి.

తనకు ప్రత్యుత్తరము సోపించి ల్యాన్సుబరీ, హెండర్సన్ గార్లు చెప్పిన సంగతులంబాది భారతీయుల దుద్దేశ్యములను సరజేర్చు యుద్దేశ్యములేనట్లు గన్పించుచున్నదనిరి. వీరికి భారతీయుల ఆశయములు ఏమో బాగా తెలియజేలేదనిరి.

భారత ప్రముఖులు

లండనుల సన్మానము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 5:—లండను కేసిన భారత ప్రముఖులకు మంగళవారము సాయంత్రము 21 క్రాంతి కోర్టున లండను కేసిన భారతీయులను సన్మానించిరి. అచ్చోటును బోయి నవారిలో నైమను దంపతులుగలరు.

నెర్బియా మంత్రివర్గము

రాజీనామా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

బెల్గ్రేడు, జూలై 5:—ర్యాడికలు, డిమాక్రాటికు పక్షమువారు 20 సంవత్సరములకు లోపుగలవారు చుట్టలను త్రొంగుదడనియు ఆల్బానీయును త్రొంగరాదనియు తీర్మానించుటచే మంత్రివర్గము రాజీనామా నిచ్చెను.

అమండేను వైమానికుని బాడ ఇంతవరకు కన్పించలేదు.

చల్లపల్లి కుమారరాజు

శివరావు ప్రసాదు బహద్దరుగారు

కీ. శి. అరికినేడు ప్రసాదు బహద్దర్ గారి జ్యేష్ఠ కుమారుడు వారితదనంతరము రాజ్యమునకు వచ్చిరి. [పి. ఎ. ఎ.]

సిరియారాజు

వరానుల ఆమోదము

ఇలిక్ సావుడుగారి కొడుకును నియమించుట

తెనూసలెం, జూలై 4:—ఇలిక్ సావుడు కులముగారి కొడుకును సిరియారాజు నియమించుటకు వరానులకు ఇష్టమే. వెయినులు, నెజడు వాటియతను త్యజించి మోడబాడి సింహాసనపుహక్కును మనుకొని సిరియారు ఇరావ, బ్రాహ్మ బాధానియా పలనైయనుతో స్నేహపు బొడుంబడికను జేసి స్వ బ్రిటిషువారికి సూచ ఇలిక్ సావుడు కులముకొడుకును నియమించుటకు అభ్యంతరము లేదట.

వికింగును పీపింగు అని బిల్లుట

వికింగు, జూలై 5:—వికింగ పట్టుమువేరు మార్చి వికింగు అని బియ్యముగావుక. చియాంగుకే మేనుగాదను, క్యాంగ్యునే నానియు అవట్టమును జూచిరి. క్యాంగ్యునే నాని చాంగిహీను సేనానికి క్షేత్రపు. చాంగిహీనుగారే చాంగింగు దురంత ఐదుల కర్తలు. క్యాంగ్యు సేనాని ఉత్తరపు విదానే చెంగిహీనుకు ఉరెసిరి. రైలువేమనుదగ్గర ఈ ఉద్దేశిని అఖండ స్వాగతము నిచ్చిరి. వాటియ ప్రభుత్వము తరఫున దాక్షకు సకాయాజ్ఞేనుగారి సమాధిని దర్శించి పూజించిరి.

బాల్లివునుగారు ప్రస్తుతము ఇంగ్లండులోనున్న ఆల్బాన్సు రాజాగారిని కలిసికొనిరి.

సర్ జాన్ సైమనుగారు

భారత విద్యార్థులు

(భీమసర్వికు)

లండన్, జూలై 4:—21 క్రాంతి విధిలో సర్ జాన్ సైమనుగారు దుపన్యసించుచుండ భారత విద్యార్థు లిట్లు నుడివిరి. "ఆంగ్లేయులగు మీకును భారతీయులగు మాకును అన్యోన్య స్వ ముహూర్తాన్ని కలదనుటలో విశేషార్థ మేమియునులేదు. మీరును మేమును అన్యోన్యముగ సామాన్య సాంఘిక మర్యాదను పాటించుటయే యనిభావము. మీ భావములతో ఏకీభవించితిమని తలంచరాదు. మీలోగల ఉత్తమపురుషుల సాంగత్య లాభమునకే మేమిసాంఘిక సమావేశములను జరుపుచున్నాము. భారతీయులతో స్నేహమున్న ఏమిటో ఏమి లాభముండునో తెలియనటుల సయమునుగారి వాదనించు"దని ఆయన బెల్గ్రేడు విద్యార్థి తోడి విద్యార్థులను హెచ్చరించెను.

సయమునుగారు భారతీయుల రాచరికములకు సనరాచరికములకు భేదమున్న భారతీయులు తమపట్ల ఆవరణభావమును మర్యాదను జూపిరి.

గ్రీకుమంత్రివర్గము

ఏథెన్సు, జూలై 4:—వెనుజులాస్ గారు మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేసిరి.

విదేశాంగ మంత్రి:—ఆల్బానీయు, కాకొలు నోజా.

దేశీయమంత్రి:—జనిబజ్జాన్.

ఆర్థికమంత్రి:—ఎం. మారిస్.

ఇదివరలో విదేశములందు రాజ్యాంగ రాయబారులుగ నున్నవారే ఈ మంత్రిలు. ఈవారము ఆఖరున పార్లమెంటు నెత్తివేసెదరు.

గ్రేటుబ్రిటనుతో ప్రముఖము మరల రాయబారులను ప్రారంభించుటకు వీలులేదనియు, అట్లు జేసినను లాభములేదనియు ఈజిప్టు క్రొత్త ప్రధానానాథ్యుడు చెలిసెను

బ్రాహ్మబాధానియా పార్లమెంటులో 9 ముసల్మానులు, 3 క్రైస్తవులు, ఒకరు సర్వకేషియను ఇద్దరు బెడాయిను లుండెననిరి. 18 సంవత్సరములకు పైబడిన మగవారందరను ఓటు జేయనచ్చునట.

చనిపోయిన బార్లిచక్రవర్తి కూతురు కన్పించెననియు ఆమె నిజమైన వారను రాజేయనియు చెబుచున్నారట.

జెర్మనగుమలో పన్య మృగకాలముండి బెంగాలు పులి, ఆడుది తప్పించుకొని శిభక్రమ జేయదానిని కాల్చిజంపిరి.

బ్రాహ్మబాధానియా పార్లమెంటులో యూరపీయనులతో బాటు భారతీయులకు సమాన జేతనముల నీయవలెనని చమనులు గారు బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ కార్మికసభలో చెలిసిరి

చమరు ధరలను నిర్ణయించుటకు ఏర్పాటులు జరుగనుండుటచే ఇంగ్లాండులో ధరలు పెరుగుటయో తగ్గుటయో తటస్థించు ననుచున్నారు.

పారిశ్రామిక శాంతిసంఘమువారి తీర్మానములు తమ ఆశయముల కడ్డురానంతకాలము తమ కధ్యంతరములేదని వాడి యైల్వే సంఘమువారు చెలిసిరి.

లండను క్రొత్త పోలీసుయధికారిని నైనికవర్తమునుండి నియమించరాదని ఆజ్ఞేపించుటకు కామన్సు సభలో పూర్తిగ చర్చించి ఆజ్ఞేపించి ఆపద్ధతిని మానవలెనని కార్మిక పక్షము వారు చెల్వెదరట.

In the Court of the District Munsiff of Tirupati.

S. C. 196/28.

M. S. Gopalachariar—Plaintiff.

M. Thiruvengatachariar—Defendant.

Whereas a suit is filed against you for Rs. 127-0-0 by the plaintiff herein, please take notice that the above suit is posted to 9-7-28 and if you do not appear on that date the suit would be decreed exparte.

M. VENKATA KRISHNAMACHARIAR,
4915

B.A., B.L.,
Vakil for Plaintiff
19-6-28.

మదరాసువార్తలు

సాంఘిక పురపాలక నలహాసంఘము:—న కొక పట్టణముగ టి. ఎం. మొయిదు సాహెబ్ బహదూర్ ఎం. ఎల్. సి. గారు నియమింపబడిరి.

కార్మికేమనునభ:—మదరాసు కార్మికేమను వారి క్రత్యేకపథ యీనెల 10 తేదీన సాయంత్రము 5-15 గంటలకు రివ్యూభవనమున జరుగును.

ప్రాద్దుటూరు బీదలశరణాలయము:—ప్రాద్దుటూరునందు కుంటివాండ్రను నీసలను సంరక్షించుకొరకొక శరణాలయము స్థాపించబడెననియు ప్రజలు భవనహాతమును చేయవలెనని గోరుదు ఆ శరణాలయ కార్యదర్శిగారు వ్రాసిరి.

శ్రీహండురంగ భగవత్కథాప్రసంగసభ:—వారి యజమాన్యమున ఈనెల 8 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు శ్రీ. ఉ. జి. విద్యార్థి శ్రీ. గంగ శతగోపాచార్యులు స్వామిగారు కంపన వారికధను హిందూ ధర్మలాజికహైస్కూలులో చెప్పెదరు.

నూతన శిశుసంరక్షణ కేంద్రము:—మదరాసు కార్మికేమనువారి నూతన శిశుసంరక్షణ కేంద్రమున నె 16 రు చంద్రభానుబిధి కొమలేశ్వరకేటలో డి. బి. జి. వారాయణస్వామి చెట్టిగారు ఈనెల 7 తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు తెరచెదరు.

మదరాసుగవర్నరుగారి పర్యటనము
ఈ నెల 9 తేదీన ఉదకమండలమునండి కోయంబుతూరు, 10 తేదీకి బెంగళూరు, 11 తేదీ గులసాలయము, గుంటకలు, 12 తేదీ బల్లారి, 13 తేదీ బల్లారి, గుంటకలు, 14, 15 తేదీలకు కర్నూలు, నంద్యాల, 16 తేదీన అనంతపురం, 17 తేదీన పెనకొండ, హిందూపురం, బెంగళూరు, 18 తేదీన ఉదకమండలము చేరెదరు.

రాకపోకలు:—పానగలు రాజాగారు ఉదకమండలమున మహమ్మదీ బాబుల్లా సాహెబ్ గారు కడపకు గత రాత్రియేగిరి. కెప్టెన్ ఎ. జి. రేంజెలగారు నేటి ఉదయమునకు మదరాసు వచ్చిరి.

ఖాళీ బిల్ బాబుల్లా సాహెబుగారు నతరాత్రి మద్రాసు విడిచి కడప కేగిరి.
పానగలు రాజాగారు గతరాత్రి మద్రాసువిడిచి ఉదకమండలమున కేగిరి.

సాహుకార్యేట హిందీక్షాను:—మదరాసునందు శుభ్రహృదయమొంది విధిలో 2000 బర్రెల వలయము నె 6 రునందు ఈనెల 4 తేదీనుండి హిందీక్షాను ప్రారంభింపబడెను. హిందీప్రచారసభకు తేరిన కె. మార్గండరావుగారు ఆరవ ము, కన్నడము, తెలుగు, ఆంగ్లము యీనాలుగు భాషలముల మున హిందీభాషను నేర్పెదరు. ప్రవేశింపదలచువారు ఈజి వాలయమున నుండు శ్రీపాత్ జెయినగారిని కలసుకొనవలెను.

బ్రాహ్మోలీకి తమిళకాంగ్రెసు విరాళము:—బ్రాహ్మోలీసత్యాగ్రహ సహాయార్థము రూ 10,000 లను పంపవలెనని కొందరు తమిళకాంగ్రెసు కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులంద్రేకించిరి. ఈవిషయమై ఈనెల 8 తేదీన జరుగబోవు తమిళకాంగ్రెసు సంఘసభలో చర్చజరుగును.
రాబోవు కలకత్తా కాంగ్రెసున కధ్యక్షులగు శ్రీయుత వల్లభభాయిపటేలుగారిని కేంద్రానవలసినదని కొందరు సభ్యులు సభలో నొకతీర్మానము నుపపాదించెదరని తెలియుచున్నది.

ప్రతిజంటికి తపాలపెట్టెలుండవలెను

మద్రాసు, బాల్లారి, బాల్లారి, బాల్లారి ఇండ్లపాలను సాంక్సు చేయవలయును పోస్టువాడు, బాల్లారి, బాల్లారి, బాల్లారి కట్టుటకు మునిసిపాలిటీలవారు ఇండ్లయజమానులను నిర్బంధించవలయునని ఇండియాప్రభుత్వమువారు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి నూచించిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి నూచనను అన్ని మునిసిపాలిటీలకు ప్రసారమైనది. (ఆ. ప్ర.)

ఉదకమండల వార్తలు

పర్లాకిమిడి రాజాగారి దానము

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఉదకమండలం, బాల్లారి 4:—పర్లాకిమిడి రాజాగారు నేడు గవర్నరుగారిని సందర్శించిరి. వారొసంగిన రూ 20,000 ద్రవ్యము యెట్లు వినియోగింపవలెనను విషయమును చర్చించిరి. వ్యవసాయపరిశోధనకు విద్యార్థి వేతనములక్రింద వినియోగింప నిశ్చయించిరి.

పైకరా ఆగులర్ స్కీము

ప్రభుత్వమువారు ఖాతాపరచిన పైకరా ఆగులర్ స్కీము నెలవడినది. దీనిని గైదు మార్చిను పవనస్కీము అందురు. పైకరా పైకరా ఎలక్ట్రిక్ స్కీమునకు దీనికి యెట్టి సంబంధము లేదు. పైకరాపడిలో ప్రభుత్వ సింకోవా ఫ్యాబ్రికేషన్ ఆక్టివ్ పై న న 3 మార్గము మ ర ల్ప బ డు ను. (8) అడుగుల ఎత్తునుండి యిచ్చట నీరువడును. ప్రారంభమున యీ స్కీముప్రకారము వేయిగురముల వడిగల విద్యుచ్ఛక్తి తయారగును. వడిగలకుల ఖన అడుగులనీరు యెల్ల వ్యయ నిలవ యందుంపబడును. గిరాకి హెచ్చినకొలది, ఉదకమండలము, మానూరు, విలింగుటను, గూడలూరు పురములకు, తేయాకుతోటలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయబడును. పైకరాపైకరా ఎలక్ట్రిక్ స్కీము అంగీకరించబడునో నీలగిరి కొండపైనున్న పడిమెల్ల మార్గము విద్యుచ్ఛక్తితో నడపించబడును. మొత్తము 15 లక్షల యూనిట్లు కేక్ కావలసియుండును. ఖర్చు మొత్తం 12½ లక్షలు. ఇందు పగము ద్రవ్యము ఇండియాలోను, మిగిలిన పగము ఇంగ్లాండులో యంత్రములకు వెచ్చించబడును.

కృష్ణ, నెల్లూరు జిల్లాల క్రొత్త జడ్జిలు

వి. హండురంగారావు వి. సి. ఎస్. గారు నెల్లూరు కొనిరి. కావున వారిసానే పి. వారాయణరావు వారాయణగారు కాత్మాలికముగ ఈనెల 9 తేదీనుండి కృష్ణ జిల్లా జడ్జిగ నియమింపబడిరి.

ఎస్. సి. బల్లర వి. సి. ఎస్. గారు నెల్లూరు కొనిరి. కావున వారిసానే యీ నెల 9 తేదీనుండి నెల్లూరుజిల్లా జడ్జిగ కాత్మాలికముగ వనిచేయుటకు వి. రామరావుగారు నియమింపబడిరి.

పర్లాకిమిడిరాజాగారి విరాళము

పర్లాకిమిడి రాజాగారు తమకు వ్యవసాయ సంఘ సభ్యత్వములన వచ్చిన రూ 20,000 లను ఎట్లు ఉపయోగించుట యొ నిశ్చయించు విషయమున ఉదకమండలమునందు గవర్నరుగారిని, ఆర్. సి. అప్పెన్డీగారిని కలిసికొనిసంప్రదించిరి. కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట వీ సొమ్ము ఉత్తరపర్లాకులవిద్యార్థులకు కోయంబుతూరు, పున వ్యవసాయ కాలేజీలలో రిసెర్చ్ జరుపుటకు స్కాలర్ల పిష్టల కొనకుటకై వినియోగింపబడవలెనని నిశ్చయించిరి. ప్రభుత్వ వ్యవసాయసలహాదారులతో నాలోచించి వివరములను అప్పెన్డీగారు తెలియజేసెదరు.

నీలగిరి జిల్లాలో మద్యపాన నిషేధము

మద్యపాననిషేధ కార్యక్రమమును అమలునందుంచు సందర్భమున కొంతకాలముక్రింద ప్రభుత్వమువారు కొలగిరి యందలి కల్లుదుకాణమును మూయించిరి. నీలగిరిజిల్లా చలి ప్రదేశమగుటచే మద్యపానము అవసరమనియు లేకున్న నీడ సాదలకు నష్టము కలుగుననియు ఎత్తైనకాళి మంత్రికి మహాజరు వంపబడెను. కల్లంగడి మూయబడిన మద్యపానము తగ్గిన దనియు, విదేశపు సారాయిల విక్రయము అధికమగుననియు నూచింపబడెను. ఈ విషయము గురించి పరిశీలన మొనర్చి మద్యపాననిషేధవిధానమును కొనసాగించు విషయమై తగు సూచన లొసగ ఆసిస్టెంటు ఎత్తైనకాళి కమిషనరు వీడ్కో ప్రత్యేకాధికారిగ నియమింపబడిరి. కొలగిరిని రెండు దినములకు విధిజించవలయునని పేరు నూచించిరిగాని మంత్రిగారు ఈ సూచనను అంగీకరించలేదు. కల్లుదుకాణము మరల తెరచుటకునడ తీయలేదని నూచించిరి. ఎత్తైనకాళి సబ్ ఇన్స్పెక్టరు కట్టి కష్టసునాయకుగారు దొంగతనముగ సారాయి తయారుచేయు వారిని మోటారు వెక్సిలుపై తరచుచుండ వారు ప్రమాదమునల్ల క్రిందపడిరి. కాళ్లకు బలమగు గాయములు తగిలెను.

కొలగిరిలో శిశువ్రదర్శన కేంద్రస్థాన మొకటి ఏర్పరచబడినది. శిశువులకు ప్రతిజనము నీళ్లుపోయుట తప్పని తలచు జడగవారివారుకూడ తమ శిశువులను ఇచ్చటికి తీసికొని భోవుమన్నారు. (ఆ. ప్ర.)

వాతావరణస్థితి

1928 నా జూలై నెల 5-వ తేది గురువారము

మాఖ్యజిల్లాలు	గరిష్ఠ ఉష్ణోగ్రత	నిమిత్త ఉష్ణోగ్రత	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	గరిష్ఠ వర్షపాతము	నిమిత్త వర్షపాతము	అత్యధిక వర్షపాతము
కర్నూలు	89	75	1.2	7.6	—	0.4
బాల్లారి	87	78	0.5	3.6	—	1.9
కర్నూలు	96	77	0.1	1.8	—	4.0
కర్నూలు	99	81	...	1.2	—	4.3
కర్నూలు	94	76	...	5.7	—	2.1
కర్నూలు	90	75	...	1.0	—	1.1
కర్నూలు	2.1	—	0.5
కర్నూలు	98	82	...	2.4	—	1.1
కర్నూలు	101	82	...	1.1	—	0.6
కర్నూలు	108	83	...	0.8	—	2.3
కర్నూలు	95	82	...	2.3	—	0.2
కర్నూలు	99	76	...	3.3	—	0.3
కర్నూలు	90	72	...	0.4	—	1.5
కర్నూలు	99	79	...	1.8	—	0.4
కర్నూలు	100	80	...	0.4	—	1.3
కర్నూలు	100	79	...	0.1	—	1.7
కర్నూలు	92	79	...	0	—	0.2
కర్నూలు	0	—	0.6
కర్నూలు	83	76	...	14.3	—	0.5
కర్నూలు	86	75	0.2	25.1	—	7.8
కర్నూలు	88	75	...	80.7	—	8.7
కర్నూలు	86	73	2.1	81.6	—	12.6
కర్నూలు	86	67	...	8.4	—	0.1
కర్నూలు	71	62	0.4	23.3	—	8.9
కర్నూలు	67	52	0.3	2.8	—	1.9
కర్నూలు	71	54	0.5	1.4	—	...

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో 1.2" విశాఖపట్నములో 0.5" వర్షించెను. కాకినాడలో చినుకులవడెను. మచిలీపట్నములో వగటితేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రితేడిమి కాకినాడ, గోపాలపురములో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. బల్లారిలో వగటితేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. కడపలో రాత్రితేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మబ్బు విస్తారముగ నున్నది. మద్రాసులో వగటిరాత్రితేడిమి 6, 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. 108 డిగ్రీల ఎండగానెను.

వి. వి. నారాయణ అచ్యుత, కళావి శాతావళి ప్రకాశకుడు.

చన్నపురి ముద్రాపకులసంఘము

శాశ్వతాభిషి

దక్షిణ యిండియా రైల్వే ఏజెంటుగారి

చర్యను నిరసించుట

నిస్పటి సాయంత్రము నేపీయర్ పార్కునందు చన్నపురి ముద్రాపకుల సంఘముతరపున శ్రీ రత్నపభావతి ముదలి యారుగారి అధ్యక్షత నొకసభ జరిగెను. దక్షిణ యిండియా రైల్వే పనివారు శాగవట్టామందు గృహపక్షము కల్గి కాక్రెత నివాసము గలిగియుండగా వారి నందరను గోడ్డకొరను అను కావుకు బడిచేయుటనుగూర్చియు రైల్వేపనివారిని కొందరిను తగ్గించుటనుగూర్చియు దక్షిణ యిండియా ఏజెంటు గారు గావించిన కార్యమును నిరసించుచు సంఘమునకు జె మువారి పలువురు తనస్థులించిరి. దక్షిణ యిండియా రైల్వే సమ్మెగారల కీ సభ వారు తమ సంఘముయొక్క సామగ్రిని తెచ్చుచు తమసంఘము తరపున చేసిన సాయమును చేయగలమని తీర్మానించుచున్నార అను తీర్మానము సభలో ఆందోళితక ఆమోదింపబడెను.

వివర సభ ముగింపబడెను.

ప్రథమ ప్రజామిత్ర తాలూకా రహితుల మహాసభ

తుంగభద్ర

మూడు 1000 మంది ప్రతినిధులు హాజరై, శ్రీయుత జి. జి. పున్నయ్య కాశ్రీగారు ప్రారంభోత్సవము జరిపిరి. ఆంధ్రరత్న, గోపబంధు దాసుగార్లు మరణమునకు విచారము తెలుపుట.

21 వ తేదినాటి చర్య

ప్రథమ ప్రజామిత్ర తాలూకా రహితుల మహాసభ అఖండోత్సాహముతో జరిగినది. 21 వ తేదినాడు సాయంత్రం శ్రీయుత జి. జి. పున్నయ్య పంతులుగారిని తిలకింప వచ్చునట్లు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు లగు శ్రీ శాగులకొండ వేంకటచలమయ్య గారు ఆహ్వానించి మహారుణులు తుంగభద్ర గ్రామమునకు తీసికొని వచ్చిరి. అనేకమంది ప్రజలు యూరిబయట శ్రీ జి. జి. పున్నయ్య పంతులుగారికి అఖండ సన్మానముపగి జయజయధ్వనులు చెలరేగ బసకు తీసికొనివచ్చిరి. నాయకులకు సభకు దయచేసిన ప్రతినిధులకు శ్రీయుత ప్రవా యశ్చేకర్ కాశ్రీగారు ఆతిథ్యముసగిరి. శ్రీ జి. జి. పున్నయ్య పంతులుగారికి గ్రామము లోని పెద్దలందరిని శ్రీయుత ప్రవా యశ్చేకర్ కాశ్రీగారు యెరుకపరిచిరి. ప్రారంభోత్సవము చేయ కొరబడిన శ్రీయుత జి. జి. పున్నయ్య కాశ్రీగారు యిదివరకే దయచేసికారు.

22 వ తేదినాడు సభాప్రారంభము,

నాయకులకు అపూర్వ సన్మాన మొనగబడినది

22 వ తేదినాడు మధ్యాహ్నం 12 గంటలకు శ్రీయుత వరదా కామేశ్వరశాయుడుగారు, విశ్వనాథ దాసుగారు యం. యల్. సి. లు వండిత పున్నం రామలింగం పంతులుగారు బరం పురంబుడి, శ్రీయుత వరదా కామేశ్వరశాయుడుగారి మాటలలో దయచేసిరి. వారికి బయట అపూర్వ సన్మానముపగిరి. గ్రామంలో పెద్దలందరు పూజింపబడుటకు వెళ్లి వారిని పున్నయ్యలూ లంకపతులూ తేసిరి. వారిని శ్రీ ప్రవా యశ్చేకర్ కాశ్రీగారు తమ గృహమున కాహ్వానించిరి.

గొప్పఉత్సవము

మధ్యాహ్నము 1 గంటకు మరియొక గొప్పఉత్సవము సభకు దయచేసిన ప్రతినిధులతోను, యూరి ప్రముఖులతోను, నాయకుల బసనుండి బయలుదేరి పూరంతయు జరిగినది. ఉత్సవము వేదోక్తులతోను, మంగళవాద్యములతోను జయజయధ్వనులతోను మిన్నంటినది. ఉత్సవములో పాల్గొనిన ప్రముఖులు శ్రీయుతులు వరదాగారి జి. జి. పున్నయ్య పంతులు ఆసంస్థి సభ్యులు వండిత పున్నం రామలింగం, విశ్వనాథదాసు మహాశయో, వరదా కామేశ్వరశాయుడు యం. యల్. సి. లు, జి. వి. పున్నయ్య కాశ్రీ, తల్లావర్ధుల కృష్ణస్వామి బి. యె. బి. యల్. వకీలు సొంపేట, శాగులకొండ వేంకటచలం, ప్రవా యశ్చేకర్ కాశ్రీ, గుండుగోల వేంకటకృష్ణమూర్తి, శాగులకొండ అచ్యుతరామకాశ్రీ, మల్లాది సోదరులు, దేవరకొండ నరసింహమూర్తి, అందవరపు లక్ష్మణమూర్తి, సిమ్మ రామస్వామి నాయుడు, మోసంగి రవీంద్ర శారాయణ, కొర్నా లక్ష్మన్న, గంగాదాసు బావాజీగార్లు గలరు. సభ 2 గంటలకు ప్రారంభమైనది. శ్రీయుతులు కృష్ణావధానులు, కన్నేపల్లి విశ్వనాథంగార్లు వేదాధ్యయనముచేసి సభ ప్రారంభించిరి. శ్రీయుత భిమడిపాటి శ్రీకృష్ణమూర్తి, శ్రీయుత దేవరకొండ విశ్వనాథంగార్లు, జాతీయకీర్తనలతో సభ ప్రారంభించిరి.

సభ ప్రతినిధులతో క్రిందిసియ్యున్నది. మూడు 1000 మంది ప్రతినిధులు తాలూకాయందలి అన్ని ప్రాంతములనుండి సభకు దయచేసిరి. సభావేదికపై ఆసీనులైనవారిలో ప్రముఖులు శ్రీయుతులు వరదాగారి జి. జి. పున్నయ్య పంతులుగారు యం. యల్. సి. అధ్యక్షులు, జి. వి. పున్నయ్య కాశ్రీగారు ప్రారంభోత్సవముచేయ కొరబడినారు. బి. విశ్వనాథ దాసు మహాశయో, వరదా కామేశ్వరశాయుడుగారు, యం. యల్. సి. లు, వండిత పున్నం రామలింగం పంతులుగారు, బరంపురం పురపాలకసంఘాధ్యక్షులు, జి. వి. నారాయణగారు, తల్లావర్ధుల కృష్ణస్వామిగారు బి. యె. బి. యల్. వకీలు సొంపేటగార్లు గలరు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల పన్యాసము

శ్రీయుత శాగులకొండ వేంకటచలంగారు యీ క్రింది విధముగా తమ పురస్కారము జదివిరి.

1 అధ్యక్షా! నాయకోత్తమలారా! ప్రతినిధిసోదరులారా! ప్రథమ ప్రజామిత్ర తాలూకా రహితులసభకు యీ ఆహ్వానసంఘముతరపున తమకెల్లరక్షణ వ్యాధయపూర్వకస్వాగత మొనగుచున్నాను. తుంగభద్ర క్షత్రామమైనను తమసౌకర్యమునకై మేమెట్టి ఏర్పాటులు చేయబడుతున్నను శ్రమయినకా తమెల్లరును యామహాసభకు కేవలము మామొక్క లిఖితపూ

ర్వకమైన ఆహ్వానము పంపినంతమాత్రమున దయచేసినందులకు తమకెల్లరక్షణ ఆహ్వానసంఘముతరపున మాకృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాము.

రహితులసభ - ఆవశ్యకత

2. మనమండలములో రహితాంగము ప్రజాసౌతకార్యములలో జోక్యము కలిగించుకొనుటలేదనియు అందులోముఖ్యముగా మనవర్తమానిధి తాలూకాలోని రహితులు యీవివరమున చాల వెనుకబడియుండినందు తమకు విన్నవించుటకుచాల సిగ్గుచున్నది. ప్రజావిజ్ఞానమే కేళసౌభాగ్యము. అట్టిప్రజావిజ్ఞానము కలుగవలెనన్న యిట్టిసభలు కనీసము సంవత్సరమున కొకసారియైన సమావేశపరచి అందు దేశపరిస్థితులగురించి ఆలోచించినగాని పిలువడదు. ఈసభ ప్రథమమున మాగ్రామమున సమావేశపరచిన కారణముకూడ నిదియే.

మాయూర్లు

3. మాయూర్లుగురించి వికృతులుచెప్పి తరచుతనమున దేశసేవాధురంధరులను ఆంధ్రయువకుల నాయకశిఖామణియై అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులును కడవ వాస్తవ్యులును అగు శ్రీయుత జి. వి. పున్నయ్య కాశ్రీగారిని సభా ప్రారంభోత్సవముగా వింప ముఖ్య ప్రార్థితులు. తుంగభద్ర గ్రామమునకు మల్లి నాధపురమున వేరొక పేరు సహితముకలదు. ఇది ఒక బ్రాహ్మణాగ్రహారము. శ్రీశ్రీశ్రీ వర్ణా కింది సంసారాధీశులచే మూడు 800 సంవత్సరముల క్రిందను దానముగాయొసగబడినది. మాయూర్లు సంకీర్తనానామకయొద్దను అతిసుందరమున వసాంతరములచే కడుభోభాయనానందము నుదని తమకు స్వంతముగా విన్నవించుకొన సవసరములేదు.

ప్రాచీనకాలములో చరిత్రాత్మక ప్రాముఖ్యత ముగ్రామమునకు ఎక్కువదలెనున్న సవినకాలములో మనమండలమునందంతన ప్రసిద్ధిగాంచినదని తమకు మనవిచేయ సాహసించుచున్నాను గుప్తసిద్ధి సంస్కృతపండితులను అఖండ మంత్రవేత్తయు తర్కమిమాంసాదులయందు అఖండ పండిత్యము గడించి మైసూరు బరోడా యిత్యాది సంస్థానములందరీను పండిత్య ప్రజ్ఞావికేతములు కనబరచి అనేకపురస్కారముల పొందిన కీర్తిశేఖరులైన శ్రీ ప్రవా యశ్చేకర్ కాశ్రీగారివలన మాయూర్లు ప్రసిద్ధి కెక్కినదని విన్నవించుట కెంతయు సంతసిల్లుచున్నాను. వారికి మైసూరుప్రభువు లొసగిన పంచస్పటిక గదాక్షతావళిమొకటి వారి మనుమలగు శ్రీయుత ప్రవా యశ్చేకర్ కాశ్రీగారివద్దను యింకనున్నది. వారివద్ద సంస్కృతము నభ్యసించినవారు మనమండలమునందు నున్నారు నూరుమంది పండితపురుషులు గలరు. కీర్తిశేఖరులైన నిష్ఠుల నరసింహకాశ్రీగారు శ్రీయుత ముక్కమిల్లి సాంబశివకాశ్రీగారు శ్రీ కాశ్రీగారి శిష్యులు. వారు వ్యాకరణ తర్కశాస్త్రములందు అఖండ పండితులు. వారిలో సమాజము మా గ్రామ వాస్తవ్యులను మాకు విశామహులని చెప్పదగిన శ్రీ నాగుల కొండ శివారామకాశ్రీగారును వారిశిష్య వర్ణములోనివారే శ్రీ కాశ్రీగారి నిరంతరప్రదానముతో మాయూర్లు మరింత ప్రఖ్యాతిబడినది వారితరువార వారిపుత్రులగు శ్రీ ప్రవా నూర్ల శారాయణ భుక్తగారు వారివలెనే నిరంతరప్రదానము చేసి వారిశాసనము సార్వకముచేసికొనిరి. యిప్పటికిని వారి మనుమలగు శ్రీ ప్రవా యశ్చేకర్ కాశ్రీగారు వారివార్యమును దప్పలేదు.

ప్రస్తుత స్థితి

భారతావని యావత్తును అఖండరాజకీయ సమస్యయందు నిమగ్నమై యున్నది. ఒకమూల మన రాజకీయసంస్కరణముల విచారించుటకై బ్రిటిషుపార్లమెంటువారిచే ఒకసంఘము భారత ప్రజాభిప్రాయమునకు విరద్ధముగా వంపబడినది. విచారణసంఘము మనలను కలవరలేట్టునది. దేశమందలి సమస్తరాజకీయ కక్షలవారును ఆసంఘముయొద్ద తమకుగల అవిశ్వాసభావము మెడించినను సంఘసభ్యులును సంఘాధ్యక్షులును అగు సర్ జాక్ నైమనుగారును తమ బిల్కోక్తుల నింకను మానకున్నారు. భారతాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగా పంపబడిన యీ నైమనుకమిషను మనదేశములు దీగిన ప్రతికార మొనర్చక మానరు.

భిక్షువులు

దేశదారిద్ర్యమునకు మూలకారణమైన విదేశీపన్ను బహిష్కారమును గురించి యింతకాలమైనతరువాత నేను ప్రత్యేకముగా చెల్లవలసిన దేదియోలేదు ఖద్దరుయొక్క రాజకీయవ్యయం మెట్లున్నను ఆర్థికత్యక్తమునందు దేశదారిద్ర్యమును బోగొట్టుటకు యిదియే ముఖ్యసాధనమని మనవిచేయగలను.

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర కక్షలు

మాగ్రామమున బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు కేవలము సోదరభావముతో మెలగుచున్నారనియు అట్టి అమానుష విభేదములు మా కెట్టివియులేననియు తమకు మనవిచేయుచున్నాను. దేశ సౌభాగ్యమున కిట్టి సంఘభావము అవశ్యకమని వేరు చెప్పనక్కరలేదుకదా?

యెన్నేటులాండుయాక్తు బిల్లునవరణ

యీసవరణ చట్టము మద్రాసు కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టి జమిందారి రహితులకు అఖండమైన మేలుచేయుచున్నందులకు మనతరపున కాసనసభయందు సభ్యులుగానున్న విశ్వధమశయోగారిని అభినందించక తప్పదు. వారికృషి నిర్విఘముగా కొనసాగుగాక యని సర్వత్రయని ప్రార్థితుము.

ఇకపాల్గుటలచేతను కాలము వృథాచేయుక మనమిల్లెలును దేశసేవాతత్పరులను అగు శ్రీయుత జి. వి. పున్నయ కాశ్రీగారిని ప్రారంభోత్సవము గావింపుమని కోరెదను.

ప్రారంభోపన్యాసము

పున్నయలాలకృతులై శ్రీయుత జి. వి. పున్నయ కాశ్రీగారు కరతాశ్చర్యములు చెలరేగి తమప్రారంభోపన్యాసమునగ సభావేదికపై దయచేసిరి. వారిసగిన పురస్కారముందలి భాగములు.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుల ప్రతినిధులారా!

మీరు నా కొసగిన యీ గౌరవమునకు నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. రహితుల సభయొక్క ప్రారంభోత్సవముగా వింపమనియు ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులు వన్నుకొనిన వెంటనే నేనమరియటకు ప్రథమ కారణము. నేనుగూడను రహితుల నగుబట్టియేకాని నేను మీవలె ఒకజమిందారి రహితుడను కానంబిల్లులు చున్నాను. జమిందారి రహితులై వుండినగాని ఇంక రహితులు పడు యొక్కట్టులు స్వయముగా తెలిసికొనుట సాహకారము కలుగదు. జమిందారి రహితులకు యరపురయజమానులు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మొకవంకన, జమిందారు ఒకమూలను యీజమిందారి రహితుల వట్టి పీల్చి పిప్పిచేయుచున్నార. జిల్లానుండి రంగూనుకు మాలిలుగా వెళ్లువారిలో ఎక్కువమంది ఈ జమిందారి ఎన్నేటులబోని వారని విను, కెంతయు బిల్లులుచున్నాను. దీనినిబట్టియే జమిందారి గ్రామములోని రహితాంగమున కుండు యొక్కట్టులన్ని విశేషము చున్నది.

జమిందారు ప్రభుత్వమునకు భాయపునెను చెల్లించుటయు, జమిందారి రహితు, జమిందారున కొసగు భూమినిష్ట, అసీరమె యొందుటయు ప్రస్తుతపు యెన్నేటు లాండుట్టు చట్టములలో ప్రథమ లోపము. ఇట్టిదృక్పథ పరిస్థితు లన్నియు ప్రస్తుతము సవరణలో నున్న యెన్నేటులాండుట్టు చట్టములో తప్పిపోవునని నమ్ముచున్నాను. మద్రాసు రాజధానిలో ప్రభుత్వముయొక్క విశ్రవర్ణములోని వారిలో ఆప్తులయీజమిందారులే. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు, జోహారు పట్టుటయే యీ జమిందారుల దినచర్య. ప్రస్తుతములలోనున్న ఎన్నేటులాండుట్టు చట్టము, జమిందారు యొక్కయు, జమిందారి రహితుల యొక్కయు, వ్యక్తిత్వమును నశింపచేయుచున్నది. ఇట్టిసంస్థలలో ప్రభుత్వమువారు జమిందారుల పక్షము విహించినన, ప్రజాప్రతినిధులైన కాసనసభ్యులందరు ప్రజావక్షులు విహింతురు గాకయని నమ్ముచున్నాను.

భిక్షువులదేశభక్తులు

ప్రప్రథమమున కేయనలసిన ప్రసంగము రెండవభాగమున చేయుట కెంతయు చింతించుచున్నాను. భరతమాత తనయనుగు పుత్రుల నిరపుర నొకవారముదినములలో గోల్పోయినది. ప్రపంచదేశభక్తుడు, పీఠాలపేరాల వాస్తవ్యుడు, అచ్చటి సమరముల నిడివినధీరుడు, అఖండపక్ష స్వార్థత్యాగమునకునిధి, ఆంధ్రదేశ నాయకశిఖామణి, ఆంధ్రరత్న దుర్గాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు మనలనువిడిచి యీసభ 10 యవ తేదినాడు స్వర్గలోక మలంకరించిరి. అట్టిత్రమరాజకీయతత్వను కోల్పోయిన భరతమాత కేవలము దురదృష్టవంతురాలు.

భరతమాత కోల్పోయిన రెండవ పుత్రరత్నము 2 రిస్సా నాయకుడును, మహాత్మాగాంధీగారి శిష్యవర్ణములోని వారిలో ప్రథముడును, అగు వండిత గోపబంధుదాసుగారు. వీ రిరపురలు తమకుండు సర్వస్వమును దేశమునకే కర్పించి, దేశసేవయందు ప్రాణము లర్పించిన ధీరులు. వీ రిరపురి మరణమునకు విచారము. తెలుపవలసియున్నది.

సైమనుకమిషను

దీనినిగురించి ఏది చెప్పినను చర్చిరచర్యణమునను, ఈ కమిషను మరల మనదేశమునకు సెప్టెంబరునెలలో రానున్నది అప్పుడు వారు తమవిచారణ ప్రారంభింతురు. ఇంతవరకు సైమను సంఘమును బహిష్కరింతుమని ప్రకటించితి జప్తి నొపవీయులు ఇప్పుడు సైమన్ కమిషనుతో సహకార మొనర్చుటకు, సంసిద్ధులైరి. దేశీయుల నిశ్చితాభిప్రాయమును త్యజింపదుట కేవల సాహసము. ఇంతవరకు కాంగ్రెస్ వారులకంటె ఎక్కువదేశభక్తులమని పేరుచేసుకొనుచున్న చాటింపులు వట్టిబూటకములని యిప్పటికి విశేషమయినది. లా మెంబరుపదవి షిల్ల బిల్ కృష్ణకా నాయుగారికి యొసగుటతోడనే వారి డింభోక్తులు కట్టివేసిరి. మీజిల్లాప్రతినిధి, సర్ పాత్రోగారు ఇప్పుడు సైమన్ కమిషన్తో సహకారముచేయమని కోరుచున్నారు. సైమన్ కమిషన్ ప్రజాభిప్రాయము యీజిల్లాయందుండినయెడల, ప్రజాభిప్రాయమును త్యజింపకరండి సైమన్ కమిషనుతో సహకారమునకు పూనిన పాత్రోగారు రాజ్యపుష్పి కలలో యీ జిల్లాలోని పీఠులను సందర్శింపగలరా?

ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యము చేత నుండలి విశేషములు, అతివాదులు, ఒక లేమి నును ప్రభుత్వము పతనమునకు నైమిత్తికముగా బహిష్కరించుచుండ మనరాజధానిలోని జస్టిస్ పక్షియులు వాటితో సహకారముచేయ పూనుకొనినారు. భారతపార్లమెంటు ప్రభుత్వమును ప్రాంతీకముగా బహిష్కరించుచుండ గొట్టుటకు గాను, దీయ కరముగా ప్రయత్నములు పలుపుచున్నారు. వారి ప్రయత్నములకు అదితోనే భగ్గుము కలుగజేయవలసియున్నది. తేగయెడల భారతపార్లమెంటుకు యంతకంటె తరులవమానముండవోదు. స్వాతంత్ర్య మనభవిష్యత్తు యంతరదేశజాలకు మనయెడ ఏద మయిన గౌరవముండదు. నైమిత్తికముగాతో సహకారముపం గెదనని చాటికెందులకుగాను పర్యవేక్షింపబడుచు గలిగి జిగివా అంతర్జాతీయసభకు భారత ప్రతినిధిగా ప్రభుత్వమునకు పంపు చున్నాడు. వారు అక్కడనున్న ఉపస్థాపకులకు లెట్టుకుంటున్నో వేమి చెప్పనక్కరలేదు. యావత్తును లాభపాటి మామని ప్రసించికావోమ మనము తులు పానగల్గరానా, పరపాత్రో గారలు తమప్రార్థనచేద్దాయులుగు రెడ్డినాయుడుగారి మార్గము ప్రోత్సహించుచున్నాడు.

ప్రభుత్వచర్యలు

కాననభూతిర్యముల గౌరవించి నైమిత్తికముగా బహిష్కరించిన మంగీకరించిన మంత్రులను నున్నయెడ, వారిని తమవదలులకు రాజీనామాలు నొసగుమని బలవంత పెట్టుటకుడే తనకు నిర్దేశముయినది.

గోకల్ ప్రభుత్వ మదరాసు మంత్రులగు శ్రీయత రంగ నాథ మొదలియార్ ఆరోగ్యసాధి మొదలియార్ నాథుని రాజీనామా నొసగుమని కోరుటయు సంయుక్తరాష్ట్రములలో నైమిత్తికముగా పట్ట తీర్చుటయు వహించినందులకు శ్రీయత రాజేశ్వరబలి, రాజేంద్రసింగ్ గార్లు తమ మంత్రపదవులకు రాజీనామాలు నొసగుమని కోరుటయు, మనకు తెలిసినవంగ తులే, ప్రభుత్వమునకు నైమిత్తికముగావారి పనులను నిర్వహించుచు గానానాగించవలెనని ఎన్నియోపన్యాసములకు పన్నుచున్నారు. రాజీవు మద్రాసు కాననభూతిర్యములకు నియమితముగాను గూర్చి తీర్మానము ప్రవేశపెట్టుటకు ననియు జస్టిస్ పక్షియులు ఇట్టి దేశద్రోహమునకు పూనుకొనగాక యని బిల్వసింహము.

భావికార్యక్రమము

దేశమునందంతటను మహాసభలు గావించి అందు ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యము జస్టిస్ పక్షమువారిచర్యల నంగీకరించుట లేదనిమాత్రము తెలుపవలసిన బాధ్యత ప్రజలపై నున్నది. అట్లు ప్రభుత్వ ప్రాధాన్యమును విశేషముగా ప్రవర్తించినయెడల గత యెన్ని కలలో వీరికి గలిగిన అనుభవమే రాజీవు ఎన్నికలలో సహకారము వీరికి గలుగనని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును.

నైమిత్తికముగా ప్రచార మొకవంకను విశేషమునహిష్కారప్రచార మొకవంకను చేయవలసియున్నది. బ్రిటన్ వారి సాధారణము వారు తయారు చేయుచున్న పన్నులు మనము కొనుటయెడ ఆధారపడియున్నాడు. ఎంగ దేశవిభజన చేసినప్పుడు ఎంగదేశముల ప్రారంభించిన బ్రిటిష్ పన్ను బహిష్కారి ప్రచారమునకు యింగియా గవర్నరులును తమ నిశ్చితాభిప్రాయము మాత్రమే వంగదేశ విభజనపట్టికనుకొని భారతదేశమునందంతటను బ్రిటిష్ పన్ను బహిష్కారము పోల్చినట్లు లేక కొనసాగించిన యెడల బ్రిటిష్ వారు మనహక్కులు గమనింతురగాని అంతవరకు మనకు మోక్షములేదు.

మిల్లువస్త్రములైన ధరింపుడు

సర్వర విశేషప్రయత్న బహిష్కారమునకుగాను తమందరి మనదేశములోని యంత్రములవలన తయారుజేసిన వస్త్రములైన ధరింపునని కోరుచున్నాను. మనదేశములో యంత్రముల వలన మనకు ముప్పదికోట్ల రూపాయలు విలువగల వస్త్రములు తయారుచున్నవి. మన సుందరమును సొంపూడే యంత్రములవలన తయారుకాబడిన వస్త్రములను ధరించినయెడల, అది మనకు వరిపాలిండు; విడిచిదేత ప్రజలకు గుండెహిక్షారాయ వలె నుండును. మిల్లువస్త్రములు ధరింపుడని తమయెడల హెచ్చరించుచున్నందున ఖద్దరు ఉద్యమమునకు వ్యతిరేకుడ నని తాము భావించుటకు. ఖద్దరుదేశములో నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరింపనని తలచువారిలో నే నొకడను. కాని ఖద్దరు ప్రచారముతో దేశములోని ఆర్థికసమస్య త్వరితగతిన పరిష్కరింపబాలము. గాంధీమహాత్ముని భావములు దిక్కులులే; కాని ప్రవృత్తిపరిష్కారము దుష్కారము అని నాయభిప్రాయము. మనదేశములో తయారైన మిల్లువస్త్రములు, విదేశములలో అమ్మబడుచున్నవి. విదేశములవలన తయారైన వస్త్రములు మనము కొనుటయూ శేవలము అవివేకముగా తోచుచున్నది.

ఈ గౌరవము నా కొనగినందులకు, ఆహ్వానసంఘము వారికి మరెయ్యకతోర వందనము లర్పించి సభ ప్రారంభమయినట్లు మీ అంగరి బహుమితో ప్రకటించుచున్నాను.

(న్వేదియవిలేఖరి)

వరదా కామేశ్వర రావునాయుడుగారు (ఎ. ఎల్. సి)

అగ్రత్యక్తి శాస్త్రసాంకేతికము శ్రీమన్ విశ్వనాథదాసు మహాశయోగారు (యం. యల్. సి) ఒరియాభాషలో శ్రవం గించిరి. శ్రీయత పండిత ఉన్నవ రామలింగపంతులుగారు తెలుగులో తర్జుమాచేసిరి. తనవార ప్రసిద్ధ దేశభక్తులును, కానన సభ్యులును, జమిందారులైయు, రహితు వుద్యమములో పాల్గొనుచున్నట్టి శ్రీయత వరదా కామేశ్వరరావునాయుడుగారు తమ యావస్థాపమును గావించిరి. రహితు పుష్కలలో ఖద్దరుపపు ఒకటి. ఖద్దరు దేశమునందలి దరిద్రదేశా నివారణి, ఆంగ్ల దేశాభ్యుదయము, ఆంగ్ల దేశమున వారు తయారుచేయు వస్త్రములను, వస్తువులను, మనము కొనుటయెడ ఆధారపడియున్నది. భారతదేశములో ప్రతి మనజాడును, గృహదేశమును స్వీకరించినయెడల మన దేశములోని విదేశీయుల ప్రతిభ ఒక్క తులములో ఆంకరించును. విదేశీవస్త్రము మన దేశములోని కార్మికులయొక్కయు, కర్షకులయొక్కయు, రక్షణల వ్యయమునకును ఖద్దరు మనజాతీయత సులభమైనది. ఖద్దరులను మనము ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును బడయుచుము. నూలు వస్త్రములలో మనదేశములోని ఒకకళను పోషించినవారలమనకు మరియొక, దక్కామజుతో సమానమైన వస్త్రములను ప్రపంచములో శేయంత్రములు తయారుచేయవలసియు, అట్టి యంత్రప్రయత్న శేతపరిశ్రమ శేడు కలెచివది. దానిని పునర్యధింతుల చాల ప్రశస్తమని నాయుడుగారు చెప్పిరి. మనదేశా లసేతులు, విదేశీవస్త్రములకు దానిసలెనంత, రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును సాధింతమని, పలుకుట శేవలము మాస్యాపవదముగ తోచునయి, ఎల్లరును స్వదేశీక్షు పూరినగాని మనకు మోక్షములేదని శ్రీయత నాయుడుగారు నుడివిరి.

(కరతాభివ్యంసము)

తీర్మానములు

- (1) ఈసభవారు ముగ్ధులదేశభక్తులును, స్వార్థ త్యాగియు, ఆంగ్లదేశ నాయకభాషామణియు నగు శ్రీఅంగ్లదేశ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి అకాలమరణమునకు చింతింపుచు, వారి ఆత్మకు శాంతిగల్గుగాతయని వర్ణ్యులని ప్రార్థించుచున్నాడు.
- (2) ముగ్ధులదేశ భక్తభక్తులను ఒరిస్సాదేశ నాయకభాషామణియు మహాత్మా గాంధీగారి శిష్యులలో అగ్రగణ్యులను అగు పండిత బాబు గోపభద్రు దాసుగారి ఆకస్మికమరణమునకు ఈసభవారు తమ సంతాపము తెలుపుచు, వారి ఆత్మకు శాంతిగల్గుగాతయని భగవంతుని ప్రార్థించు చున్నాడు.
- (3) పై తీర్మానములు యిరువుర దేశభక్తుల సంతకులకు తెలియజేయమని ఈ సభవారు అభ్యుత్థులను ప్రార్థించు చున్నాడు.
- (4) బాక్లోలితాలాక రహితులు బొంబయి ప్రభుత్వమువారు విధించిన అవసర పన్ను భరింపబాలక ఆవిషయమై విచారణ సలిపి పన్నులు నిర్ధారణచేయబడుటగాను నిష్పత్తి పాతముగు ఒకసంఘము నియమించుమని ప్రభుత్వమువారికి తెలిపియున్నను ప్రభుత్వమునా తంగీకరింపవందుక వారు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి పన్నుల నిరాకరణమునకు పూను కొని ప్రభుత్వమువారు పెట్టు యిక్కట్టులు నిర్మలముగాను, కారతముగాను, ఎదుర్కొనుచున్నందులకు, ఈసభవారు అభినందించుచు, వారి వుద్యమము సంతోషిగా కొనసాగు గాతయని నమ్ముచున్నాడు.

ఆ. బాక్లోలి సత్యాగ్రహమునకు తమకీకొలది విరాళముగాను సమర్పించవలయునని, ఈసభవారు రహితులను కోరుచున్నాడు.

(5) ఈసభవారు 1908 సంవత్సరపు యెట్టియ ల్యాంకు అప్పట్టుయొక్క సచరణదర్శి, అసతికాలములోనే మద్రాసు కాననసభలో ప్రవేశపెట్టుమని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచు మద్రాసు కాననసభలోని వుద్యోగితర సభ్యులను, త్వరితముగా పైచట్టుయొక్క సమరణదర్శి ప్రవేశపెట్టుటకు తన ప్రయత్నములు సహజమని ప్రార్థించు చున్నాడు.

(ఒకవిలేఖరి)

మద్యపాననిషేధప్రచారము

తుంగభద్రపరయందు సమావేశమయిన వర్ణాశిమిడి తాలూకా రహితులసభ నాటిరాత్రి మదరాసు కాననసభ్యులును, ముగ్ధులదేశభక్తులును అగు శ్రీయత వరదా కామేశ్వరరావునాయుడుగారి అధిపత్యముక్రిందను క్రిత శేషులగు కార్లూరి నారాయణరావు గారిచే రచియింపబడిన మధుసేన యనుశాటకము మధుసేనానిషేధప్రచారమునకుగాను ప్రదర్శించడ మైనది.

అందు "నిర్మల" పాత్రనుధరించిన శ్రీయత భవిషిపాటి కృష్ణమూర్తిగారును "కస్తూరి" పాత్రనుధరించిన శ్రీమారెల నారాయణరావుగారు మూర్తిగారును తమయొక్క నిరసమునయిన అభినయకాళ్యము చేతను మృదుమధుర గాననైపుణము చేతు సభ్యులను కరవకులుగ జేసిరి.

వీరుగాక కాననసభాపాత్ర నభినయించిన శ్రీతల్లావర్ధుల కృష్ణస్వామి కంతులుగారు (బి యె. బి. యెల్.) ను, రంగడు పాత్రధరించిన దేవకొండ విశ్వనాథముగారును తమహాస్యరసపాత్రలను బహుశాగ్రూకతో నభినయించి మమ్యందర నానందపరచిరి. తక్కిన పాత్రలుగూడ సమర్థులగు నటులచేతనే ప్రదర్శింపబడినవి.

నాటకానంతరము శ్రీయత విశ్వనాథదాసు మహాశయోగారు (కాననసభ్యులు) ఆంగ్లమున మద్యపాన నిషేధమును గురించి గంభీరపద్యము మొనర్చగా శ్రీ జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రిగారు తెలుగున తర్జుమాచేసి విపులముగా నెలవిచ్చిరి.

శ్రీవరదా కామేశ్వరరావు నాయుడుగారు దేశములో మద్యపాన నిషేధ మొనర్చుటకు యిట్టి శాటకము లభిందముగ దొడ్డుదు ననియు కీ|| శే|| మహావి కార్లూరి నారాయణరావుగారు యాశాటకమును రచించి దేశమునకు మహావకార మొనర్చిరనియు నుడివిరి. మద్యపాన నిషేధ ప్రచారకులగు యాశాటక సమాజమువారు దేశమునకొనర్చుచున్న సేవ కొనియాడ దగినదనియు యానాటకము తమయజమాన్యమున ప్రదర్శించుటకు ఆజ్ఞనీయుమని కోరునపుడు తాము మహానందముతో నంగీకరించితిమియు నుడివిరి.

అనుగపటి దినము శ్రీబల్లేపల్లి లక్ష్మీకాంతం కవిగారిచే రచియింపబడిన బుద్ధిమతీ విలాసము అనునాటకము శ్రీయత జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రిగారి అధిపత్యముక్రింద ప్రదర్శించ బడినది.

ఇందు సిరియాళ్ భూమిక పాత్రకు ధరించిన బూరల నూర్యనారాయణ మూర్తిగారి అభినయ కాళ్యమును, సుభరగానమును అద్భుతముగ జూపిరి. బుద్ధిమతీపాత్రను అభినయించిన శ్రీభవిషిపాటి శ్రీకృష్ణమూర్తిగారి పాత్రపోషణమును, మృదుమధుర గానమును పాతివ్రత్యాభినయమును, విక్కిలి కొనియాడదగియుండెను. శ్రీయత గరిమెళ్ల లక్ష్మణ మూర్తిగారు యతీత్యుని పాత్రను ధరించిరి. వారిభిక్రరూపము, గంభీరముగ కంఠస్వరమును, అభినయ కాళ్యమును ఆపాత్రకు విక్కిలి యొప్పుమండెను. ఇతరపాత్రలు గూడ సమర్థులగు నటులచే ప్రదర్శింపబడెక.

నాటకానంతరమున సత్యవాక్య పాఠమును గూర్చియు పాతివ్రత్యమహిమనుగూర్చియు శ్రీయత జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రిగారు చక్కగ నవనస్యసింపిరి.

కుప్పవాండ్ర సమ్మె

కలకత్తా కార్మికేషనులో గలభా

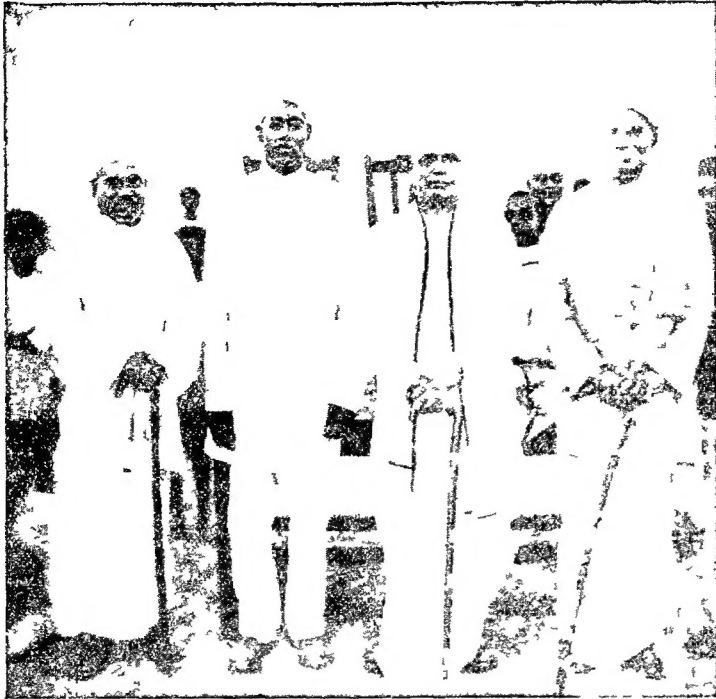
కలకత్తా, జూలై 4:—జేటిదినము కలకత్తా కార్మికేషను సభజరిగెను. కుప్పవాండ్ర సమ్మెవిషయమై ఆలోచింప ము యొక ప్రత్యేకసమావేశము జరుపవలయునని కోరుచు కొంత మంది సభ్యులు రిక్తిజనము పంపియున్నారని మేయరుగారు తెలిపిరి. ఈ సభయందే కొంతమంది సభ్యులు సమ్మెవిషయమై చర్చ సలపయ్యించిరి గాని అగ్రత్యుడు అందులకు అంగీకరించ లేదు. సభలో ఆల్లరి బహుమండెనెను. సభను అగ్రత్యుడు ముగించెను.

(శ్రీ వెను)

ప్రకటన

బెజవాడ ఆర్గనిసేషనుకు చేరిన తెనాలి, గుంటూరు రేంజీల సూపర్ వైజర్లు పంచాగ్నుల నుబ్బారావు, దేవరకొండ శీతారామయ్యగార్లు ఈ కంపెనీతో చేసుకొనిన ఒడంబడిక 21-5-1928 తేదిన రద్దుచేయబడినందున, వారు నడరు తేదీ లగాయతు ఈ కంపెనీ ఉద్యోగమునందులేరు. కాన వారితో ఈ కంపెనీకి సంబంధించిన వ్యవహారములయందు లావాదేవి జరుపునట్టివారు వారిబాధ్యతపైనే జేయవలెనని యిందుమూలముగా అందరికిని తెలియ జేయడమైనది.

ఎస్. గంగరాజు, మనేజింగు డైరెక్టరు, ది మైసూరు లగ్గరల్లల్ 2-7-1928. డైరెక్టరీఫారం కంపెనీ లిమిటెడ్, బనవనగూడి, బెంగుళూరుసిటీ.

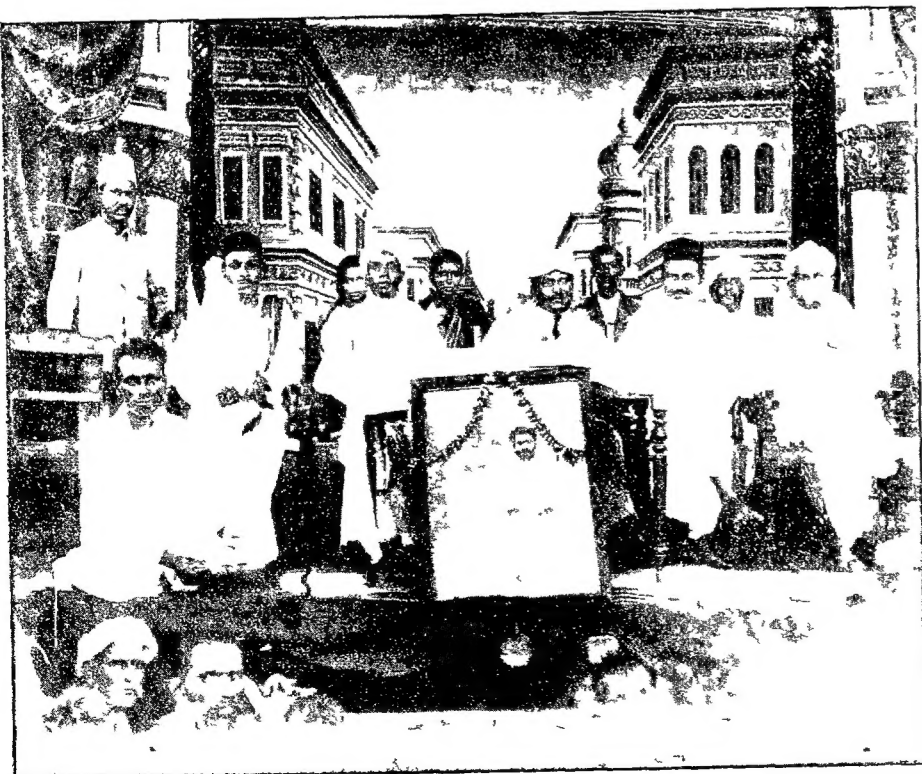

కాంగ్రెసువారి యాజమాన్యమున శనివారమునాడు కౌ. వే. రామదాసుపంతులుగారి అధ్యక్షత క్రింద తిలకుఘాటునందు జరిగిన బహిరంగసభ [పి. ఎన్. ఎ.]

శేరుగడా జమీందారు పులివేట

గంజాముజిల్లాయందలి శేరుగడా జమీందారు తన సంస్థానమునందు 13 గ్లరి చంపిన యీ పెద్ద పులిని వేటజేసిరి. 8 అడుగుల 1 అం. పొడవు, 3 అడుగుల 4 అం. ఎత్తు. దీనితో, ఏరు 6 పులులను చంపిరి. [ఎన్. పి. బి.]

మదరాసు కార్మికసంఘ వార్షికోత్సవము. చి. బి. ఆర్. ఎన్. ఆరోగ్యస్వామి ముదల్యారుగారి అధ్యక్షతన గత శనివారమునాడు జరిగెను. శైల్వవతి చెట్టిగారు, అధ్యక్షుడు, బి. శివరావు గార్లు మధ్య కూర్చొని యున్నారు. (ప్రె. ఫో. బి.)

ఎ. తిరుమలనాయుడుగారు ఎల్. ఆర్. సి. పి.

మదరాసు ఆరోగ్యశాల అసిస్టెంటు డైరక్టరుగ నియమింపబడిరి. [ఎన్. పి. బి.]

గుడివాడయూనియన్ బోర్డు

వైబోర్డులోగల 15 స్థానములలోను యెన్నికస్థానములలో మూడుస్థానములు షుభారు 6 మాసములక్రిందట ఖాసీ అయినవి మూడు నియామకముస్థానములు యీ నెల 1-7-28 ఖాసీ అయినవి నియామక స్థానములు 8 టికిని లోగడతాలూ కాబోర్డు అధ్యక్షులు బోర్డులో యిదివర కెక్కుకొనబడిన మహమ్మదీయ ప్రతినిధియందుటచేతను తిరిగి యెన్నికలలో మహమ్మదీయులు జయముగాందుటకు అవకాశము వుండుటచేతను శ్రీయుతులు గుండు వెంకయ్య యమ్ యల్ సి (ఆది మాంధ్ర) ఇమాన్యుయల్ (క్రిష్టియన్) మెరుగుకూల రామకృష్ణుర్లు (యావప) గార్లును నియమించిరి ప్రస్తుతం యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులుగనున్న వారిస్థానమును 1-7-28 తారీఖు లగా యతు ఖాసీ అగుటచేత మా తాలూకాబోర్డు సెన్సల్ ఆఫీసర్ శ్రీయుత మహమ్మద్ అబ్దుల్ హశీబీ సాహెబుగారు (డిప్టి కలెక్టరు యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షుని నియామకము చేయవలసిన అవసరమువచ్చినది. యీ నియామకము పొందుటకు ఆది మాంధ్రులగు శ్రీయుత గుండు వెంకయ్యగారు ప్రయత్నించి నను, నిమ్మకాయలకు యెన్నికలలో అవకాశము వుండనందిన ప్రభుత్వమువారు నిమ్మకాయల ప్రతినిధిని నియమించుట యొక్క ప్రయత్నము సెన్సల్ ఆఫీసరుగారు శ్రీయుత తుమ్మలపల్లి సాంబశిరావుగారిని తాత్కాలిక అధ్యక్షునిగ నియమించిరి.

బొగ్గవరపు వెంకటకృష్ణయ్య.

రవీంద్ర పరసమందిరము-ముడకశిర

జూలై 2 — పై పరసమందిర సభ్యులు యీ నెల 1 వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు పై ప సమందిరములో సమావేశమై ధర్మవరం కాపురస్థులను వయోవృద్ధులను దివాను బహదూరు చిరుదాంకితులను ఐన కీ|| శే|| తుంపర్తి రామరావుగారి కాలధర్మమునకై చింతిల్లును ఈడినవ తీర్మానము గా వించిరి మ-రా-రా-శ్రీ వై వెంకటరావుగారు కీర్తిశేఖరై నవారి జీవిత సారాంశమునుగూర్చియు వారినుండి మనము నేర్చుకొనదగిన గురు పులులనుగూర్చియు ముచ్చటించిరి

తీర్మానము

వయోవృద్ధులను, ముగ్ధులను, పేదలను, ఉన్నతోద్యోగ పదవియందు నిగర్వకీభావములను, పరోపకారపారీణులను ఐన ధర్మవరం కాపురస్థులను దివాన్ బహదూరు తుంపర్తి రామరావుగారు కాలధర్మము నొందుటచేత ఈ పరసమందిర సభ్యులు శ్రీవారి ఆత్మకు శాంతి కలుగునట్లు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు వారి పుత్రప్రాత్రబంధువ్యమువారికి కను సాను భూతిని వెలుపుచున్నార

టి. పుల్లయ్య, కార్యదర్శి.

దెన్నార్కులో వ్యవసాయ పద్ధతులు-ఆదర్శ ప్రాయములు

[జరుగుమిల్లి సాంబశివరావుగారు, బి. ఏ.]

ప్రత్యేకముగ వ్యవసాయముపొడనే ఆధారపడుదేశము పకలై కృషియును బొందునటుల దెన్నార్కుదేశమే ప్రబల నిదర్శనము. ప్రపంచములో ఆంద్రుడు దెన్నార్కుకువచ్చి వ్యవసాయ, సాంఘిక, ఆర్థికవిధానములను నేర్చుకొనుచున్నాడు. గ్రామాభివృద్ధినిగూర్చిగూడ పంగతులను గ్రహించుచున్నాడు.

విస్తీర్ణము
దెన్నార్కు సంయుక్తరాష్ట్రముల విస్తీర్ణములో 1/6 వంతుండును 15,808 చతురపుష్పల విస్తీర్ణము గలది 8/4 వంతులు వ్యవసాయదేశము అనాడుండి వ్యవసాయయే ఈదేశముయొక్క మహద్భాగము. 19 వ శతాబ్దము మధ్యవరకు ధాన్యపువంట ముఖ్యముగ పండుచుండెను. ప్రజలకు కాలగా మిగిలిన ధాన్యమును జర్మనీకి మరితర ఖండాంతర దేశములకు ఎగుమతి చేయుచుండెదవారు. రైతుల కిదే జీవనాధారము ఇదే ఆదరినిక రాబడి గతశతాబ్దము చివరన ధాన్యపువంట లాభముగాదని దే నులు గ్రహించిరి కావలసి నన్ని పనులు లేనిదే సేద్యముచేసి ప్రయోజనము లేదని గ్రహించిరి. నేలసారము అడుగంటు చున్నటుల కనుగొనిరి దుగ్ధకాలము సాపించిరి జర్మనీ, ఇంగ్లాండు దేశములకు వెళ్ళి, కొదీగ్రుడ్లను పప్పులు జేయుచుండిరి. ఈప్రకారము అభివృద్ధిని గాంచిరి.

ఆదర్శ ప్రాయము
యూరపున కంతకును దెన్నార్కు వ్యవసాయమున ఆదర్శప్రాయముగ నున్నది. ఒక్క యూరపుదేశముకేగాదు, ప్రపంచము నంతకును మార్గదర్శిని యనవచ్చును. రైతులు పకలై కృషియుతో తులమానుచున్నాడు. ప్రపంచమందు వీరికి పరిజ్ఞాన వాదందరు నూటికి 90 వంశికి వ్యవసాయమే వృత్తి. దెన్నార్కులో భవము ఒక్కరి దగ్గరనేయుండక ఆందరిదగ్గర గలదు. నిరుపేదలతోరూ తోటి కృషియు లేదు ఆందరకును కొద్దిగయో గొప్పగనో డబ్బున్నది వాని వ్యవసాయము పూర్తిగ వ్యాపార పరిణితమైనను వారు క్రొత్తవారి కట్ట జాపు ఆదరణకు విరిచెడు.

రహస్యములేదు
బ్రిటిషువారివలె వారికడ రహస్యములేదు. తామెట్లు పరిశోధనలను పర్చినది, ఎట్లు సాధించినది అడిగినవారి కందఱకును తెప్పెదరు. వారిదగ్గర దాపరికమున్న మాటలేదు.

సాంఘికపరిస్థితులు
ప్రజలు కష్టించి పనిచేయువారు మంచి విజ్ఞాన సంపదలకు నిరాదరణపడనవలయు డాబుదగ్గములలేవు. జీవిత ప్రమాణము చాల గొప్పది సౌఖ్యతీవనకరము.

పారిశ్రామికపట్టణములు
పెద్దివి లేమిలేని ప్రజలు భూదేవికి నమ్మకొనచున్నారని సాంఘికజీవితమునకు క్రక్కరి పరిస్థితులకును విరుద్ధమేమియులేదు.

ప్రతి ఇంట్లోను తోటలే
ప్రతి ఇంటను చిన్న తోటలుగలవు ఆ తోటల కన్నుల వండుగక ఆ రైతులు వారికుటుంబమును పోషించెదరు కడు మనోహరముగ నుండున గృహమునకు కోధను దెచ్చుటయేగాక మితప్రయత్నమునగూడ తోడ్పడుచున్నా తోటలు.

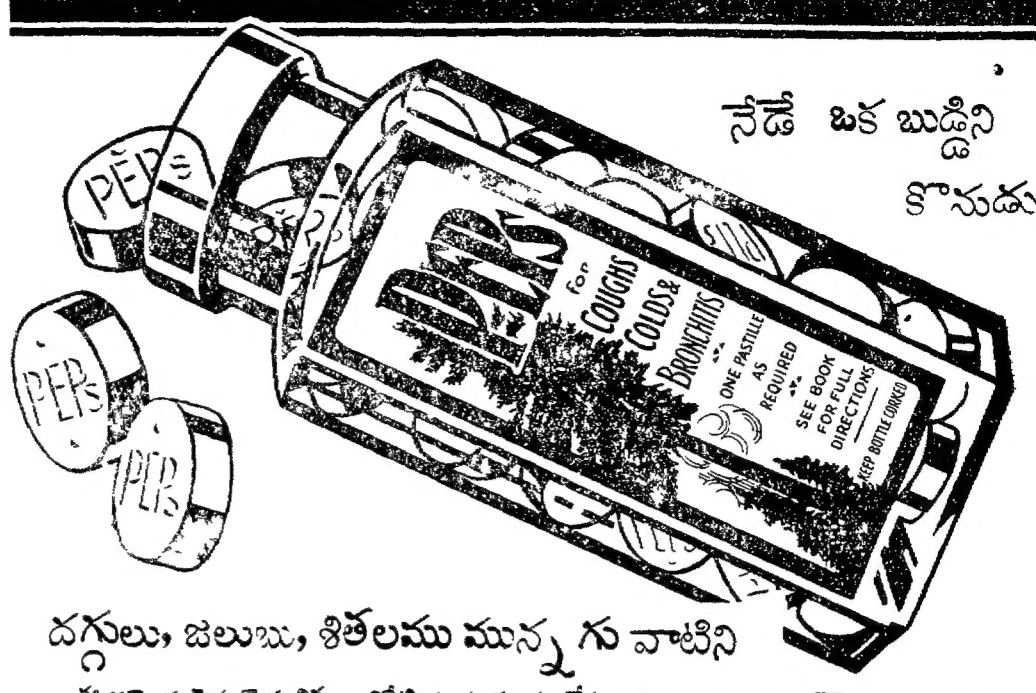
ఆలోగ్యకరమగు కారీరవ్యాయామమున్నది పండగ దినములనాడును, వినిదములందును హాయిగ దేశభక్తి ప్రపూరితమగు పాటలను జానపదులు వాడు గీతములను పాడుచుందురు.

రచ్చకూటములు
వారి యువశ్యాసములకు, పథలకు వ్యవసాయ విజ్ఞాన ప్రబోధమునకు గ్రామపాఠశాలలు, జీవశాస్త్రము ముఖ్య ప్రదేశములు.

వ్యవసాయమే ఘనమగువృత్తి
వ్యవసాయము వృత్తులన్నిటిలోనికి ఘనమగువృత్తిగా భావించుచున్నారని పెట్టుబడిదాస్యమును వదిలి కాయ కష్టమునకు తగినటుల భూమి పనించుచున్నది రైతులదైనది జీవితము హాయిగ గౌరవప్రదముగ నున్నది.

గట్టిపునాది ఏర్పడినది
వ్యవసాయమును చిరస్థాయిగ చేర్చుటజేసిరి వ్యవసాయమును ఎవరికిని వినుకు, అపహ్నములేదు. తప్పని పరిగిలేదు ఖండవ్యవసాయముగాదు కాలచేతులను విశయకొని చదుటూ ద్వు వ్యవసాయముగాదు మేధాసంపదతో గూడుకొన్నది ఉపాధిపాలతో గూడుకొన్నది.

అదనపు ఆదాయము
నేనవియును పాఠశాలలందు రోజంతయు ఉద్యోగము లేని వ్యవసాయబోధకపాఠ్యాయులు అడుక్కుప్రక్కల పాల

నేడే ఒక బుడ్డిని కొనుడు

దగ్గులు, జలుబు, శీతలము మున్నగు వాటిని

ఈ ఆమెను మైన పెప్పర్లెళ్ళు నోటియందు కడగుటచేత వ్యస్తతమ గలిగించు నట్టియు క్రిమలను వాణ్ణిమందర్చునట్టి పొగలుగలిగి, అవి రొమ్ము, ఊపిరితిత్తులలోని భాగములకు పీల్చబడుచున్నవి.

పెప్పర్లెళ్ళు మిక్కిలి ఉపకారకముగా నుండును, కుత్తుకయందుండు వ్యాధిసంబంధమైన క్రిమలను పొరదొలుచున్నవి అపాయకరమైన జలుబును, శీతలమును నివారించుచున్నవి రొమ్మునకు మంచిపుష్టిని గలిగించుచున్నవి ధారాళముగా క్యాపసును విడుదలచుట చేయుచున్నవి.

మిక్కిలి బీదైనట్టి దగ్గును పొరదొలుచును

ఒక గుర్రాజాదారు లందరును బుడ్డి 1 కి రు 1 య వంటిని విక్రయించుచున్నారని వీజులు — మెదర్నీ చాధా అందు కో, ఎస్ ప్లన్డే, మద్రాసు.

1513

మూలలో వ్యవసాయమొదల్చి కొంతధనమును సంపాదించి కుటుంబమును పోషించుకొనుచున్నాడు.

క్రతివృత్తియు వ్యవసాయవాతావరణమునందు ప్రవీణుడు ఉన్నతే కొద్దిపట్టణములు ఆకొద్దిపారిశ్రామిక పట్టణముల నుండి ప్రతివేదవికాలము తలదండ్రులు తరచాలగున రైతులతో పాలములమీద పనిచేయుటకు బంపెదరు ఆబాటరు నేన విని రైతులతో గడవెదరు.

విజయగు వ్యవసాయదేశము
ఒకకాగరి, కాడిఎద్దులతో భూదేవిని పశుపరమకొని వ్యవసాయమున ఆఖండవిజయము గాంచిన పంగతులు ప్రపంచమునకు దెలియుటకో యన బహిరంగముగ కిలవిగ్రహములను నెల్లకొల్పిరి వ్యవసాయవాక్రతులను దెలుపు చితకభా ప్రదర్శన కార్యాలయములన్నవి ఇవి పట్టణములందుండక గ్రామములందున్నవి. వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన ప్రతికస్తుని ఇందున్నది.

ఆయావస్తువుల కాలపరిమితిప్రకార మేర్పాటుజేసిరి ప్రతికాఖయము ఎటులు అభివృద్ధిగాంచినది చెలుపుపటము లవలసేగలవు రెండు అంతస్తులగొప్ప మేడలోగోడలమీద ఈపటములను, బొమ్మలను అందముగా వేలాడగట్టిరి ప్రాతపడతలను దెలుపు వ్యవసాయపు కాలలను, నీటితోను గాగితోను తిరుగుయంత్రములను శీసిచ్చి చిత్రవస్తుప్రదర్శనశాలయందుంచిరి.

భూమి నెట్లు చెక్కలగజేసిందీ చెక్కగడెలుపుపటములనుచి

దెన్నార్కు విజయరహస్యము
దేశ గీంత ఆఖండవిజయమును గాంచగల్గినరహస్య మేమి యని యడుగవచ్చున వారిజాతి చిన్నజాతి. వివిధ మతములు లేవు అందరును ఒకటి అందుచే ఇతరవిజయమును బడయగల్గిరి ఇదియే ఆరహస్యము భూగోళపరిస్థితులగూడ వారివిజయమునకు తోడ్పడినది.

ముఖ్యముగ ఈ విజయములు గనువార్క ములు — గ్రామజీవన, సాంకేతికవిద్యను చక్కగ నేర్పాటుజేసిరి భూమిని తృప్తికరముగ ఆందరికిపంచిరి పంటనుపండించుటలోను, పండినపంటను విక్రయించుటలోను దేమలు కాస్త్రాక్రమైన పద్ధతుల నజలంబించుచున్నారని ఇదియే వారి విశ్వరమునకు కారణములు.

సహకారము
వారికి గాయత్రియని చెప్పవచ్చును ప్రతి కాఖయందు నా, వ్యవసాయ విజయములందు దిన్నిటియందును సహకారోగ్యమును వ్యాప్తిగాంచినది రైతులకు హాత్మునిచ్చిన దీపహకార విధానమే బీదరైతుల విశ్వరమునకు, విజయమునకు మూలకారణము. దానిని పూర్తిగ అమలు జరుపుచున్నారని. నిజముగ యభివృద్ధి గాంచవలెనన్న రైతులే పూనుకొనవలెనని హెచ్చరించుచు వ్యేబరుగా రనుచున్నారని ఇతడు దెన్నార్కు వ్యవసాయసహకారవిజయముతో నిధి ఈయనమాట వేదవాక్యము.

విద్య
వీయభివృద్ధి గాంచెదమన్నను విద్యాప్రబోధ మవసరము దెన్నార్కులోగూడ, పర్యత్ర విజ్ఞానము, వికాసము లేకున్న, ఎంతటి సహకారముగూడ ఎంగులకు కొల గాదనుచున్నారని.

ప్రాథమిక విద్య 7 సంవత్సరములనుండి 14 ఏండ్లవరకు ఎన్నడో నిర్బంధముజేసిరి ప్రాథమిక పాఠశాలలందు ప్రధాన విషయములను, నడువ నడక, వ్రాయ నడక, వ్యాకరణము, గణితము, చారిత్రము, భూగోళము, సంగీతము, శరీరపరిశ్రమ మున్నగువాటిని నేర్పెదరు ప్రారంభమునందీయు నేలను నమ్మకొన్నగాని బ్రతుకులేకుండు లేదని ఉగ్ధపాలతో పొనెదరు దున్నుట ఆకర్షణముగ నుండనటుల నేర్పెదరు.

మంచి యుపాధ్యాయులను బెట్టి సామర్థ్యముతో విద్యను నేర్పించుచున్నారని. సంఘములో వారికి మర్యాదగలదు ఒక వాడెప్పుడో వారు నాయకులగుదురు 14 ఏండ్లు చాటినవీమ్మట వ్యవసాయమునే వృత్తిగాజేసికొనవారు పాలములకు బోయి వ్యయముగ వ్యవసాయమును నేర్చుకొనెదరు నూటికి చాల మంది ఇటులే చేయుచున్నారని ప్రారంభపాఠశాలలందు బాలురను పగలు పాఠములోనికి గొంపోయి నేర్చి నాయంకాలము 3-4 ములను నేర్పెదరు మామూలువిషయములనే నేర్పెదరు దేవుభాషను నేర్పెదరు ఈతరగతులకు 18 సంవత్సరములు వచ్చువరకు పోయెదరు పిదప ఆపలు గొప్పపాఠశాలలో ప్రవేశించుట తలసింపెను దీనినే నేహమ్మ మైన్మూల్ లనెదరు. పాలములంగు వ్యవసాయజీవనమును దెలుపుపాఠశాల యనెదరు. దేకుల విధానమునే అవలంబించెదరు రైతులకు విజ్ఞానమును బోధించుటకు ప్రజలే ఈతరగతుల నేర్పించిరి అచిరకాలము లనే ఈ తరగతులు మహాపకారము జేసినటుల ప్రజలు గ్రహించిరి తెలుతేకండ తేజబొచ్చిరి ప్రవేశముగూడ దొరకట కష్టముగనున్నది నేడు అట్టి పాఠశాలలు 100 గలవు అయినను చదువుకొన జేరువారికి స్థలములేదు వికాలవృద్ధయముగను, ఉదారభావోపేతులగును దేశోత్పత్తులగ జేయుట కి పాఠశాలలుద్దేశించబడినవి సాంకేతికవిద్యకు పునాదిని వేయును ఈ తరగతు లింతటిగల్గియునుగాంచుటకు కారణము ఉపాధ్యాయులకు విద్యార్థులయంధున, విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులయందును వరసరవిశ్వాస ముండుటయే. మన బ్రిటిషుప్రభుత్వము విద్యా విధానమున నేర్పడు పాఠశాలయందు ఉపాధ్యాయునియందు విద్యార్థికి నమ్మకములేదు విద్యార్థి యందు ఉపాధ్యాయునికి విశ్వాసములేదు మొన్నటి కలకత్తా ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల ప్రిన్సి పాలు నేపిలను దొరగారి అవ్వక చర్యయే ప్రబలిదగ్గరము అతిన్నహముతో కలసి మెలసి విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు మసలేదరు పరనీయ గ్రంథములబాధ ఒక్క బ్రిటిషు ప్రభుత్వ విద్యావిధానమునేగాక ఇతరవోట్లలేదు. దీనికి తర్కాగము దెన్నార్కుదేశమే విద్యార్థులకు గ్రంథములసరి చెప్పనదిలేదు. ఉపశ్యాసము నిచ్చెదరు వారితో చర్చించెదరు ఇదే వారు నేర్చువిద్య వీరు నేర్చుకొననది ఉపాధ్యాయుని కుండవలసినయోగ్యత, విద్యార్థుల మత్సహపూరితులగజేసి వారికి బోధింప గల్గుటయే.

బావ్యాధి వేషములను ఏవగింపు దని కోలుగారు ఈ హైస్కూల్ ను నడిపించుటలో మూలపురుషులు, బోధించిరి ఆత్మయొక్క గొప్పతనమును గ్రహించుటలేననిరి ఎవరో ఒక వ్యక్తి పశువులను కడిగి పండు భుజించే, కోమలములను కుభ్రపరచి పాలను పితుకుచున్నాడుగాదా యని ఆతని ఆత్మ గొప్పది గాదన జాలమనిరి

సహకారపద్ధతి ననుసరించి చిన్నచిన్న చీలికలను సేద్యము చేయుటలేనన్న చైతులు విజ్ఞానముగలవారుగనుండు టవపరము పరస్పర విశ్వాసమున్న సేవాత్మకైన, వ్యక్తులైన మోక్షమును దని గ్రహించిరి

విద్యావిధానపద్ధతి

ఈ హైస్కూల్ నియమ, దేశములో నేయున్నవి పాఠాలయందు నివసించుట నిర్బంధము

చాలవరకు 'పోతు' హైస్కూల్ లో ఆడపిల్లలు మగపిల్లల వాంఛకలసి చదువుకొనుట అచారము లేదు ఇద్దరకును సేద్యము విధానములు, పాఠములున్నవి పుకములకు సేపంగా అయిదు మాసములు సేద్యమున ప్ర్యేలకు కితకాలములో సేద్యము సాధారణవిషయములగాక ప్ర్యేలకు దుస్తులను కుట్టులు, అప్రి, నగిషీ పనిని సేద్యము ఈ పాఠశాలలకువచ్చు వందకి శిశురవాద్యమును సేద్యము 18 నుండి 30 సంవత్సరముల వయస్సువరకు తరిఫీదులేనదరు కొందరు ప్రధానోపాధ్యాయుని కలుంబున తోబాటు వారింట్లో యుండురు ఏ 6 పట్టాయనంకి వచ్చేకి వారు

విద్యావిధానములతోపూర్తి అయినపిదప పరీక్షలు లేవు. పట్టముల ప్రసాసనములేదు ఆపరీక్షలు కట్టుటలదాటు మన టిటిఐ ప్రభుత్వవిధానంపైకి తగిలించి 'శిశుగురవములట్టి పనిచేయుటయు, పాఠశో' పనిచేయుటయు న్యూ తరజాలించి చక్కగ బోధించి ప్రయత్నముంచి విజ్ఞానము సేర్పి. చేరిపనులయందు గౌరవమును కలుగజేసిరి పనిచేయుటకు ఎక్కువ సామర్థ్యమును సేర్పిరి

మూడుసంవత్సరముల పాఠములలో పరిశోధనలపల్కి, పనిచేయుకొన్నపిదప 'పోతు' హైస్కూల్ లోజేరులకు అర్హుగలుగును.

చాలికలకు జీవవిషయం గృహముందు మిత్రవ్యయమును గూర్చి సేద్యము ప్ర్యేలు, చైతులు కస్త్రాక్రమగ వ్యయమును సాగించుటలేనన్న మిత్రవ్యయముతో కస్త్రాక్రమగ వ్యయసాయమును చేయుటను సేర్పుకొనవలెను ఇందు కంటి, కుట్టు పని, చిత్రపులను వ్రాయుట, దుస్తులు, ఆరోగ్యశాస్త్రమును సేర్పుదురు. ఇవన్నియు గృహిణికి అత్యవసరములు.

సంగీతము

ను పాఠశాలల్లో టియందును సేద్యము పాఠశాలభవములందు పూలు, ఫలవృక్షములు రమ్యముగనుండును సేత్రానందముగనుండును. కూరగాయలతోలుగుడ ప్యాన్యముగలవి

మూడేడ్లనుండి చిన్న పిల్లలను సేద్యముచేయు వ్యవసాయపాఠశాలవారే చిన్నరయితులకు కావలసినవాటి నన్నిటిని సపయచేయుచున్నాడు సాధారణముగ విజ్ఞానయుతముగ విద్యతోబాటు సాంకేతిక విద్యగూడ గలదు పెక్కువిషయములలో సంగ్రహముగ శిక్షను గలపెదరు

పాఠశాలల సంఖ్య

ప్రస్తుతము 38 గలవు వ్యవసాయము దుగ్గకా, తోలలనుజేయువద్దనిరి సేర్పుపాఠశాల చిన్నచెక్కలను సేద్యము చేయువారిపాఠశాలలు గలవు ఈపాఠశాలలన్నియు క్రిక్కిరిసి యుండును రమారమి 25 ఫోకరు పాఠశాలలు వ్యవసాయభోధనమును ఒకవిషయముగ సేర్పుటకు నియమించిరి ఇట్టియ ఈ పాఠశాలలందు 2000విద్యార్థులుచేరి సేర్పుకొనుచున్నాడు ఒక్కదుగ్గకాలపాఠశాలలోదప్ప ఇతరపాఠశాలలందు పరీక్షలేలేవు తరిఫీదుపూర్తి అయినపిదప తనపాలమునకుపోయి వ్యవసాయము జేసికొనును. ఈ పాఠశాలలన్నియు మారుమూలయందు లేవు అందరకును అందుబాటులో నున్నవి గ్రామములందు సాంఘికజీవనమునకు తోడ్పడుచున్నవి

వెద్యవ్యవసాయసంస్థ

వ్యవసాయ పాఠశాలలందు శిక్షకును పూర్తిజేసికొని కొందరు మేదాసంతులు దెన్నాక్కోనున్న గొప్ప వ్యవసాయ సంస్థకుబోయి ఇంక ను ఈ న్నరచి ద్యను బడ పెదరు. దీనిచేరు రాయలు వ్యవసాయ పకుడికిక్క కళాశాల కోకెక్ పాగనులో యుండును ప్రపంచములో యున్న ఈ త్రమ సంస్థలలో యొకటి ప్రహేళికండమగు భవనము లున్నది పరిశోధనలకు పాలములు గలవు పరిశోధక కార్యాలయములు" మండులు, 72000 గ్రంథములుగల గ్రంథాలయములు గలవు.

ఈకళాశాలలో వ్యవసాయము, పశుచికిత్స, తోలలను పెంచుట, అటవికాఖను సేర్పుట, భూమిని సర్వచేయుట, దుగ్గకాల ఏర్పాటులను సేర్పుదరు ప్రత్యేకపరిశ్రమ చేయువారు అదనముగ శిక్షకునును బడపెదరు కళాశాలకుజేరి వ్యవసాయ

పరిశోధక కార్యాలయము వాగ్గయినను తయారుజేయుటకు" సీమును" (రవము) తయారుచేయు కార్యాలయము లున్నవి అయి దేండ్లనుండి కళాశాలలో 510 మంది విద్యను బడయుచున్నాడు ఇవట పరిశ్రమనుబొంది పొండికెక్కుమును గడించినవారు ప్రభుత్వ కొలువులో జేరుచున్నాడు కొందరు వ్యవసాయవాడులకు పలపానిచ్చుచున్నాడు కొందరుమాత్రము వ్యవసాయము చేయుచున్నాడు దేశమంతటను చిన్నచిన్న చెక్కలను అందరకు సేర్పుట సేసిరి నూటికి 92 మంది భూస్వాములు అనగా ఆ దేశములో వ్యవసాయ మెంత యభివృద్ధికరముగ నున్నదో చెలియుచున్నది కష్టించి పనిచేయు యువకులు తణఖాలనుజెట్టి అప్పుజేసి భూములనుకొని వ్యవసాయము చేసేవారుచున్నాడు చిన్నకమరిము దారునకు ఒక ఎకరములు లగాయతు 25 ఎకరముల భూమి యుండును కావలసినంత మూలలేనివారు మాలికి కొంతకాలము పనిచేసెదరు ప్యతంత్రముగ సేద్యము చేసికొనుటకు ఇట్టి వారికి అదమము 15 ఏకరములకుకొనుకొనుండ భూమినిచ్చి టకు ఏర్పాటు జేయుచున్నాడు

పాలను పిరికి పప్పుచేయుట ప్రధానమగుపని ప్రతి చైతుకు ముఖ్యయుద్దేశ్య మిది మంచి ఆవులను పెంచుచున్నాడు ఎలయువన్ని పాలకు ఆవులు ఇచ్చును. పశువులకు మంచి మేతను పప్పుచేయుటచే మంచిపాలు దొరకుచున్నది. ఈ పాలను చూపుప్కొనుచున్న సహకారసంఘమునకు అనగా పాలను, వెన్నను తయారుచేయు సంఘమునకు అందజేసెదరు ఏ రాపాలనుండి వెన్నను తయారుజేసెదరు అప్పటికప్పటికి రొక్కను చేతిలో వదును దెన్నాక్కోకు పరివాపు పాలను, వెన్నను, మిగిలిన పప్పుచేయగా ఇతరదేశములకురూడ ఎగుమతి చేయుచున్నాడు

వ్యవసాయమును విద్యుచ్ఛక్తి సాగించుచున్నాడు చతురగ సహకారసంఘమువారు చైతులకు విద్యుచ్ఛక్తి పప్పుచేసెదరు స్వీడను నుండి నీటికేక్రి ఏర్పాటుజేసి ఇంకను చతురగ విద్యుచ్ఛక్తిని పప్పుచేయ ప్రయత్నించుచున్నాడు చైతులు, చిన్నచెక్కలవారును, పెద్దచెక్కలవారును చతురగ పండించుకొని లాభమునకు క్రయించుచున్నాడు తిగుమతియగు ఆహారపదార్థములను నమ్మకొనకుండ ఎక్కువగా దేశములోనే వండించుటకు క్రొత్తవస్తువును కనిపెట్టిరి.

వ్యవసాయ పరిశోధనలు విశుగు లేకుండ సాగుచున్నవి. తమదేశములో సేర్పు విద్యతో తృప్తిజేసెదక తమ విద్యార్థులకు విదేశములకుంకి క్రొత్తపద్ధతులను సేర్పించుచున్నాడు, ఇంత యభివృద్ధి! విద్యాప్రచారన పరిశోధనలే కారణములు.

భూమిని లాభముగ వినియోగించుకొనుటకు ప్రకృతి శాస్త్ర మెంతయో చైతులకు తోడ్పడుచున్నది వ్యవసాయపరిశ్రమనుగూర్చి ఎక్కువజేయున్నను దేశము సేర్పుకొనెదరు.

ఆంధ్రదేశ స్థానికసంస్థల మహాసభ, గుంటూరు

ఈసంవత్సరం జూలై నెల 28, 29, 30, 31 తేదీలలో గుంటూరు పురమున జరుగు తదితర ఆంధ్రదేశ మహా సభలతో పాటు ఆంధ్రదేశ స్థానిక సంస్థల మహాసభనుకూడ జరుపుటకునిశ్చయింపబడినది ఈ మహాసభకు శ్రీయుగ పర్వ ఎ పి పాత్రోగారు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో సంగీకరించిరి

కావున ఆంధ్రదేశమందలి స్థానిక సంస్థలన్నియు యాదిగును నుదాహరించినరీతిగా ప్రతినిధుల నెన్నుకొని, ప్రతినిధులకు ముతో సహా వారిపేర్లను ఆహ్వాన సంఘమువారికి యానెలరెండవ వారములోపుగా పంప ప్రార్థించు వ్యవధి మిక్కిలి తక్కువగా నున్నందున ఆయా సంస్థలవారు దీనిని అర్జంబుగ భావించి వెంటనే ప్రతినిధుల నెన్నుకొని ఆహ్వానసంఘము వారికి తగిన చేయూత సోపంక ప్రార్థింతులు

మహాసభయందుట ప్రతిపాదించ దలంచిన చిత్తురీక్యానములుగాని ముందు కాపన సభలో చర్చకు రానున్న స్థానిక సంస్థల చట్టమునకు చేయదలచిన సవరణలనుగాని యీ నెల రెండవ వారములోపుగానే ఆహ్వానసంఘమువారికి పంపవలయును.

ఆంధ్రదేశమందలి ఆయా సంస్థలవారు ఈ రీతిగ ప్రతినిధుల నెన్నుకొనవలయును

జిల్లాబోర్డులు—ఇద్దరేసి ప్రతినిధులనొప్పన
తాలూకాబోర్డులు—ఒక్కొక్క ప్రతినిధులనొప్పన
మునిసిపాలిటీలు—ఇద్దరేసి ప్రతినిధులనొప్పన
ప్రతినిధి యనుము—ఒక రూపాయ మాత్రం

ఇట్లు విన్నవించు విధేయుడు
గుంటూరు } మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి
8-7-28 } ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1928 నంబి జూలై 5-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యము-బస్తాలు			
కునుము తెనాలి	,, ౪ 42 కలవి	౪ 18 0 0	14 0 0
నెల్లూరి	,, డిల్	,, 14 4 0	15 0 0
ధీల్లి	,, డిల్	,, 15 0 0	17 0 0
రాగులు	త. 164 బస్తా, 1-8	,, 11 0 0	12 0 0
శువులు	,,	,, 18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-8 ర 205	,,	15 0 0	16 0 0
నెగలు	,, డిల్	,, 12 14 0	18 8 0
పెసలు	,, డిల్	,, 14 0 0	16 8 0
మినుములు	,, డిల్	,, 14 0 0	17 0 0
ఉలలు	,, ర 195	,, 11 0 0	11 8 0
3. నూనెపస్తువులు			
శువులునూనె కా 1-8	,, 145 0 0	150 0 0	
నెయ్యము 1-8	,,	14 0 0	21 0 0
వివేక నెనగవప్పు కా 1-8	,,	50 0 0	52 0 0
చేరితోకొట్టిన	,,	48 0 0	46 0 0
తెననెగనూనెగానక కా 1-8 ర 108-0	వివేక నూనె 105		
అముదము కా 1-8		107 0 0	109 0 0
4. చిల్లరపస్తువులు			
చాయవకుపు కా 1-8		120 0 0	125 0 0
కూరవకుపు	,,	75 0 0	80 0 0
విరవకాయల(గుంటూరు) కా 1-8		77 0 0	84 0 0
దవియాలు	,, కా 1-8	91 0 0	105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-8	ర 40,45		
కాళపాస్తాపాయకట్టు	,,		50,55
తెలుము కా 1-8		౪౨8 0 0	50,0 0
అస్కాచక్కర బస్తా 1-8	,,	27 12 0	28 2 0
చింతపండు కా 1-8	,,	28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం కా 1-8	,,	82 0 0	88 0 0
నదరం	,,	29 0 0	81 0,0
రథండు	,,	27 0 0	88 0 0
6. నూలు			
నెం 20 టెన్ని సింహం, యాటి	ర 7 14 0		
నెం 6 ,, కట్టా	,, 5 4 0		
నెం 24 ,, లాకి	,, 6 0,0		
నెం 20 1/2 టెన్నిప్ర్యేలు	,, 7 4 0		
నెం 40 జామ్మరు, 10, పా	,, 11 10 0		
నెం 44 సాండ్	,, 5 14 0		
నెం 40 రాణి	,, 10 4 0		
నెం 4 టెన్నిమసీదు	,, 4 8 0		
7. దూది			
బోండానెట్టు బాదన 1-8	ర 420 0 0		
8. లోహములు			
నెండి 100 కులంబ్ 1-8	ర 64 0 0	64 8 0	
బంగారు కులము 1-8	,, 21 0 0	21 2 0	
సవరను 1-8		18 8 8	
ఇత్తడి కా 1-8	,, 280 0 0	284 0 0	
రాగి కా 1-8	,, 270 0 0	275 0 0	
గులు			
తేలు స్పిట్టరులాండు అలిజరంబ్ సింహం			
పీపా 1-8 నెండి 20 కి ర 62 0 0			
,, నీలిరవ 1 కలి		1 12 0	
,, 14 రకులు		1 11 8	
,, 28 రకులు		1 11 0	
,, 58 రకులు		1 10 8	
,, 1 అందరు		1 10 0	
సేర్పుటు పాన్లుస్కాలోలేట్ అనగా (బుర్గిరెడ్డు)	8 8 0		
కాంగో కి కి		1 0 6	
రకు 4 కి		1 2 0	

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుకెట్టి పీఠి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమువెంటను ప్రచురింపబడును.

వెలువడన గ్రంథములు

- 1 శత్రుఘనంజలి (సక్తిసంపుటము) వృషాధిప, నల్వేళ్ళెర, దేవకీనందన, ఒంటిమట్టరఘువీర, గారాయణ, కాళహస్తిస్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు 3ది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పారభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) ౧-౮-౦
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద) పాల్కురికి సోమనాథుడు అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పారభేదములు సూచింపబడినవి శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగుపీఠిక గలదు ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్నవిచిత్రకథ) శ్రీ రాయసం వేంకటశివుడుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి ఇది యొక యుత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్ల రెండువేలేడకు ముం దొక ధారతియ పండితునిచే తివేతుభాషయందు రచియింపబడి పదపడి యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తి గన్నది. అనువాదకులు శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు ౧-౪-౦
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము) శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజుగారు రచియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. ౦-౧౦-౦
- 7 భమ్మపదము (పాదనము) బౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. బౌద్ధమతధర్మతత్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు శ్రీ కిశాంబి రంగోచార్యులుగారు, యమ్. ఏ., యల్. టి. ౦-౧౦-౦
- 8 వీమనాడు (అయిదంకముల నాటకము) నార్వేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్నె నను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. ౧-౦-౦
- 9 జీర్ణనిజయినగరచరిత్రము శ్రీ కుంకూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీపీఠ మగు విద్యానగరము (హంపిడిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత చరిత్ర సీతీయు నిందు వర్ణితము లైనవి ౧-౮-౦

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు

నిజాంరాష్ట్ర ప్రతినిధి - కామవల్లి కౌశంకరవర్మ ఆండ్ కో, 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాద్, డక్కన్.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధా పథముల జాబితా

	రూ.ల
1. శీర్షరసాయనము మాత్రలు అశీర్షమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-16
5. చూలకంకకు తైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదులకు	0-8
8. తేలమందు, తేలకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-0
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జకి తైలము, గజ్జచీదలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పగుళ్లకు తైలము, శిరపగుళ్లకు	0-6
13. కేలగ వందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన ఆత్తెరు 1 బౌన్సు	2-8
15. కుష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-కి	0-6
16. చంతమార్గము, ఎండ్లతోముటక	0-2
17. నలుగుగిడత్రా	2-
18. నలుగుగిడత్రా, పుండ్ల	1-0
19. జావారి, వెండ్లముకు ఉబిలకు	0-8
20. మోహనతైలము, వెండ్లముకు చెయ్యిలకు	0-12
21. ముంకున నె సీసా 1-కి	0-6
22. గ్రహదోహత్రము డబ్బి 1-కి	0-8
23. జాలాని మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమారిమాత్రలు, కుసుమి వ్యాధులకు	1-0
25. నెగరు వ్రావకము సీసా 1-కి	1-0

26. కళహరి, శిశుకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కళహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బునములకు డబ్బి 1-కి	0-8
28. కుందరితైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిశువేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-10
30. సేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బునమునకు మందు	2-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

ఇంకను ఆలస్యమా

నెలలోనే సంస్కృతముతో మాట్లాడగోరుచో తెలుగు లిపిలోనున్న మా ఆరు సంస్కృత పుస్తకముల చదువుడు. వాని వెల రూ. 2-0

వి॥ దుర్గయ్యశర్మ

3404 వెద్దాపురము.

దిర్ఘరోగవైద్యశాల

జేటపాలెం రహ్మత్ దిక్కుమొండి వ్యాధులను హెచ్చుమీది వ్యాధులకి ఇచ్చి చికిత్సచేయు లేదా వాణిని తెలుపుము తగిన మందులను పంపించుకు మనుచువచ్చును పూర్తి

నెగరోగము,

పక్షవాతం, చెముడు

చికిత్సకులు డాక్టరు అగస్త్యేశ్వరరావు

కావట్ల (గుంటూరు జిల్లా)

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT,
BOMBAY & MADRAS.

దక్షిణాఫ్రికా 4702

విజ్ఞానచంద్రికా గ్రంథమాలలోని 36వ కుసుమము

గ్రంథకర్త దిగవల్లి వేంకటశివరావు బి.ఏ., బి.ఎల్. ఇది దక్షిణాఫ్రికా దేశచరిత్ర, భారతీయుల చరిత్ర, గాంధీమహాత్ముని జీవితచరిత్ర, మనోహరమగు శ్రీ లి. 472 పుటలు. 22 ప్రకరణములు 5 దశపటములు 6 బొమ్మలు 8 అక్షరబొమ్మలు రెండు భాగములు కలిపిన కాలికో జెండు భారతి హిందూపత్రికలు ప్రకరించినవి వెల రూ. 2-6-0 మూత్రమే. (విజ్ఞాన చంద్రిక చందాదాతలకు, స్త్రీలకు, విద్యార్థులకు మాత్రము వెల రూ. 2-0-0) పాస్తేజి ప్రత్యేకము కొద్ది ప్రతులే యున్నవి వలయువారు.

వలయువారు—దిగవల్లి వేంకట శివరావు, బి. ఏ., బి. యల్. బెజవాడ అని వ్రాయుము.

బసవపురాణము

కాలికో జెండు ధర రూ. 1-కి రూ. 2-0-0.

గ్రంథకర్త— పాల్కురికి సోమనాథకవి.

పరిష్కర్త: బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు పండ్లెండవ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత ప్రతిపాదకమగు ద్విపదకావ్యము. ఇందు శైవమతోద్ధారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వులు, తత్సమకాలీనులునగు శివభక్తులయు చరిత్రములను నరసముగను, స్వతంత్ర మనసుకరగి తన్మయులగునట్లు గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమున మధురమధురములగు జానుదెనుగుపలుకుల జాలువార్చి రచనమున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్న భిన్న రాష్ట్రములకు జెందిన పెక్కుతాళపత్రమాతృకాతో సరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. పారాంతరములు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచియించిన అమూల్యమగు పీఠిక (129 పు.) యిందుగలదు. అకాలపుటపూర్వ సారస్వతచారిత్రక విశేషముల శిక్షకు మిక్కిలిగనందు పరిష్కర్త యేర్పికూర్చినారు. అధునిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము.

కేదరిన్

గ్రంథకర్త:—శరణు రామస్వామి ఠాడన్

ఈ ముద్రాసాధనము వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనుబాటుగా, శోకప్రదిద్దనను లక్షకీరమాత చరిత్రము అందరును చదివినచో, ముఖ్యముగా శిలో వ్రాయబడినది ఉన్నవలె ఖ్యాతారాధన, గాంధీ అమాత్యమును పీఠిక గలదు ధర 0-4-0

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక"

7, తంబుకెట్టి పీఠి మదరాసు.